LATVIJA AMERIKĀ

NR. 29 SESTDIENA, 1978. GADA 29. JŪLIJS 28. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KĀRLIS ŠIDARS. Phone 465-7962. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4038 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, JULY 29, 1978

National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Ja rietumi neatmodīsies

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMFERIKĀ

Brīvā pasaule vēl nav pilnīgi novērtējusi patiesību, ka vienīgais drauds pasaules mieram ir Pad. savienības agresīvā ekspansijas politika. Baidoties no Trešā pasaules kara briesmīgās iznīcības bubuļa, pasaule ignorē to, ka agresīvā komūnisma uzbrukums pasaules virskundzības iegūšanai sākās tūlīt pēc Otrā pasaules kara beigu zvaniem.

Tā bija Pekinga, kas rietumiem arvienu atgādināja Pad. savienības nepārtraukto agresiju un brīvo demokratiju glēvu vai naīvu piekāpšanos aizvadītajos trijos gadu desmitos. Kremlī atradās un vēl šodien tikai tur atrodas komūnisma ekspansijas ģenerālstābs. Nekas neliecina, ka Pad. savienība būtu mainījusi savu stratēģiju. Gluži otrādi — tieši pēdējo desmit gadu laikā tā detantes aizvējā sākusi daudzas jaunas politiskas un militāras dēkas tālu aiz savām robežām.

Pazīstamais britu militārais komentātors Briāns Kroziers (Crozier) savā grāmatā „Strategy of Survaive" runā par jau trīsdesmit gadu ilgu Trešā pasaules kara pirmo posmu, kurā rietumi ir atkāpušies un piekāpušies totālā komūnisma ekspansijas priekšā. Autors norāda, ka var pienākt brīdis, kad atmošanās būs jau par vēlu. Šis izšķirīgais moments varot pienākt jau tuvāko dažu gadu laikā.

Neskatoties uz šo pesimistisko prognozi, Krosiers tic, ka izšķirīgā brīdī pasaule ne vien spēs pretoties, bet šajā konfrontācijā arī uzvarēs. Par to liecinot pieaugošā pretkomūnisma noskaņa ne vien ASV, bet arī citās brīvās demokratijās. Tanī pašā laikā britu autors pievienojas Aleksandra Solžeņicina brīdinājumam par rietumu morālo pagrimšanu un ideālisma noslīkšanu materiālās pārticības labumu pārtaukotā dienišķā virā.

Helsinku konferencē rietumi neiedomājamā muļķībā pievienoja savus parakstus kauna pilnajam dokumentam, kas faktiski atzina Kremļa varmācīgo uzkundzēšanos Austrumeiropas kādreiz brīvajām tautām. Sekojošajā Belgradas konferencē Kremlis nepārprotami parādīja, ka starptautiskos nolīgumus Pad. savienība respektē tikai tik tālu, cik tas ir viņas interesēs. Par prezidenta Kārtera cilvēka tiesību aizstāvēšanu — Kremlis nedeva un nedos ne piecas kapeikas. Tieši šai jautājumā Belgradā Brežņevs parādīja Kārteram gaļu degunu, ja ne pat gluži pliku politisko ziemeļgalu.

Žīdu un citu tautību disidentu vajāšna un bargā sodīšana nav nekas cits kā Brežņeva pļaukā Kārtera sejā. Kāda velna pēc Kārters turpina SALT II sarunas? Vai viņš patiesi ir tik naīvs vai akls, ka tic vēl Kremļa melīgajiem solījumiem? Kremlis savu miltāro dūri nesamazinās — vienalga, vai parakstītu SALT vai kādus citus klozeta papīra vērtībai līdzīgus līgumus.

Kārtera piedraudētās saimnieciskās sankcijas pagaidām ir tikai tukša retorika. Ja ASV Maskavai nedos pašas modernākās skaitļošanas mašīnas, tad droši vien pa pakaļdurvīm tās piegādās no Francijas vai arī Japānas. Droši vien illūzorās detantes ietvaros Brežņevs dažus apcietinātos žīdu disidentus apmainīs pret dažiem saviem rietumos „iekritušajiem" KGB aģentiem. Var gadīties, ka pasaules liberālā prese šādu 20. g. simta vergu tirdzniecību iztulkos kā humānu Kremļa politisku soli. Visu brīvo valstu protesti un Kārtera vaimanāšana nemainīs Pad. savienības nostāju pret pastāvošā režīma kritizētājiem. Ja Kārtera vārdiem nesekos iespaidīgi darbi, tad disidentu liktenis Pad. savienībā būs apzīmogots. Līdz 1980. gada pasaules olimpiadai KGB terrors būs apklusinājis kā zināmos, tā aizdomās turētos disidentus un piedevām vēl tūkstošiem pilnīgi nevainīgus cilvēkus. Te gan jānorāda, ka vajāšanām līdz iet pretestības pieaugšana. Jāpatur prātā arī reālitāte par drīzumā paredzamām personāla pārmaiņām sarkanajā galmā. Viena pārmaiņa jau notikusi. Liktenis vai KGB no apgrozības izņēmis Brežņeva izraudzīto troņmantnieku, gados visjaunāko politbiroja locekli Kulakovu. Kulakovą nāves cēlonis esot bijusi trieka. Var gadīties, ka Kulakovu ķērusi kāda cita labi izplānota „trieka". Zīmīgi, ka Kulakova bērēs nebija klāt ne Brežņevs, ne Kosīgins, un arī ne partijas teorētiskais ideologs Suslvs. Personālās pārmaiņas politbirojā nav nekas jauns. Patiesas pārmaiņas Pad. savienībā var sagaidīt tikai tad, ja iekšēju vai citādu iemeslu dēļ chirurga nazim uz operācijas galda būs noguldīta pagaidām visuvarenā minoritāte — komūnistu partija.

Pad. savienības ekspansijas dēkām Melnajā kontinentā vēl kāja nav aizlikta priekšā. Angolā un Abesinijā vara balstās uz Kremļa piegādātajiem durkļiem un tankiem. Amerikāņu solītā palīdzība Somalijai droši vien nenāks, jo Adisabeba ir piedraudējusi Vašingtonai ar diplomātisko sakaru pārtraukšanu. Irakā, Sirijā, Alžīrā un citās arabu zemēs Maskava nebūt nav uzdevusi savus politiskos plānus. Maskavā apmācītie un apbruņoti Rodēzijas sarkanie teroristi jau slepkavo kā baltos, tā arī melnos politiskos pretiniekus. Apvērsums Jemenā nācis par labu tikai Maskavas interesēm.

(Turpinājums 20. lp.)

Demonstrācija pie Toronto pilsētas valdes nama pret cilvēka tiesību pārkāpumiem Pad. savienībā un padomju disidentu tiesāšanu. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Protests pret padomju disidentu tiesāšanu

Nedēļas laikā Toronto pilsētā risinājās jau otra iespaidīga politiska demonstrācija sakarā ar padomju disidentu tiesu prāvām, kas radījušas sašutumu visā brīvajā rietumu pasaulē.

Pirmā demonstrācija notika Ontario parlamenta ēkas priekšā, kas pulcināja ap 3.000 demonstrantu. Tajā piedalījās arī Ontario provinces premjērs Viljams Dēviss, kas asos vārdos vērsās pret pašreizējo padomju režīmu un tā sekām disidentu jautājumā.

Nākošā demonstrācija, ko organizēja Kanadas lietuviešu apvienība, sadarbībā ar Baltijas tautu federāciju Kanadā, notika Toronto pilsētas valdes nama priekšā un pulcināja ap 1.000 demonstrantu, ieskaitot latviešus.

Pamatā šai demonstrācijai bija lietuviešu protests par disidenta Viktora Petkus notiesāšanu uz 10 gadiem spaidu darbos, tai pašā laikā, kad Maskava pasludināja tiesas spriedumus diviem daudz ievērojamākiem disidentiem — Anatolijam Ščaranskim un Aleksandram Ginsburgam.

Informācija, kas saņemta no Viļņas, liecina, ka 49 g. v. Petkus, līdzīgi Ginsburgam un Ščaranskim, bija apsūdzēts par cilvēka tiesību izplatīšanu Lietuvā un par pretpadomju aģitāciju un propagandu. Petkus prāva, kā citas, risinājusies aiz slēgtām durvīm, un šajā sakarā krievu apsargiem nācies apsūdzēto fiziski iestumt tiesas zālē, jo Petkus nav brīvprātīgi vēlējies stāties tiesnešu priekšā. Neievērojot lietoto fizisko spēku un varu, tiesa turpinājusies, bet apsūdzētais visu tiesas laiku pavadījis uz sola ar aizvērtām acīm.

Minētā demonstrācijā, kas pulcināja daudz ievērojamu kanadiešu sabiedrisko un politisko darbinieku, īsas uzrunas teica pārstāvji no dažādām Toronto etniskām organizācijām. Degpunktā bija Ukraiņu pasaules kongresa ģenerālsekretāra Jurija Šimko uzruna. Tajā viņš asi kritizēja Trudo valdību, jo Kanada bija viena no tām valstīm, kas 1975. gadā parakstīja Helsinku nolīgumu.

„Toreiz mēs, kanadieši, parakstījām pilnīgu viltojumu", teica Šimko, tā reizē palīdzot ieslodzīt Petku, Ginsburgu un Ščaranski." Arī pārējie runātāji, ieskaitot Lariju Grosmanu, pievienojās Šimko domai.

Baltijas tautu federācijas Kanadā vārdā ievadrunu teica šīs federācijas priekšsēdis Lās Leivāts. Klātesošiem viņš pavēstīja, ka arī Kanadā dzīvojošie igauņi ir nobažījušies par disidentu vajāšanām zemēs aiz dzelzs aizkara. Vislielāko satraukumu radījis fakts, ka KGB (kaut bez panākumiem) mēģinājusi trīs igauņu disidentus novest konfliktā ar Petku, aicinot, lai viņi sniedz nepareizas liecības pret apsūdzēto Petku.

Sakarā ar Toronto lietuviešu rīkoto demonstrāciju, šis notikums plaši atbalsojās kanadiešu presē. CBC izrādīja filmu savās vakara ziņās, Toronto Sun ievietoja krāsu uzņēmumu laikraksta pirmajā lapas pusē, bet laikraksts Toronto Star ievietoja Latvija Amerikā līdzstrādnieka Aleksandra Kalniņa foto uzņēmumu un nelielu aprakstu par baltiešu demonstrāciju.

Lielāks varēja būt Toronto latviešu skaits šajā nozīmīgajā sarīkojumā. Oficiāli latviešu grupu demonstrācijā pārstāvēja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un Baltijas tautu federācijas Kanadā viceprezidents Dr. Linards Lukss. Pēdējais LA līdzstrādniekam paskaidroja, ka arī Latvijā pastiprinājusies disidentu kustība, bet sīkāku informāciju par to viņš sniegs vietējai presei tuvākā laikā.

Piebilstams, ka pieminētā demonstrācija izvērtās plašāka savā raksturā ar ukraiņu un žīdu līdzdalību.

A. Ķ.

LATVIJA

SESTDIENA, 1978. GADA 29. JŪLIJS, 29. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7602. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4025 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikāgas redakcijas vad. V. Jaunzeltnietis, 1205 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 29 Tafts Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tel. 466-1514

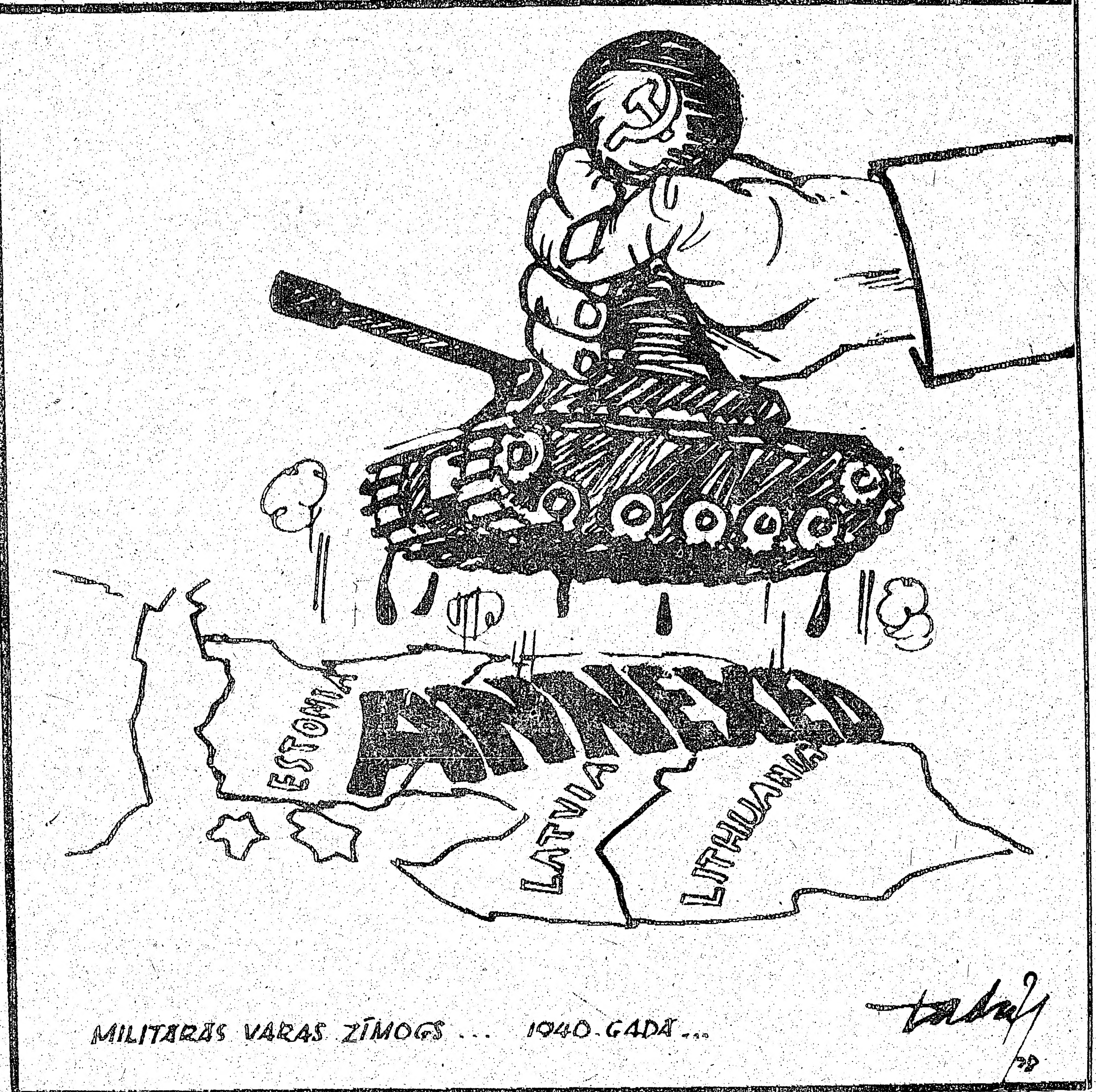

Tautas Balva

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS TAUTAS BALVAS NOTEIKUMI

Lai apliecinātu cieņu un izteiktu brīvā pasaulē dzīvojošo latviešu pateicību izciliem zinātnes, nacionālpolītiskiem, sabiedriskiem un mākslas darbiniekiem, jaunatnes audzinātājiem, izciliem fiziskās kultūras reprezentantiem, kas ar saviem darbiem un sasniegumiem palīdzējuši izprast cittautiešiem latviešu tautas brīvības centienus, cēluši godā un popularizējuši latviešu vārdu, stiprinājuši latvisko apziņu un neatlaidību cīņā par brīvības un valsts neatkarības atgūšanu, kas snieguši paliekamas mākslas vērtības, Pasaules brīvo latviešu apvienība nodibina TAUTAS BALVU, kas piešķirama kā fiziskām, tā juridiskām personām vai institūcijām.

Tautas Balvas piešķiršanas tiesības ir PBLA valdei. Tās priekšsēdis ir PBLA valdes priekšsēdis.

Kandidātu uzstādīšanas tiesības Tautas Balvai ir tikai PBLA sastāvošo centrālo organizāciju valdēm. Katras centrālās organizācijas valde var uzstādīt tikai vienu balvas kandidātu.

Tautas Balva ir piešķirama tikai tādam kandidātam, kas balsojumu rezultātā dabū ne mazāk kā 3 no 5 centrālo organizāciju balsīm. Šādā nobalsojumā katras centrālās organizācijas valdei ir tikai viena balss.

Katrai centrālās organizācijas valdei ir jādod par vai pret balsojums kandidātam, kas preferences balsojumā ir ieguvis vairāk punktu. Gadījumā, ja neviens no kandidātiem nesaņem 3 centrālo organizāciju balsis, Tautas Balva tajā gadā netiek piešķirta.

Centrālās organizācijas, kas sastāv PBLA un piedalās Tautas Balvas uzstādīšanā un balsojumā, ir sekojošas: Amerikas latviešu apvienība, Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzelandē, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā un Dienvidamerikas latviešu apvienība.

Tautas Balvu var piešķirt kalendāra gadā tikai vienai fiziskai vai juridiskai personai vai institūcijai, un vispār tikai vienu reizi.

Tautas Balvas apmērs ir ASV 1.000 dol, ko apbalvotam vai tā pārstāvim (institūcijai gadījumā) reizē ar Tautas Balvas apbalvošanas diplomu izsniedz Latvijas neatkarības pasludināšanas svinīgā aktā 18. novembrī.

Līdzekļi Tautas Balvai sastādās no PBLA ietilpstošo organizāciju gadskārtējām iemaksām, kā arī atsevišķu organizāciju un personu individuāliem šim nolūkam ziedotiem līdzekļiem.

Katra centrālā organizācija iesniedz PBLA ģenerālsekretāram sava kandidāta vārdu ar motīvāciju līdz kārtējā gada 20. jūlijam. PBLA ģenerālsekretārs izsūta kandidātu sarakstu visu centrālo organizāciju valžu priekšsēžiem līdz 5. augustam. Līdz 15. septembrim katras centrālās organizācijas valde paziņo ģenerālsekretāram preferences balsojuma rezultātus, t.i. visu kandidātu izvēles kārtību: pirmai izvēlei piešķirot augstāko punktu skaitu, atkarībā no kandidātu skaita, bet pēdējai (vai vienīgai) izvēlei vienu punktu. Šādā preferences balsojumā maksimālais kandidātu skaits ir pieci, bet minimālais ir viens. Atkarībā no kandidātu skaita preferences balsojumā, kandidātiem piešķirto punktu skaits var būt no 5 līdz 1, no 4 līdz 1, no 3 līdz 1, no 2 līdz 1 un 1 un viens. Visiem kandidātiem ir jāpiešķir preferences balsoju-

(Turpinājums 3. lp.)

Lasītāju vēstules

NESKAIDRĪBA VISOS LĪMEŅOS

LA. š. g. 15. jūlijā iespiests prof. J. Dreifelda paskaidrojums par 6. AABS konferenci. Tanī izteikti pārmetumi dažiem lasītāju vēstuļu autoriem, kam neesot bijis „intellektuālā līmeņa". Pēc paskaidrojuma konferences kļūmes kļuvušas vēl neskaidrākas nekā iepriekš.

Ir pareizi, ja konferencē piedalās zinātnieki no visām tautām, kam interese par Baltijas telpu. Apm. pirms gada laikrakstos bija ziņa, ka pie AABS tiks izveidota atsevišķa žīdu sekcija. Tas likās savādi — lielākās minoritātes Baltijā arvien bijušas krieviem un vāciešiem — kāpēc tiem nebūs savas sekcijas, bet mazākajai minoritātei būs? Pēc tam par atsevišķām sekcijām nekas nav dzirdēts un „intellektuālais" paskaidrojums arī par to klusē.

Konferencē prof. G. Šneidere minējusi „Latviešu SS sargus", kaut tādu nekad nav bijis. Vai zinātniece tā varēja teikt? Prof. E. Nodels parūpējies, lai kādā vietējā laikrakstā, dienu pirms konferences, parādītos sensācionāls raksts, kurā teikts, ka E. Nodels baidoties par savu drošību! Konferencē demonstrāciju nebija un neticami naīva ir izdoma, ka kāds būtu apdraudēts. Neviens cits lektors nav juties apdraudēts, tikai E. Nodels. Kādēļ konferences vadība pēc tādas neintelliģentas rīcības E. Nodeli pielaida konferencē? E. Nodels sūdzējies laikrakstam, ka AABS sesijas vadītājs viņam četras reizes zvanījis, bet noklusē, ka zvanīts tāpēc, ka viņš nav iesniedzis paredzētā referāta konspektu un nepaskaidro, kāpēc viņš to nav darījis. — Tam sekojis nākošais pārsteigums, konferencē neaicināti ieradušies TV dalībnieki un uzņēmuši dažus skatus no Nodeļa un Šneideres, kas pēc tam vairākkārt raidīti skatītājiem. Kāpēc no 100 lektoriem uzņemti tikai pāris un kāpēc konferences vadība TV darbiniekus nav izraidījusi?

Slepkavības slēpt vai aizstāvēt nedrīkst, bet lasītāju vēstulēs tas nebija izteikts. Slēpšana tomēr notiek, jo konferencēs neviens nerunāja par masveida slepkavībām Pad. savienības pirmajā okupācijas gadā Baltijā. Nekad nav runāts, kas aktīvi organizēja un izpildīja šo akciju. Kāpēc? Arī J. Dreifelds to nepaskaidro. Ja runājam par traģiskiem notikumiem Baltijā starp 1940.—1945. g., tad objektīvi jānosedz visi notikumi, ne tikai daži. Kamēr tas nenotiek, nav intellektuāla līmeņa, bet slepkavību slēpšana.

Žīdu skaits, kas Baltijā pārdzīvoja „galīgā 'nokārtojuma' laikmetu, ir krietni prāvs. Kā viņi varēja izglābties okupētā zemē kaŗa laikā? Tas varēja notikt tikai ar vietējo iedzīvotāju palīdzību, un tā tas noticis. Tomēr žīdu rakstos un runās šis temats netiek skarts. Viņi noklusē baltiešu palīdzību un noklusē pašu baltiešu iznīcināšanu. Arī izglābtās personas nepiesakās, kas ir daļa vispārējā propagandas plānā.

A. J. Toronto

VĀRDI UN DARBI

A. Ķaune no Ročestras, ASV, savā vēstulē LA (27. maijā) dibināti norāda, cik illūzoriski un būtībā maznozīmīgi ir ASV valdības retoriskie apliecinājumi, ka neatzīst mūsu zemju inkorporāciju Pad. savienībā. Viņš trāpīgi jautā: ja ASV neatzīst Latvijas iekļaušanu Pad. savienībā, kādēļ tad ASV nepaceļ šīs nelikumīgās okupācijas jautājumu Apvienotajās Nācijās? Kādēļ neko neuzsāk šī starptautisko tiesību pārkāpumu izkārtošanā?

Vēl piebilstams: ja ASV neatzīst Baltijas valstu pievienošanu Pad. savienībai, tad jau Latvija, Igaunija un Lietuva de jure joprojām ir suverēnas valstis, bet tad šīs suverēnitātes legālitātei jābūt pilnīgai, nedalītai, neierobežojoties vienīgi ar mūsu diplomātisko pārstāvību „paciešanu" Vašingtonā. Kā tad nu šī „neatzīšana" saskan ar ASV prezidenta bez atrunas un piebildēm parakstīto Helsinku nolīgumu, kas atzina Eiropas pēckaŗa robežu neaizkaŗamību, tātad arī Baltijas valstu? Kā šī „neatzīšana" saskan ar tādu ASV valdības rīcību, kad, piemēram, šī gada sākumā okupēto Rīgu un Ventspili oficiāli apmeklēja ASV ģenerālkonsuls Ļeņingradā Tompsons Bjukēnens vicekonsula O. Klaieta pavadībā, nodibinot oficiālus sakarus ar okupācijas iestādēm? Šie ASV valdības pārstāvji izdarīja Rīgā vizītes (ne jau nu lai pārrunātu par krievu izvākšanos!) pie okupētās Latvijas valsts plāna komisijas vadītāja Āboliņa, tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēža Dubruma, iekšlietu ministrijas OVIR daļas vadītāja čekista K. Vācieša, bet Ventspils izpildkomitejas priekšsēdim Pecholcam uzlielīja ASV un Pad. savienības sadarbību (lasi: amerikāņu kapitāla ieguldījums un speciālistu darbs) okupācijas varai tik svarīgā pieostas milzu rūpnīcas kompleksa celtniecībā. Mēs atkal lecām vai aiz prieka gaisā, kad 13. jūnijā ASV viceprezidents Mondeils Vašingtonā vareni pateica, ka ASV ārlietu ministrijas senais lēmums neatzīt mūsu zemju okupāciju „joprojām (!) ir spēkā un būs spēkā arī nākotnē". Bet vai īstenībā nav tikai tā, ka latviešus nomierina ar okupācijas „neatzīšanu uz papīra", bet tanī pašā laikā krievus visnotal apmierina atbalstot okupācijas nostiprināšanos ekonomiskā plāksnē, tādējādi stutējot apspiedēju polītisko iekārtu praktiskajā dzīvē?

Jaunākais okupācijas „neatzīšanas" praktiskajā izkārtojumā ir tas, ka ASV tieslietu un ārlietu ministrijas vienojušās ar tiranniem Maskavā par amerikāņu valsts prokurora sūtīšanu uz latviešu tautas cietumu — Latviju, lai tur krievu atbalstā vāktu liecības par 2. Pasaules kaŗa noziedzībām . . .

Vanagu Kārlis Indianā

GAŖIE MATI UN DĀRGĀS MAŠĪNAS

Esmu bieži ievērojis, ka Dadža karikatūrās negatīvi attēloti bārdainie un gaŗmatainie. Domāju, ka šāds negatīvs raksturojums nav pareizs. Drīzāk īstos sabiedrības negatīvos elementus varam atrast, sēžot lielās, dārgās mašīnās, importētās drēbēs un noteikti ar īsiem matiem, nerunājot nemaz par bārdu!

Viesturs A. Zariņš Toronto

Konstantīna Nautra fābulas

AIZGOJĀJIŅ FĀBULAS, 108 LP. LATGAĻU APGĀDS VĀCIJĀ

Maz vairs palicis to autoru, kas lietotu fābulas formu dzejā cilvēku raksturu un sadzīves atainošanai ar dzīvnieku darbību un dabu, tā radot sagāztos psiholoģiskos spoguļus, kuŗos cilvēki redz sevi ar kājām uz augšu. Slavenākais fābulists esot bijis krievu dzejnieks Krilovs. Ap gadusimta maiņu latviešiem fābulas rakstīja Pārsietis. Divdesmitajos gados ar asprātīgām fābulām savu tautu mācīja Latgales atmodas darbinieks Francis Trasūns. Viņa tradiciju trimdā turpināja priesteris un rakstnieks N.Trepša, kas savas fābulas parakstīja ar vārdu Neikšānietis. Tagad fābulas smaidu tālāk nesis Konstantīns Nautris, īstajā vārdā — Konstantīns Krusts. Acīm redzami, Nautra vārdu viņš atradis sava dzimtā pagasta nosaukumā — Nautrāni, tāpat kā Trepša bija atradis to savā apkārtnē — Neikšānos.

Konstantīns Krusts sācis rakstīt jau studenta gados Rīgā, ap 1929. gadu, rakstot dzejas, stāstus, īsas lūgas un publicējies avīzē Latgolas Vords, žurnālos Straume un Saulīte. Tagad viņš ir atbildīgais redaktors latgaļu avīzei Latgolas Bolss, kur arī publicējis lielo daļu apceramajā grāmatā Aizgojēji sakopoto fābulu. Rakstījis arī fābulistiskas pasakas.

Viņa fābulu tematika saistās ap dzimtās puses Latgales ļaužu tikumiem, valodu un ap tiem, kas šos tikumus un valodu atstāj novārtā vai noniecina. Tāpat kā savā personiskā dzīvē un rīcībā, tā arī fābulās Konstantins Nautris aizstāv vājāko pret stiprāko pārestībām. Viņam ir savs vārds sakāms par dēliem, kad tie atstāj tēvu, māti un senču tikumus:

Tai dāli sātu atstoja,
Un laimi meklēt pasaulī jī aizgoja.
Jī goja meklēt laimes toles,
Bet tyka teirēt svešus teirumus . . . (5)

Fābulā Draudzeiba autors saved kopā bruņu rupuci un skorpoinu, kuŗu paņem savā mugurā nest pāri ūdeņiem. Skorpions, saskaņā ar savu dabu, mēģina durt un grauzt pat bruņās. Tas ir tāpat kā to dara neirotiski cilvēki, kuŗi redz gan, ka divi reiz divi ir četri, bet to nevar nekad paciest. Pa šie nevar panākt savu ar spēku, tad vismaz skaļi bļauj.

Citā fābulā Papagaiļs Nautris smaida par daudzajiem papagaiļiem mūsu sabiedrībā un sadzīvē:

Pļopojūt jam aizīt dzeive
Niko loba naizdorūt.(25)

Konstantīns Nautris ir vērojis strīdus par to, kam pienākās lielākais gods un kas bijis tāds un tāds kungs reiz Latvijā un nebeidz to atgādināt. Tādu iemeslu dēļ reizēm pat dziesmu svētku rīkošana pajukusi. Par to runāts fābulā Dzīšmu svātki, (80). Vairākās Konstantīna Krusta fābulās manāmas viņa domas un idejas kopsaturs: Nepietiek vis būt kristīgam cilvēkam vārdos, bet šo cēlo principu jāapliecina pašam savos darbos, arī tad, kad jāriskē, dažkārt savu ērtību, mantu un mieru. Fābulists ir pamanījis, ka cilvēkus padomāt dziļāk nevar ierosināt tikai ar glāstu un pasmaidīšanu. Tāpēc viņa fābulās ir daudz stipru ilēnu un asu adatu, lai varētu komūnikēt arī ar ,,biezādainajiem". Un tas viņam izdevies. Vecmodīgās pamācības fābulu beigās gan nebija vajadzīgas: jau fābulas saturs pasaka skaidri.

Interesantu, saturam piemērotu vāka zīmējumu devis mākslinieks Joņš Trūps, rādot, kā ar lāpstu un kuli plecos dēli atstāj tēva mājas un aiziet kalpot svešos tīrumos, laimi meklēdami.

Jānis Klīdzējs

Pirmā šīs vasaras mākslas izstāde Gaŗezerā. No kreisās: viceprezidents V. Miķelsons, prezidents A. Tīdemanis, rotkalis O. Grīns, stīgu darbu autore A. Āruma, — Gaŗezera padomes priekšsēdis J. Meija, akmens cilņu darinātājs M. Grīns un izstādes atklājējs M. Grīns. Aizmugurē pie sienas akmens cilņi. Foto: V. Namatēva

Rakstnieku pēcpusdiena pie peldbaseina

Tobāgo salidojuma laikā notika arī rakstnieku pēcpusdiena, kad Radisona viesnīcas peldbaseina terasē pulcējās gandrīz visi tie 160 latvieši, kas šinī viesnīcā bija apmetušies, dažiem ierodoties arī no citām viesnīcām.

Pēcpusdienu atklāja J. Andrups. Viņš norādīja, ka ikvienai tautai sava vēsture katrā paaudzē jāpārdzīvo no jauna, lai iegūtu no tās spēku un mācītos no iepriekšējo paaudžu pieredzes. Vēstures fakti paliek nemainīgi, bet to izgaismojums un izvērtējums vienmēr mainās.

Latvieši braukuši uz Tobago tālus ceļus, kas dod iespēju no jauna pārdzīvot to mūsu vēstures daļu, kas liecina par centieniem izrauties no straumju attekām, lai iekļūtu lielo notikumu centrā ur. izšķirīgu norišu virpulī. Kurzemnieku gaitas uz Tobāgo ur. Gambiju pieslēdza rietumtautu gaitām pēc Kolumba atklājumiem meklēt jaunas zemes un saimnieciskas iespējas.

Tobāgo salā 31 reizi mainījušies īpašnieki, un vienmēr tie ir bijuši sveši un relūgti kungi. Varmācība te trakojusi dažkārt vēl vairāk nekā mūsu tēvzemē. Liekas, ka tieši tāpēc šejienes iedzīvotāji saprot citu pārbaudītu tautu likteņus. Kopš 1962. gada Trinidāda un Tobāgo ir neatkarīga republika. No šīs salas varmācīgās vēstures iznirusi disciplīnēta sabiedrība, kas mūs iepriecina ar savu viesmīlību un sirds siltumu.

Andreja Eglīša ur. Kārļa Dzelzīša darbus lasīja aktrise Elza Tauriņa. Pāvils Klāns lasīja patriotisku miniatūru Sencis. Kārlim Ķezberim bija gandrīz gluži pretējais — četras vārnas no romāna manuskripta Alkazars, kur stāstīts par kāda latviešu dezertiera nošaušanu Otrā pasaules kara laikā. Kārlis Zvejnieks lasīja tikko sacerētu zīmīgu poēmu par Tobāgo salu, kas beidzās ar vārdiem: "Šī vieta ir sākusies ar kapiem un beigsies ar kapiem", un kā Kuraž Krišs — vienu dzejoļi vertiņu izloksnē.

Lasītāju rindu pabeidza, Andrupa vārdiem runājot, "mūsu rakstniecības inženieris" Olģerts Liepiņš, nolasot noveli — Kurzemes prinča precības, kas saistās ar Bīronu vai Bīriņu dzimtu.

Dr. E. Andersons pateicās autoriem un nožēloja, ka honorāri viņiem iznākot tāci "šķidri", tādēļ tos arī izsniedza šķidrā veidā.

Ed. Šmūgajs

Tautas Balva

(Turpinājums no 2. lp.)

mu pilni punkti un tiem ir jābūt atšķirīgiem.

Līdz 28. septembrim PBLA ģeneralsekretārs paziņo centrālo organizāciju valžu priekšsēžiem preferences balsojuma rezultātus.

Līdz 15. oktobrim centrālām organizācijām ir jāpaziņo PBLA ģeneralsekretāram savas valdes nobalsojums par vai pret kandidātu, kas minētā preferences balsojumā ir ieguvis visvairāk punktu. Ja preferences nobalsojums noslēgtos ar neizšķirtu rezultātu, galīgam nobalsojumam izraugāms kandidāts, kas ieguvis visvairāk pirmās vietas balsis, (tad tālāk 2. vietas balsis u.t.t.). Ja arī tas nedotu atrisinājumu, tad izraugāms kandidāts, kura dzīves vietas kontinentā ir bijis viszemākais Tautas Balvas piešķīrums.

Līdz 28. oktobrim PBLA ģeneralsekretārs izsūta paziņojumu par Tautas Balvas piešķīrumu centrālām organizācijām.

Visi augšminētie iesniegumi PBLA ģeneralsekretāram ir jāizdara rakstveidā, kas apstiprinātu termiņu izpildīšanu pēc noteikumiem. Telefoniski, telegrafiski un mutiski paziņojumi ir jāapstiprina pēc iespējas drīzā laikā rakstveidā.

Visi centrālo organizāciju balsojumi par Tautas Balvas kandidātiem un Tautas Balvas piešķiršanu ir konfidenciāli.

Tautas Balvas piešķišanu publiski var paziņot tikai sākot ar 18. novembŗa valsts svētku sarīkojumu laiku.

Šo noteikumu neizpildīšanas gadījumā attiecīgās kandidātu uzstādīšanas un balsojumi kļūst nederīgi.

PBLA Tautas Balvas laureati līdz šim bijuši, sākot ar 1963. līdz 1977. gadam: prof. Jānis Kuga (†) Bostonā, prof. Ludis Bērziņš (†) ASV, Denverā rakstnieks Jānis Sarma Austrālijā, bīskaps / Jāzeps Rancāns (†) Grand Rapidos, Dr. Arnolds Spekke (†) Vašingtonā, bij. ministrs Alfreds Bērziņš (†, Ņujorkā, prof. E. Dunsdorfs Austrālijā, rakstnieks Mārtiņš Zīverts Zviedrijā, Dr. Zenta Mauriņa (†) Vācijā, plkv. Vilis Janums Vācijā, Dr. math. Leonīds Slaucītājs (†) Austrālijā, dzejnieks Andrejs Eglītis Zviedrijā, Latviešu ģimnazija Minsterē, prof. Dr. arch. Pauls Kundziņš Kanadā, prof. Pauls Jurevičs Austrālijā, Ruta Šmite Rietumvācijā un prof. Augusts Annus Ņujorkā.

Kā redzams no augšējā saraksta, no 17 Tautas Balvas saņēmējiem 7 jau no šīs pasaules šķīrušies (sarakstā atzīmēti ar krustiņu).

Vecākā burta zīme

Ir atrasta visvecākā metalla burta zīme, piederīga Korjo dinastijai (918 — 1392), kas, domājams, ir 200 gadus vecāka par vācu izcelsmes zinātnieka Johana G. Gūtenberga (1400 — 1488) atradumu, kādu viņš lietoja savas pirmās bībeles iespiešanai. Dr. Sonpogi, Jonseja universitātes mūzeja direktors, ir atklājis, ka ķīniešu iegravētā rakstu zīme "Pok" ir tieši tāda paša veida, kādu lietoja 1232. gadā kādas Korjo grāmatas iespiešanai.

Šis noteēlotais atklājums apstiprināts, izdarot ar šo burta zīmi vairākas serijas fluriskopisku testu un citās zinātniskas analizes, kā to ziņo Dr. Sonpogi, Korejas vēstures speciālists Nacionālajā mūzejā.

Pēc šī vēsturnieka zinām pasaules vecākā burta zīme izgatavota pirms 1232. gada, kad karalis Konjongs no Korjo dinastijas pārvietojis savas valsts galvaspilsētu no Kaesongas uz Kangdo salu, tieši pēc mongoļu invāzijas, 19 gadus pēc sava troņa zaudēšanas.

Šis burts, 0,7 centimetrus biezs, ar apaļu iedobumu aizmugurē, ir pilnīgi citāds nekā Jī dinastijai, bet šī burta metallu sastāvs ir citāds nekā Korjo dinastijas monētai ,,Haedong Tongho", kāda izlieta apmēram ap 1120. gadu.

„Šo pārliecību, ka šī metalla burta zīme izgatavota Korjo dinastijas laikā, apstiprina ne tikai tādas nozīmīgas parādības kā šīs zīmes metallu sastāvs un veidojums, bet arī mūsu tautas iespiedummākslas attīstības veidošanās vēsture," apliecina Dr. Sonpogi.

Šo burta zīmi 1910. gadā nelegāli izraka no kādas Korjo dinastijas kapa vietas Kaesongas tuvumā, tagad Ziemeļkorejā, un nodeva kādam japāņu antīku lietu tirgotājam. Trīspadsmit gadus vēlāk to atpirka Toksā Palse mūzejs par relātīvi augstu cenu — 12 "won" apmērā.

Tai pašā laikā Nacionālā mūzeja direktors Čosonu izteicies, ka šie pēdējie atklājumi ir svarīgs apliecinājums tautu kultūrālo sakaru studiju nozīmībai. "Es ceru", viņš saka, "ka sekos tālāki atklājumi par korejiešu pirmās burtu zīmes atrašanu."

Šī metalla burta zīme uzskatīta kā vecākā pasaulē, 200 gadus vecāka par Gūtenberga bībeles iespiedumu — un tieši tāda paša tipa, kādu lietojusi grāmatas iespiešanai Korjo dinastija pirms 1232. g.

V. Z.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

Vai čekas vara sāk šķobīties?

Atkal viens no izcilākiem čekas darbiniekiem — spiegiem pārbēdzis uz rietumiem. Par Vladimira Rezuna un viņa ģimenes mistisko pazušanu no Šveices un parādīšanos Anglijā, liekas, viens otra galva ripos čekas „galvenajā stābā"...

Par Vladimira Rezuna pazušanu Dmitrijam Nokolajevičam Pronskim, padomju spiegu centrāles vadītājam Ženēvā, ir liela galvas lauzīšana. Rezunu ilgus gadus uzskatīja par vienu no spējīgākiem čekas darbiniekiem un spiegiem. Strādādams Ženēvā par trešo sekretāru padomju misijā pie Apvienotām Nācijām, 31. g. v. Rezuns bija iemantojis lielu uzticību Pronska acīs. Viņam atļāva ieskatīties visslepenākās padomju aktīs, kā arī dzīvot ārpus padomju diplomātu un oficiālo ierēdņu mītnes.

Kā Rezuns aizbēdzis, par to vēl oficiālas ziņas nepublicē. Tā kā viņš ar visu ģimeni — sievu, 6. g.v. meitiņu un 2. g.v. dēlēnu pašlaik atrodas Anglijā „nezināmā vietā", tad skaidrs, ka viņam „izpalīdzīgi" bijuši angļi. Padomju valdība pieprasījusi britu attiecīgām iestādēm, lai viņas pārstāvim atļauj ar Rezunu satikties. Briti pret to nav iebilduši, bet izvēli — satikties vai ne — atstājuši Rezuna ziņā. Viņš pagaidām atteicies. Rezuna pārnākšanu rietumu pusē briti vērtē par nozīmīgāko kopš Olega Ljalina 1971. gadā, kam sekoja 105 spiegu — padomju diplomātu un citu oficiālo pārstāvju izraidīšana no Lielbritanijas.

Rezuna izšķiršanos bēgt, liekas, paātrināja viņa drauga Genadija Sevčenko liktenis: Sevčenko tēvs Arkadijs, arī padomju diplomāts, pieprasīja politisko patvērumu Ņujorkā, viņa māte atgriezās Pad. savienībā un izdarīja pašnāvību. Genadiju „aizsūtīja" atpakaļ, pirms viņš uzzināja par sava tēva soli. Rezuna rīcība noteikti ietekmēs kā viņa priekšnieka Pronska, tā arī citu Ženēvas misijas darbinieku likteni. Padomju valdība ir iekārtojusi apm. 300 savu pilsoņu, vairumā krievu, dažādos posteņos starptautiskās komisijās un aģenturās Šveicē (pirms 3 gadiem bija tikai 200). Starp tiem vismaz 100 ir čekas aģentu; arī starp 40 padomju diplomātiem Ženēvā vismaz 2/3 esot čekistu.

Pad. savienības nolūks esot pamazām iebīdīt savus darbiniekus resp. spiegus un čekistus, visos atbildīgajos Apvienoto nāciju posteņos. Nupat ģenerālsekretāra Dr. K. Valdheima piekrišanu saņēmis G. A. Dņeprovskis, aizstājot kādu šenegslieti par Apvienoto nāciju personāla pārzini. Dņeprovskis esot augstāks čekas virsnieks, bet neprotot ne vārda franciski...

Protestu pret Dņeprovska apstiprināšanu šajā nozīmīgajā AN amatā iesniedzis ASV vēstnieks pie AN Ženēvas biroja Viljams van den Heuvens. Britu presē norādīts, ka personāla pārziņa pienākumos ietelp arī dot atsauksmes par citu darbinieku iecelšanu atbildīgos AN amatos. Viņam ir pieejamas visas ziņas par personālu, arī tās, kas tiek uzskatītas par konfidenciālām. Tā čekas augstākajam virsniekam Dņeprovskim būtu iespējams ietekmēt vai pat vadīt personāla iecelšanu AN iestādēs un izmantot attiecīgos dokumentos uzdotos personiskos datus čekas aģentu vervēšanai. Tā būtu īstenots Pad. savienības plāns — pārņemt AN organizācijas vadību savās rokās.

Rezuns varot sniegt ļoti noteiktu un plašu informāciju par Pad. savienības plānu „pārņemt vadību" kā Ņujorkas, tā Ženēvas un Parīzes Apvienoto Nāciju posteņot, lai labāk varētu īstenot savu aģentu vervēšanu, kā arī dažādo akciju īstenošanu pret „rietumiem un t. s. Trešo pasauli — Āfriku.

Cik grūti padomju pārstāvjiem Ženēvā bijis ticēt Rezuna aizbēgšanai, liecina fakts, ka tikai pēc 12 dienām, atraduši viņa automašīnu apm. 20 km no Ženēvas kāda ezera malā, par to ziņojuši Šveices iestādēm. Pārraudzīt padomju darbinieka „nepārdomāto rīcību" uzticēts čekas galvenajam drošības virsniekam Vitalijam Aleksandram Počamkinam, kuŗa rīcībā ir 4 bruņoti vīri. Kā Rezuns ar visu ģimeni izslīdējis no šī čekista nagiem, ir jautājums, ko pat Počamkins pašlaik nespējot atbildēt.

Par Rezuna atklājumiem britu iestādes apsolījušās oficiāli ziņot, tikko pārbēdzējs būs nopratināts un viņa sniegtā informācija iespēju robežās pārbaudīta. Cik padomju diplomātiem no Ženēvas, Parīzes, Ņujorkas un Londonas pēc tam nāksies saiņot mantas un atgriezties „taisnības paradīzē" savu soģu priekšā, par to vēl ziņu trūkst.

A.L.

5. augustā

Mežciemā gadskārtējais

RUDZPUĶU SARĪKOJUMS

Programmā: vakariņas no pl. 17.30 — 19.30

Mežciema dāmu aprūpē.

SABIEDRISKS VAKARS pl. 19.30.

Piedalās deku kopa Daugaviņa.

Atspirdzinājumi un ēdieni par mērenām cenām.

Ieeja $4, studentiem un pensionāriem $3.

Dziesmu svētku daiļamatniecības tirdziņā Bostonā. Attēlā keramiķe un audēja Lilija Kluce.

Bostonā bija citādi

IESPAIDI UN VĒROJUMI DZIESMU SVĒTKOS

Lielos sarīkojumos gadās arī lietas, kas varētu būt citādas, kuŗas varētu kritizēt un nākotnē labot, bet ir arī notikumi, kas izdevušies necerēti labi, pārspējot visu iepriekš paredzēto. Tā tas bija arī dziesmu svētkos Bostonā. Daļa sarīkojumu bija necerēti labi izdevušies, pat vienreizēji. Te vietā pirmssvētku sauklis: „Bostonā būs citādi!"

Simfoniskais koncerts latviešu dziesmu svētkos ASV bija pirmo reizi. Svētku rkotājiem bija jādzird pārmetumi par dārgo ieceri, kas likās nevajadzīga. Pēc svētkiem vairs nedzirdēja, ka šis koncerts būtu bijis nevajadzīgs. Tas bija gan dārgs prieks, pie katras apmeklētāju biļetes rkotājiem bija jāpiemaksā apmēram 20 dolaru no citu sarkojumu ienākumiem, citiem vārdiem, no budžeta summām, kaut ar koncerts bija izpārdots. Koncerta programma bija rūpgi izvēlēta, publikas atsaucība laba. Lielāko saviļņojumu darīja orķestŗa atskaņotais Jurjānu Andreja Latvju dziesmu svētku maršs. Komponists šo darbu nobeidzis ar Dievs, svētī Latviju! Kad diriģents A. Štrombergs šinī daļā pagriezās pret klausītājiem un ar vieglu rokas mājienu aicināja dziedāt līdz, lielajā zālē atskanēja simtiem balsu dziedātā Latvijas himna. Šī daļa likās pati spēcīgākā visā koncerta laikā. Daudzi saviļņojumā slaucīja acis.

Pirms dziesmu svētkiem Bostonā daudz runāts par nacionālo demonstrāciju, kur bija dažādi ierosinājumi un domstarpības runātāju izraudzīšanā un vai vispār šādu sanāksmi rīkot. Bet atkal jāsaka, tā izdevās tik iespaidīgi, ka labāku ievadījumu Latvijas 60 gadu neatkarības pasludināšanas atceres ievadījumam vairs nevajadzēja. Sākumā bija dažas grūtības. Amerikāņu politiķu un sabiedrisko darbinieku interese gandrīz neeksistēja. Stāvoklis mainījās, kad par latviešiem sāka interesēties katoļu garīdzniecības vadība. Kad kardināls Medeiros sāka atbalstīt šo sanāksmi pilsētas valdes laukumā, pēkšņi radās interese politiķiem, laikrakstiem, radio un televīzijai. Par latviešiem stāstīja dažādos raidījumos, par tiem rakstīja Bostonas laikraksti. Dziesmu svētku rīcības komitejas izdotā preses karte žurnālistiem bija atslēga, ar kuŗu varēja „atslēgt visas durvis".

Kad bostonieši redzēja lielo ļaužu pulku pilsētas valdes laukumā, arī tie apstājās un noklausījās runās. Senātors Dols nebija paredzējis runāt no balkona, bet kad redzēja lielo ļaužu pulku, ko lēš ap 10.000, tad viņam bija vēlēšanās pateikt nedaudz vārdu. Runu viņš atkārtoja arī svētku koncertā. Ulža Gravas runa bija tik spēcīga, ka to uztvēra arī amerikāņu laikrakstu pārstāvji. Visumā šajos svētkos runu bija par daudz. Runātāju varēja būt mazāk, runas saturīgākas. Koŗu koncerts ilga 4 stundas, bet ieskaitot vēl iepriekšējo demonstrāciju un gājienu, tas pārsniedza sešas stundas.

Techniskas grūtības bija dzejniekam Andrejam Eglītim, kad tas runāja no baznīcas kanceles. Viņa runa baznīcas velvēs atbalsojās dubulti — klausītājiem bija grūti teiktajam sekot. Laikam vainojams bija mikrofons, kas dzejniekam karājās uz krūtīm, kamēr citi mikrofoni vēl bija uz runātāja pults. Liekas, tas atkal bija vienreizējs notikums, kad no baznīcas kanceles nerunā garīdzinieks. Runa saviļņoja klausītājus.

Izcils sarīkojums bija Sprīdīša dziesmu spēles izrāde. Mazie aktieŗi bija labi sagatavoti. Pēdējā izrāde mazliet aizkavējās, jo negadījumā bija cietis bundzinieks. Sevišķu piekrišanu ieguva komponists un diriģents A. Jansons. Tā kā izrādes beigās aplausi nerimās, diriģents tos vēlējās apklusināt ar orķestŗa spēcīgajām skaņām. Aplausi tomēr bija pārāki: orķestris apklusa pirmais! Arī Skroderdienās pēcspēles mūzika brīžam pazuda aplausos. Visas teātŗa izrādes bija izpārdotas.

Jaundarbu koncerta sākuma daļā atskaņotie darbi nevarēja lepoties ar augstu kvalitāti. Amerikāņu kritiķis bija ieradies „laicīgi", bet koncertu atstāja „nelaicīgi", jo nebija pacietības to noklausīties līdz beigām. Tā viņš nedzirdēja Andas Zirnītes brīnišķīgi atskaņoto Jāņa Kalniņa sonātu klavierēm. Arī pats sarīkojums varēja būt uz pusi īsāks, lai klausītājus nenogurdinātu.

Abos rakstnieku sarīkojumos lasītāju skaits šoreiz bija mazāks nekā līdzīgos sarīkojumos citos dziesmu svētkos (rīta sarīkojumā tikai 7 dalībnieki), bet krietni vairāk te bija mūzikālās „piedevas", kas aizņēma vairāk laika nekā paši lasījumi. Bez tam abās dienās piedalījās tie paši izpildītāji, kas šo „koncertu" padarīja vienmuļu. Literārie sarīkojumi abās dienās ieilga krietni pāri parastajām divām stundām. Neērts likās otrās dienas sarīkojuma beigu posms, kad pie lasītāju galda palika tikai viens lasītājs — Jānis Kadilis, bet klausītāji pamazām atstāja zāli, lai dotos uz demonstrāciju; zāle bija gandrīz iztukšojusies. LARAs sarīkojumā 16 lasītāju darbus noklausījās 50—60 klausītāju.

Labu iespaidu atstāja tēlotājas mākslas izstāde. Te žūrija bija rūpīgi izvēlējusies iesūtītos darbus. Cik zināms, tad noraidīta arī glezna, kuŗā attēlota bēgšana no sabangotiem sarkanajiem viļņiem. Varbūt varēja no dažiem māksliniekiem triju darbu vietā izstādīt tikai divus, dodot iespēju izstādīties vēl citiem gleznotājiem.

Daudz tika runāts par daudzajiem blakus sarīkojumiem, kas dažos gadījumos laika ziņā sakrita ar galvenajiem sarīkojumiem. Arī koŗu apvienības sēdē bija domas, ka tie

(Turpinājums 17. lp.)

Detalizētu stāvokļa analizi

4. VLJK pilnsapulce ar visām balsīm, 5 atturoties, pieņēma kongresa nacionāli politiskās darba grupas revidēto Latvijas nacionālās atbrīvošanas frontes programmas priekšlikumu. 3. VLJK Beļģijā pirms trim gadiem pieņēma šo politisko dokumentu izskatīšanai līdz 4. VLJK. Starplaikā bija ienākusi kritika ne tikai no trimdas, bet arī no Latvijas, tāpat no Latvijas izceļotājiem, kas tagad dzīvo rietumos.

Laikā, kad debates trimdā lielā mērā veicina aizraušanās ar kultūras sakariem, ir apsveicami, ka lielais jaunatnes saiets izvirzīja kā savu centrālo uzdevumu nākt ar atbildi galvenajam visu latviešu uzdevumam — kā reaģēt uz faktu, ka latviešu tauta nokļūst minoritātes stāvoklī pašu zemē, pirmo reizi savā vēsturē. Pret to nav jāvēršas ar skanīgiem, ierastiem saukļiem, bet gan ar detalizētu stāvokļa analizi un prasībām, ievērojot pasaules reālo politisko stāvokli un politiskos strāvojumus Pad. savienībā. Latviešu jaunatne trimdā, ciešā saskarē ar jaunatni un tautu Latvijā, pierādījusi, ka ir savas tautas uzdevumu cienīga, seko Gunāra Rodes kongresa apsveikumā izteiktajam aicinājumam tālāk nest mūsu cīņas karogu.

Šķiet, ka daudzi trimdā nav izpratuši Latvijas nacionālās atbrīvošanas frontes priekšlikuma jēgu. Tās pamatdoma ir pārorientēt politisko domāšanu par Latvijas brīvību, saskaņā ar pēdējo desmit gadu demokratiskās opozīcijas attīstību Pad. savienībā un Austrumeiropā, t.i. pāriet no „atbrīvošanas no ārienes" uz „atbrīvošanu no iekšienes" koncepciju. Līdz ar to latviešu nacionālā politika kļūst daļa no vispārējās cilvēka tiesību kustības padomju blokā. Piebilstams, ka priekšlikums nav saprotams kā atbrīvošanas, „recepte, bet domāts kā sabiedrisks politisks domu virzītājs, kas rada konkrētu alternātīvu cilvēku apziņā pretstatā padomju idejiskai un materiālai pasaulei. Tas rada idejisko pamatu pāriet uz perspektīvu legālu un nelegālu darbības iespēju mūsu tautas labā. Šī darbība notiek Latvijas iekšējo spēku un trimdas mijiedarbē, aptverot visus ideoloģiskos un politiskos virzienus, kas izjūt nepieciešamību novērst tagadējos latviešu nācijas iznīdēšanas draudus. Priekšlikums nozīmē, ka trimdai jābūt tiešam pagarinājumam opozicijas kustībai Latvijā.

Kā piemērs Latvijas nacionālās atbrīvošanas frontes programmas priekšlikuma praktiskai iedarbībai minama nacionālās grupas rezolūcijas pieņemšana, ka VLJ Fondam jākļūst par dalībnieku Latvijas brīvības fondā iemaksājot vajadz. $500. Tāpat jāmin nacionāli politiskās grupas rezolūcijas pieņemšana, aicinot latviešu jauniešus atbalstīt ISDSP Fondu sakariem ar Latviju, kuru ietvaros ieved un izved no Latvijas gan padomju varas atļauto, gan aizliegto literatūru Helsinku vienošanās akta garā. Trimdai priekšlikums nozīmē arī intensīvāku sakaru uzturēšanu ar tautu Latvijā, kāpēc pilnsapulce ar lielu balsu vairākumu pieņēma LSDSP fondu sakariem ar sakarus novērstu gultnē, kas kalpo latviešu tautai, ne padomju čekai (Valsts drošības komitejai). Šai sakarā pieminams, ka pilnsapulce totāli noraidīja kultūras sakaru darba grupas izstrādāto rezolūciju projektu, pēc kam balsoja par atsevišķām rezolūcijām, noraidot tās, kas varētu šķelt trimdu.

Priekšlikumam ir liela politiski izglītojoša nozīme, liekot neskatīties uz Latviju kā uz kādu sapņu zemi, bet konkrētu vidi, kuru labi jāpazīst. To atzina arī darba grupas dalībnieki, daudzi, kas pirmo reizi iepazinās ar politisko terminoloģiju latviešu valodā, lasot okupētās Latvijas jauno konstitūciju. Priekšlikumam vajadzētu izraisīt interesi vietējās latviešu organizācijās, aicinot lietpratējus referēt par priekšlikuma atsevišķām daļām, kā par politisko iekārtu, ekonomisko sistēmu, padomju juridisko sistēmu, izglītību utt. Latviešu papildskolām priekšlikums aicina vērst skatienu uz šodienu, sākt ar jaunāko vēsturi, labāk sagatavot braucienus uz apspiesto Latviju, bet nedzīvot kuršu un vikingu cīņu pasaulē. Nav šaubu, ka ideāliskā jaunatnes daļa, kas piedalījās nacionāli politiskā darba grupā un pilnsapulcē, centīsies īstenot priekšlikuma garu un ievirzi dzīvē.

Pēdīgi vēl piebilstams, ka arī pieņemtajā formā Latvijas nacionālās atbr. frontes priekšlikums paliek tikai formāls priekšlikums, jo jaunatnes kongresam nebija mandāta pieņemt nacionāli aptverošu programmu. Tas jādara plašākiem spēkiem un grupām Latvijā un trimdā. Atbrīvošanas frontes priekšlikums tā gatavā formā varētu būt tikai konkrēts ierosinājums šādas iespējas īstenošanai.

Atis Lejiņš
4. VLJK nacionāli politiskās darba grupas vadītājs

Latviešu skola Hamiltonā šogad varēja atzīmēt savu 30. mācības gadu ar pamatskolas kursa 23. un ģimnazijas kursa 13., kopīgu izlaiduma sarīkojumu. Ģimnaziju beidza (augšējā attēlā), no kreisās: Maija Dāle, Velta Dāboliņa, Karmene Bleka, Benita Kraukle, Anda Ruņģe un Ingrīda Kuncāna. Apakšējā attēlā pamatskolu beigušie, no kreisās: Sarmīte Dindzāna, Rasma Suškova un Katrīna Cakule.

GRAND RAPIDI

80 mūža gadus piedzīvojušais Jūlijs Purgailis dzimis Rembates pagastā, kur bijis lauksaimnieks. Sniedzis statistiskai pārvaldei, ziņas par sava rajona meteoroloģisko stāvokli. Pirmā pasaules kara laikā Krievijā strādājis svarīgā valsts aizsardzības darbā. Grand Rapidos dzīvo brāļa ģimenē.

Pensionāru biedrības saietu latviešu biedrības namā atklāja un vadīja priekšnieks Jānis Sulainis. Apsveica veselu rindu pensionāru biedrības biedru, kam jūnijā apritējušas dzimšanas vai vārda dienas. 75 g. dzimšanas dienu jūnijā aizvadījis Žanis Melbārdis, bet 80 g. Jūlijs Purgailis. No biedriem vārda dienas atzīmējusi 21 persona, no tiem septiņi Jāņi un pieci Pēteri. Galda lūgšanu pirms kopējām pusdienām teica Alberts Unglenieks. Saimnieces bija klājušas bagātīgu cienasta galdu. Sekoja skolot. M. Lesnieces stāstījums par Jāņu dienu un līgošanu, un Jāņu dziesmu dziedāšana, ko vadīja Miķelis Grants, kas bija gādājis ne tikai par dziesmu tekstiem, bet arī meldiju ziņā dažādi varēja izlocīt balsis, kas radīja interesi un dzīvu piedalīšanos. Lilija Strazdiņa savukārt iepriecināja ar klavieru mūziku. Pārrunāja, ka nākošā mēnesī organizējams izbraukums zaļumos uz Taunsenda parku. Kapējā pulcēšanās vispirms pie Latviešu biedrības 31. jūlijā pl. 11.30.

Portlandes Dzintars dziedāja Latviešu biedrības namā 22. jūnijā, ne tikai programmā paredzētās dziesmas, bet deva vairākas piedevas. Viesis no Austrālijas Juris Zemītis savukārt iepriecināja ar „latviešu humorū no Ķengurzemes", stāstot arī par aktuāliem notikumiem Grand Rapidos un pieminot šejienes dižākos dēlus un meitas, kas izvirzījušies sabiedrības priekšgalā. Runājot par dzintariešu izpildījumu, visi atzina, ka viņi sūri strādājuši, tikai daži iebilda, ka mūzikas instrumentu pavadījums dažkārt bijis par skaļu. Tas traucējis uztvert un sadzirdēt dziesmu tekstus. Bija daudz atzinības, aplausu, ziedu, un dzintariešu skaņu platēm bija ļoti labs noiets. Beigās pateicības vārdus ciemiņiem teica Latviešu biedrības sabiedriski kultūrālās nozares vadītājs Juris Siliņš. Apmeklētāju skaits, krietni pāri 200.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

meklē

1978./79. māc. gadam

kvalificētus skolotājus ar praksi

šādos priekšmetos:

— latviešu valodā,
— dziedāšanā un mūzikā, iesk. latv. mūziku,
— tautas dejās un
— fizikā.

Vēlami skolotāji, kas varētu mācīt vismaz divus augšminētos priekšmetus. Informāciju sniedz skolas direktors

A. Liepkalns
Wienburgstr. 52—54
4400 Münster
W-Germany

Meklē

auto mechaniķi

pastāvīgam darbam.

Zvanīt 466-0540, Toronto

Šoreiz Sidrabenē citādi

PĒDĒJĀ INFORMĀCIJA PAR TREŠĀ LIELSARĪKOJUMA NORISI

Stokholmas Mālu ansamblis pēc turnejas pa ASV bija ieplānojis arī Kanadas apmeklējumu, lai piektdienas vakarā ar teātŗa izrādi Godo gaidot piedalītos Sidrabenes lielsarīkojumā, no 28. līdz 30. jūlijam. Jau divas nedēļas iepriekš no Nujorkas bija ieradies Sarkangalvītes autors komponists Andrejs Jansons. Šī teātrāli mūzikālā iestudējuma režijā, kaut ar ieģipsētu kāju, viņam palīdzēja Juris Brammanis, deju iestudēšanā Alda Heniša, bet administrācijā Judīte Vāgnere. Izrāde 29. jūlijā pl. 16 Sidrabenes jaunajā ēkā, atkārtojums pl. 18.

Pēc Sidrabenes 25 gadu atceres lielā ugunskura piektdienas vakarā, kuŗam vezumu malkas bija sakrāvis Pauls Plīsis, tāpat sagādājis daudz priekšnesumu, sestdienas rītā Zigurds Miezītis organizēs tautas deju uzveduma mēģinājumus. Architekte un māksliniece Ita Ozola solās jau agri no rīta iekārtot savu tautasdziesmu illustrāciju klāstu. Izstādi atklās LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, reizē arī pašu lielsarīkojumu. Izstāde turpināsies līdz lielsarīkojuma beigām.

Gandrīz tai pašā laikā LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis pārupes sporta laukumā atklās futbola turnīru. To noorganizējis LSAK futbola sekcijas vadītājs K. Gulbis. Izdevēja H. Rudzīša dāvātā ceļojošā Latvijas kausa izcīņā piedalīsies 4 vienības: Klīvlandes DV, Ņudžersijas Kursa, Toronto DV un Toronto sastādītā.

Turpmākie 3 sarīkojumi tai pašā sestdienā būs veltīti latviskās audzināšanas jautājumiem. Direktrises V. Slaviešas sagatavotajai ģimnazistu paneļdiskusijai par latvietības nākotni svešumā iepriekšējos lielsarīkojumos apmeklētāju nav trūcis. Šoreiz diskusijās piedalīsies Marģeris Kravis, Ilze Kraujiņa, Andris Brammanis, Jānis Rudzītis, Roberts Snuciņš, Raimonds Kalniņš, Arvīds Tīģeris, Arnis Slempers u.c. Nākošo paneļdiskusiju par latvisko audzināšanu ģimenēs, nometnēs un skolās, tai pašā dienā vadīs LN AK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, bet panelī piedalīsies Dr. S. Miezīte, mācītāji I. Gaide vai J. Cālītis, T. Krūka, V. Slavieša, J. Krēsliņš sen. un T. Kronbergs. Šo sarīkojumu grupu pabeigs Dr. V. Muižnieka priekšlasījums:. — Vai un kā izveidosim mūsu nākošo jauno maiņu?. Paredzēti jautājumi un atbildes.

Pusdienas būs dabūjamas tiklab nometnes virtuvā, kā agrākajā Sidrabenes kafejnīcā, kas šovasar atkal darbojas. Par tematu Politiskās aktuālitātes pl. 16.15 referēs LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, bet pēc tam PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners apskatīs tematu: Vai brīvību var iemācīt? Abi referenti atbildēs arī uz klausītāju jautājumiem.

Pl. 19 priekšnesumu kokteilis — Deja un dzeja, ko „pasniegs" dzejnieks Modris Lorbergs. Piedalīsies Aldas Henišas klasiskā baleta studijas audzēkņi un dzejnieki: Juris Kronbergs, Jānis Krēsliņš, Ingrīda Vīksna, Guna Ikona, Biruta Senkēviča, Lalita Muižniece, Sarma Muižniece, Māra Gulēna, iespējams, arī vēl citi. Vakarā balle ar Runču deju mūziku un Jāņa Krēsliņa priekšnesums par brāļu draudzēm vēsturiskā skatījumā un paneļdiskusija par trimdas garīgā lūzuma gadiem. Pēdējo vadīs Dr. V. Klīve (ja būs paspējis atgriezties no Indijas komandējuma) vai māc. J. Cālītis, bet tajā piedalīsies Dr. V. Muižnieks, L. Zadbergs, I. Purva, N. Bulmanis un J. Kronbergs. Pēc tam ugunskurs.

Svētdien, pl. 10, dievkalpojums brīvdabas baznīcā, jaunceltā Sidrabenes nama iesvēte un Sidrabenes 25 gadu darbības atceres akts. Pēdējo vadīs V. Vāgners. Pēc nama iesvētes — sacensības sporta laukumā atsāks futbolisti. Pēcpusdienā paneļdiskusijas par koŗu dziedāšanas problēmām. Paneli vadīs LDSBK valdes priekšsēdis Žanis Šmits, par šīm problēmām referēs A. Purvs, bet diskutēs I. Sakss, J. Beloglāzovs, J. Barušs, A. Jansons un citi. Temata ziņā visplašāko paneļdiskusiju par autoritāro un parlamentāro domāšanu sagatavojis un vadīs PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners. Panelī piedalīsies T. Kronbergs, Dr. J. Dreifelds, V. Liepiņš, Dr. V. Gulēns un B. Rubess

Tautas deju skatē Laika rats piedalīsies 5 kopas ar 16 dejām. Skati sagatavojis un vadīs Zigurds Miezītis, teicēja Sandra Klepere. Koŗu kopkoncertā 15 dziesmas diriģentu Arvīda Purva, Almas Skudras-Kārkliņas, Jāņa Baruša un Jāņa Beloglāzova vadībā. Piedalās 8 koŗi vai grupas, 150 — 250 balsu kopskaitā. Lielsarīkojuma beigas paredzētas 19.30, koncertam beidzoties ar māc. J. Cāliša vārdiem.

O. L.

Saulaines

BĒRNU SVĒTKI

5. un 6. augustā

Sestdien, pl. 14.00 sporta spēles,
pl. 20.00 Sarkangalvītes izrāde.

Svētdien, pl. 10.30 dievkalpojums,
pēc tam bērnu priekšnesumi.

Pl. 14.00 Bērnu stendi, sporta spēles,
volejbola sacensības Saulaine - Sidrabene.

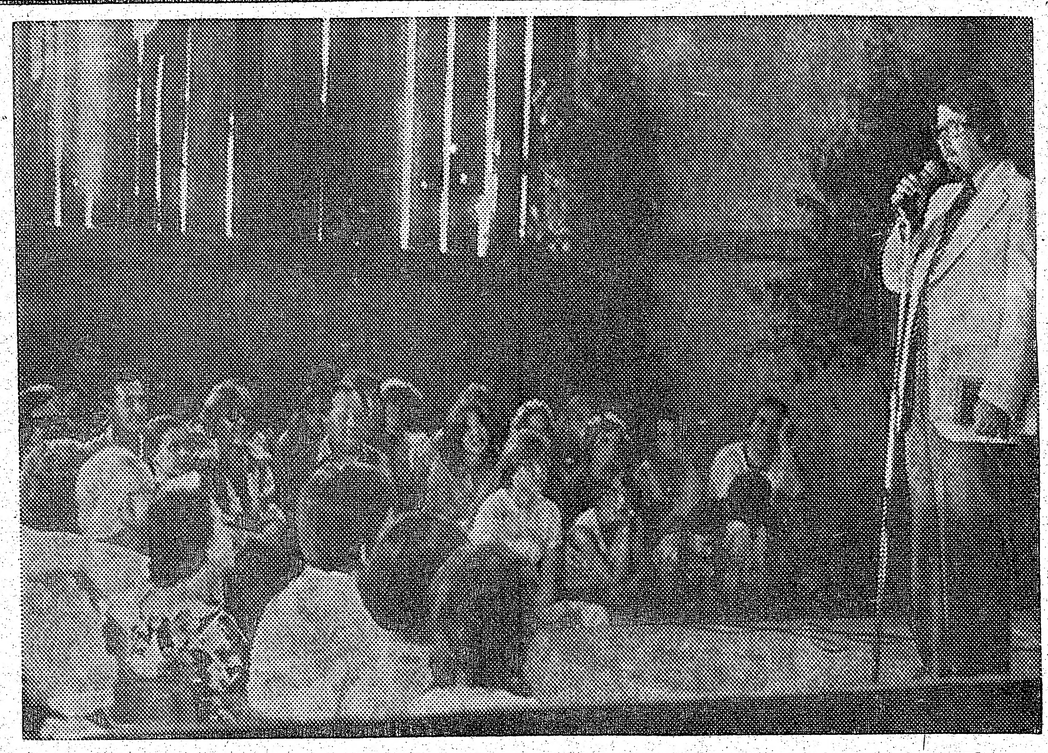

Līgotājus Saulainē ar savām asprātībām Dzintara koncertā uzjautrināja viesis no Austrālijas J. Zemītis, kas ceļoja kopā ar ansambli. Foto: Norberts Sebris

Vēstis no „lielās dzimtenes"

DEBATES BEZ DEBATĒM
UN SKOLĒNU NEDIENAS AR VECĀM GRĀMATĀM

Visas Padomijas skolotāju kongresu atklāja š.g.28.jūnijā Kremlī, piedaloties ap 4000 dalībniekiem. Tie noklausījās ziņojumu par skolu dzīves sasniegumiem kompartijas un valdības vadība, kā arī mācījās, kas skolu darbiniekiem vēl darāms no savas puses, lai vēl tālāk pilnveidotu visus labos pasākumus. Viss tas bija pateikts izglītības ministra M. Prokofjeva 4 stundu garā referātā. Netrūka ne atsaukšanās uz kompartijas 25. kongresa lēmumiem, ne citātu no biedra Brežņeva runām, kas tikpat augsti vērtētas kā Ļeņina atzinumi.

Okupētās Latvijas Skolotāju Avīze par šo kongresu sniedz tikai Maskavā pārbaudītas Tassa vēstis, lai ziņas paustu tikai partijas un valdības akceptētu domu.

Jau pašā referāta sākumā biedrs Prokofjevs atklāj, ka šim kongresam „jāapspriež (t.i. jānoklausās un jāpieņem izpildīšanai) uzdevumi, kas veicami skolotājiem, skolām un citām mācību iestādēm un tautas izglītības organiem, lai izpildītu PSKP 25. kongresa lēmumus, partijas un valdības norādījumus."

Referāta tālākā gaitā šie uzdevumi un norādījumi jau sīkāk specificēti, jo „vispārizglītojošo skolu galvenais uzdevums ir konsekventi īstenot PSKP 25. kongresa lēmumus un jaunās PSKS konstaitūcijas tezes par obligātās vispārējās vidējās izglītības attīstīšanu un mācību un audzināšanas procesa tālāku pilnveidošanu, lai nodrošinātu vispusīgi attīstītu komūnistiskās sabiedrības cēlāju sagatavošanu."

Padomijas izglītības ministrs piemin rindu skolu, kas jau apguvušas vēlamo mācību un audzināšanas virzienu ar it labiem panākumiem. Pa lielākai daļai tās rodamas Padomijas centra republikā, vecajā Krievijā. Kā garām ejot pieminēta arī Rīga, kur „20. vidusskola jau 14 gadus sekmīgi sadarbojas ar darba apvienību „Alfa". Vairāk nekā laba Latvijas skolās nav atrasts.

Sāpju bērns ir jaunā darba apmācība vispārējās izglītības vidusskolās, kur bija cerēts panākt, lai šo skolu absolventi jau prastu kādu arodu profesionālā līmenī. Par šo neveiksmi ministrs saka: „Pagaidām vēl ir daudz trūkumu. No 1977. gada absolventiem kas apguvuši padziļinātu darbmācības kursu, tikai puse iekļāvusies darbā vai turpina profesionālas speciālas mācības, kas atbilst tām, ko viņi mācījās skolā. Šī darba pilnveidošanā mums vēl jāveic ļoti daudz."

Labākas veiksmes bijušas ar skolēnu nodarbināšanu vasaras brīvlaikā. Jau agrāk Latvijas PR izglītības ministre M. Kārkliņa bija ziņojusi, ka 1977.g. vasarā Latvijas kolchozos un sovchozos strādājuši 58 tūkstoši skolu audzēkņu, kas organizēti 656 darba brigādēs un paveikuši darbus vairāk nekā piecu miljonu rubļu vērtībā.

Liekas, ka neviens komūnistu birokrats vairs negrib atcerēties okupācijas varas steigā noorganizēto laikrakstu kliedzienus par Latvijas Izglītības ministrijas 1940.gada vasarā pasākto vecāko klašu skolēnu dažu nedēļu ilgo nodarbināšanu lauku saimniecībās, — skolēni esot nodoti par vergiem budžu saimniecībās. Laikam tagad kolchozu līdz horizontam izstiepto biešu lauku kaplēšana ir šiem skolēnu tūkstošiem tikai patīkama saulošanās un priecīgs dejas solis.

Ne mazākas rūpas izglītības ministram sagādājusi krievu valodas mācība cittautu skolās. „Nepieciešams veikt vairākus pasākumus, lai palielinātu krievu valodas pasniedzēju sagatavošanu nacionālajām skolām." Kā redzams, pārkrievināšana neiet tik gludi, kā to vēlējušies krievu komūnisti, savu šovinismu slēpdami zem internacionālisma maskas.

Bet ir arī kāds sevišķs sasniegums ar ko palielīties, — tā ir skolēnu aprūpe ar bezmaksas mācībgrāmatām. „Pateicoties partijas un valdības nenogurstošajai gādībai.... skolēni 8-kl. skolās apgādāti ar bezmaksas mācībgrāmatām, un paredzēts ar tām aprūpēt arī vidus un arodskolu audzēkņus."

Par šī veida skolu apgādi, kam redzamāks komūnistiskās propagandas raksturs nekā bērnu izglītības atvieglošana viņu vecākiem, te dažas ziņas no Skolotāju Avīzes citiem rakstiem: „Bezmaksas mācību grāmatu izniegšanai bērniem ir liela politiska, sociāla un audzinoša nozīme. (Teiktais jāpapildina ar propagandas nozīmi. Komūnisma aģitātors tagad var savai auditorijai sacīt: Pad. savienība tā gādā par saviem pavalstniekiem, ka viņu bērniem pat mācībgrāmatas par brīvu) Mācībgrāmatu mūžs zemākajās skolās noteikts uz 4 gadiem, izņemot 1. klasi, kur ābeces pēc viena gada lietošanas paliek skolēnu īpašumā. Pārējās grāmatas jādod atpakaļ skolas bibliotēkā uzglabāšanai un izsniegšanai par jaunu citiem skolēniem. Grāmatas paredzēts iespiest 120 — 140 proc. no pašreizējā skolēnu skaita. Ievērojot pastāvīgo pārkrievināšanas politikas dzīto jaunu skolēnu masu pieplūdumu no citām Padomijas malām, ar mācībgrāmatām jārīkojas ļoti taupīgi, tā ka pat, neievērojot neizbēgamo grāmatu „nobirumu" — nozaudēšanu, sadegšanu vai sabojāšanu nelaimes gadījumos, var rasties stāvoklis, ka diviem skolēniem būs viena mācībgrāmata. Piedzīvojuši skolotāji jau tagad atzīst, ka sevišķi matēmatikas un latviešu valodas mācībgrāmatām noteiktais mūža ilgums — 4 gadi, ir pārāk garš (Sk. Av. 25. nr.) Citām grāmatām paredzēts vēl ilgākas lietderības mūžs. Tā Izglītības ministrija noteikusi, ka literātūras, vēstures, sabiedrības mācības un citu priekšmetu chrestomātijas jāglabā vismaz 10 gadus, astronomijas un vispārējās biologijas mācībgrāmata — 6 -7 gadus, mūzikālās audzināšanas un rasēšanas grāmatas līdz 5 gadiem, bet pārējās mācībgrāmatas vidēji 4 gadus.

(Turpinājums 13. lp.)

ZEM KAROGA AR MELNO KRABI

25. jūnijs bija ievērojama diena latviešiem visā brīvajā pasaulē, jo latviešu organizāciju pārstāvji kopā ar Trinidadas un Tobago valdību atklāja pieminekli kurzemniekiem — Tobago salā priekš gadu simteņiem. Dzidri skanēja svētdienas rītā dievlūdzēju dziesmas Sv. Dāvida baznīcā Plimuta līcī, kur kurzemnieki pirmo reizi izkāpa krastā.

Latviešu svinības ar savu ierašanos bija pagodinājuši hercoga Bīrona pēcnācēji, Johans Ernests un viņa brālis Miķelis. Pērminderis Ozols no Linkolnas tiem ierādīja vietas, lai viņi varētu kopā ar latviešu trimdiniekiem izlūgties Dieva svētību Kurzemei. Dievnamā atskanēja Latvijas himna, skaisti ar dziesmu pacēlās Dr. Jāņa Kļaviņa balss.

Pēc dievkalpojuma amatpersonas un delegāti devās uz pieminekļa atklāšanas vietu. Monuments atrodas izcilā vietā, virs zilās jūras līča. Tā kā priekšā nav vietas lielākam ļaužu daudzumam, — tad atklāšanas ceremonija norisinājās aizmugurē, kur visa apkārtne bija uzposta un dekorēta. Ap 2000 ļaužu piepildīja jomu no baznīcas līdz Lielajam Kurzemes līcim. Karaspēka vienība stāvēja goda ierindā, piedaloties armijas un flotes pārstāvjiem; kara kuģis The Caurland Bay bija noenkurojies ostā. Klāt bija Anglijas augstākais komisārs un vēl daži diplomāti. Pusloks ap runātāju tribīni bija grezņots draudzīgo valstu — ASV, Kanadas, Anglijas u.c. karogiem, arī Latvijas karogs to vidū. Bet visvairāk aizkustināja divi lielie karogi, kas plīvoja priekšā pa labi un pa kreisi: Trinidadas un Tobago ar diagonālu zilu svītru sarkanā laukā, un — Kurzemes flaga ar melno krabi sarkanā laukā.

Caurulē zem pamatnes iemūrēja laikmeta dokumentus. Dziedāja Trinidadas - Tobago un Latvijas himnu. Atklāšanas runu teica izglītības ministrs Dr. Katberts Džozefs, atvilkdams sarkano priekškaru, kas aizsedza Jāņa Mintika skulptūru.

Par notikumu informāciju sniedza radiofons un televīzija. Apraksts ar lielu attēlu parādījās vietējā laikraksta Express 27. jūnija numurā. Ka Latvijas vārds, kas jau vairāk nekā 30 gadus ir verdzības stāvoklī, parādās kā līdztiesīgs vislabākajā apgaismojumā starptautiskajā forumā, tas šovasar ir liels notikums latviešiem.

Olģerts Liepiņš

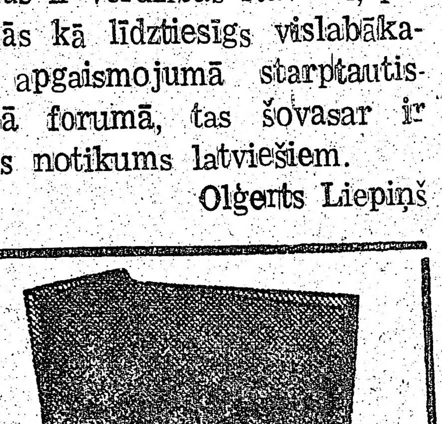

PIEMINEKĻI

687-2147, vakaros 445-5555

Kvalitātes darbs un pieņemamas cenas

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2219 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(58. turpinājums)

Zobārsts ar stangām izņem mazus ķeizara kronīšus žurnālistam no mutes. Biju klāt Apgabaltiesā, kad Asars (lūdzu atcerēties, ka viņa uzvārds nāca no zivs, nevis no asarām, kā to par viņa vecāko brāli bija uztvēris R. Blaumanis!) uzturēja privātsūdzību. Advokāta viņam nevajadzēja. Žurnāla atbildīgais redaktors gleznotājs Ludolfs Liberts tika sodīts ar brīvības atņemšanu, jo neko nevarēja pierādīt. Sodi nebija bargi — no dažām dienām līdz pāris mēnešiem smagākajos gadījumos, bet dažām atbildīgām profesijām, kur „rekordos" jāstāv vārdam „nesodīts", cietumsods nozīmēja nepatīkamu kavējumu karjērā, mīkstākais aresta sods gan nekaitēja.

Taču sociāldemokrati nemitējās savu bijušo biedru kaitināt. Tā reiz Dr. Orientācijs (V. Grēviņš) bija Hermani kādā feļetonā apzīmējis: — „„Asars, revolūcionārs un politisks cietējs kāršu spēles dēļ." Mans kollēga žņaudzīja dūres: „Nu, lai tik viņi uzraksta skaidrāk!" Toreizējie Sociāldemokrata vadītāji izplatīja valodas, ka cara valdība Pirmā pasaules kara laikā izsūtījusi Asaru uz Sibiriju ne par piedalīšanos politikā, bet gan azarta spēlē.

Varbūt ka šis mūžīgās ķildas galu galā rūdītajam publicistam patika, jo tās viņam atkal deva apziņu, ka ir nozīmīgs. Viņš jutās kā cīnītājs un bija apmierināts.

Lielāka, trokšņaināka preses prāva iznāca pret vislielāko laikrakstu, kad to sauca pie atbildības prokurātūrā par finanču ministra Roberta Liepiņa apvainošanu 1928. gadā. Nesaprotamā kārtā piedzīvojušie redaktori bija „iekrituši" uz kāda redakcijai piegādāta viltojuma. Fotografijas, ko vēstuļu kastītē iemetis, kā vēlāk noskaidrojās, neliels sērkociņu rūpnieks vecpuisis J. Varbuts. Fotografija ņemta it kā no kādas vēstules, ko zviedru sērkociņu trests rakstījis savam pārstāvim Rīgā (kļūdainā vācu valodā, ar dažādiem salasītiem spiedogiem). Tās nolūks bija kompromitēt financu ministru (bija minēts vēl kāds ierēdnis, kura vārdu neatceros), lai izjauktu valdības sarunas ar trestu, kas saistījās ap sērkociņu monopola nodošanu zviedriem, par ko Latvija laikam saņemtu aizdevumu hidroelektriskas spēkstacijas būvei.

Tiesā noskaidrojās, ka viss „šūts ar baltiem diegiem". Atbildīgais redaktors Jānis Kārkliņš saņēma palielu sodu, laikam pusgadu, un avīzei bija jāmaksā krietna summa valstij par kļūdaino informāciju lielajā metienā, bez tam par labu financu ministram vēl viens lats, jo viņš paskaidroja, ka citādi šo avīzi nelasot. Viņam vajadzējis veselu rindu izdevumu iegādāties, lai redzētu, ko raksta.

Daudzi bija iedomājušies, ka šī lieta salauzīs izdevēju spēkus, taču maldījās. Avīze pastāvēja joprojām, tās svars un ietekme nemazinājās, tikai atbildīgajam redaktoram radās domstarpības ar izdevējiem. Vēlāk viņš vietu atstāja, pāriedams par redakcijas locekli Brīvajā Zemē

Jaunākās Ziņas vēlāk izmantoja zviedru tresta sabrukumu it kā savai rehabilitācijai. Trests nekā nelikumīga nebija darījis, nebija kukuļojis. Ivars Krūgers, „sērkociņu karalis", bankrotēja tāpēc, ka bija spiests aizņemties naudu pret augstiem procentiem, lai aizdotu pēc līgumiem valdībām pret zemākiem procentiem.

Dažiem cilvēkiem piemīt tendence nonākt konfliktos. Jau minētais Asars bija viens no tādiem, kas „krita uz nerviem", tāpat Jānim Lapiņam bija dažas dīvainības, kas pievilka preses un līdz ar to humoristu uzmanību. Viņš, piemēram, bija pirmais skolotājs, kas bērniem izdalīja aptaujas lapas par seksuālo dzīvi, kam modernās skolās tagad pievērš sevišķu uzmanību. Asars, lai kā centās, tomēr neieguva tautas „sirdi", gluži otrādi, daudzi mīlēja ar viņu „pakasīties".

Atceros, kādās Lieldienās Svaros bija uzzīmēts pazīstamais nesen mirušais putnkopis Andrejs Leiše gaiļa paskatā ar parakstu: „Populārākais cilvēks putnu valstī". Blakus stiepās Kuri-Beri dzejojums par Lieldienas olām, ar ko apdāvināt pazīstamos darbiniekus. Par manu kolēgu bija šādas rindas:

Hermanim Asaram
— Ak tu liksts! —
Būs jālūko izgāzt kur
Kovārņu ligzds . . .

Rakstniecībā ieinteresētie bieži vien atcerējās Viktoru Eglīti, kam jau no dekadentu laikiem piemita dažas īpatnības. Tās viņš nemaz necentās gludināt vai neitrālizēt, bet, tieši otrādi, pats labprāt piedalījās polemikās un vingrinājās satiriskos pantos, it kā „ķildu meklēdams".

Nesamaksājams partneris humoristiem un satiriķiem bija pusģeniālais komponists Emīlis Melngailis, kam ne tikai bija lels mūzikāls talants, bet arī valoda labi klausīja. Viņš ne vien iedziļinājās tautasdziesmu tekstos, bet arī pats mīlēja izteikties oriģināli un krāsaini, ar lielu atklātību. Dziesmu krājuma „Birzēs i norās" pirmās burtnīcas pirmajās lappusēs iespiests: „Veltīts manai sievai, kas pakārās manas necilvēcīgās greizsirdības dēļ . . ." Ja tas taisnība, tad liktenis vēlāk Melngailim atmaksāja: viņa otrā sieva pati bija ļoti greizsirdīga un gandrīz izjauca kādu vīra jubileju, jo pieprasīja, lai atsaka kādai solistei paredzētajā programmā. Melngailis ne vien komponēja baleta mūziku, rosījās ar kori, bet arī strīdējās ar redakcijām, dziesmu svētku komitejām, polemizēja avīzēs, tā kā Olivereto kādu pavasari dzejoja, ka skaņradis, pēc ziemas darbiem atpūtā dodamies, „no tintes rokas līdz pat pleciem skalo".

Melngailim patika visādi joki. Reiz bija sacerējis serenādi: „Ak, jaunkundz, ļaujiet jums pie kājām mirt!" Pēdējais balsiens jāloka uz augšu un zemi. Ap to pašu laiku kaut kur bija iespiests, ka viņa sieva, otra, protams, esot liela dzērāja. Uz to Svaros parādījās atbilde, neatceros vairs, kas bija autors:

Man liekas, nevis sieva tava,
Bet pats tu dzeri, ka vai plīst
Jo kā gan tevim kauna nava
Pie kājām svešām dāmām mist?

Nobeidzot šo nodaļu, jāatzīmē, ka redaktoriem bija diezgan daudz piņķēšanās arī ar „cilvēkiem no tautas", kas tieši preses starmešu gaismā nestāvēja, bet bija iedomājušies, ka kaut kā aizkarts viņu „ego", un draudēja ar sūdzēšanos. Dažiem tā psichiska vājība, ko zinātniskā vārdā sauc par kverulantismu. Manā mūžā gadījās viens tāds, Pļaviņu skolotājs Corbiks, kas iesniedza nezin cik sūdzību, visas nepamatotas. Kad pienāca laiks procesam, aizbraucu uz Pļaviņām un, pie stacijas priekšnieka vakariņodams, pierakstīju lieciniekus līdz ar datiem, ko katrs var liecināt. Corbiks, tiesu aktīs visu izlasījis, no savas sūdzības atteicās gan.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu pensionāru apvienības pirmais vasaras sezonas izbraukums ar autobusu notika 19. jūlijā uz Kavartas ezeru apvidu. Pirmā piestāšanās bija Pīterboro, kur ekskursanti ieturēja azaidu, pēc tam noritēja gandrīz trīs stundu brauciens kuģītī pa Clear un Stoney ezeriem. Uz vienas no ezera salām bija redzama pat baznīciņa. Šie ezeri savienojas ar Trentas kanāļa ūdensceļu. Ekskursiju vadīja M. Prikulis, piedalījās 49 apvienības dalībnieki. Iebaudījuši vakariņas Bābkeidženā, ekskursanti ļoti apmierināti atgriezās Toronto, pavadījuši izbraukumā 11 jaukas stundas. Pēdējais šīs vasaras izbraukums būs 16. augustā, arī ar 49 dalībniekiem, autobusā uz Kollingvudu un Midlandi. Ekskursiju vadīs M. Prikulis.

● Māc. I. Gaide Saulainē kristījis Pēteri Aleksandru Semenovu, Anša un Ineses, dzim. Akmens, dēlu.

● Toronto Latviešu biedrības ilggadējais valdes loceklis un biedrs Jānis Sveķis 17. jūlijā atskatījās uz 70 mūža gadiem. No 1957. — 1967. g. bijis biedrības valdes priekšsēdis, un vienu gadu biedrības bridža kopas vadītājs. Jubilāram ar dzīvesbiedri Veru pieder plaša bibliotēka. Meita Edīte ir vidusskolas skolotāja Sv. Katrīnās, dēls Imants inženieris un vedekla Tanita.

● 21. jūlijā mirušo Miķeli Beņķīti 24. jūlijā izvadīja no People Church Vilovdēlē māc. Dr. Edmansons. Nelaikim paliek dzīvesbiedre Vera.

● Tautas deju lieluzveduma 27 mūziķu orķestri un simfonisko koncertu Bostonā diriģēja komp. Alfrēds Štrombergs. Viņa aranžētā mūzika un īpaši komponētā ievada mūzika ļoti labi izcēla tautas deju norises. Prof. A. Štrombergs vada Albertas prov. universitātes mūzikas fakultāti Edmontonā, bet pašreiz atrodas viena gada samaksātā atvaļinājumā, ko vada Toronto pie meitas, televīzijas raidījumu aktrises Vinetas.

● Toronto televīzijas Special Edition pusstundas programmā 19.jūlija vakarā raidīja vairākas intervijas. Viena no tām bija veltīta grāmatas „Wanted — The search for Nazis in America" žīdu tautības autoram Hovardam Blūmam. Programmu ievadīja ar skatiem no koncentrācijas nometnēm, pa vidu rādīja Hitleru viņa runas laikā un vācu karavīrus soļojam, kam sekoja H. Blūma paskaidrojumi, ka ASV valdība atzīstot, ka tur dzīvojot 143 nacisti — kara noziedznieki; taču viņš neminēja nevienu tautību vai cilvēka vārdu, tikai to, ka, piem., „viens cilvēks" dzīvojot Longailendā, kārtīgi kopjot savu māju un pie durvīm viņam esot mazs ASV karogs. Minēts arī, ka viņš 1941. gadā esot nosūtīts studēt Baltijas universitātē Pinebergā, Vācijā, pēc tam atgriezies dzimtenē, kur paaugstināts par kapteini. Tā atkal nav patiesība. Šo universitāti nodibināja tikai 1945. gadā, pēc 2. Pasaules kara!

● Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas drāmas pulciņš sniedza divas viesizrādes ASV, V. Richtera komēdiju Nebēdnieki, P. Miķelsona un J. Brammaņa iestudējumā: 15. jūlijā Gaŗezerā, Dziesmu lejā pulcējot 500 skatītāju. Izrādi izkārtoja Gaŗezera viceprezidents Vilis Miķelsons. Tās ierosinātāja bija torontiete Mirdza Lejiņa — Gaŗezera vidusskolas administrātore. 22. jūlijā notika izrāde Ņujorkas draudzes īpašumā Katskiļu kalnos, māc. A. Ozola izkārtojumā. Skatītāju bija ap 350. Tēlotāji bija J. Rudzītis, A. Auziņa, J. Tikiņš, Z. Pērkone, D. Veinberga, P. Legzdiņš, A. Korolkēvics, Z. Briede, I. Ose, Ē. Kleperis, A. Markitants un D. Vāgnere. Katskoļos rež. H. Miķelsons aizstāja J. Tikiņu. Par transportu gādāja Imants Purvs, kas ir arī Latviešu studentu teātŗa vadītājs. Ģimnazijas mācību gadu atsākot 8. septembrī, sāks darboties arī drāmas pulciņš. Nākamā mācību gadā paredzēts iestudēt Vitauta Alanta komēdiju Grāmatvedības kļūda ar 8 tēlotājiem, šoreiz spēlējot līdz arī režisoram H. Miķelsonam.

● Pēc ilgākas slimošanas no plaušu karsoņa sekām 20. jūlijā Velesleja slimnīcā mūžībā aizgājusi Marta Puriņa. Aizgājēja 30. septembrī būtu piedzīvojusi 72 mūža gadus. Nelaikā bija rīdziniece, Rīgā viņai piederēja galantēriju veikals. Bēgļu gaitas vadījusi galvenokārt Flensburgas un Libekas nometnēs. Kanadā ieceļojusi 1952. g. Savā laikā viņa Toronto vadīja apģērbu tīrīšanas veikalu. Nelaiķi pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis. Sēru mūziku spēlēja E. Timermane-Ozola. Aizgājēja atstāj vīru Elmāru, māsu un brāli dzimtenē, māsu Vācijā, kas bija ieradusies bērēs.

● Saulaines pārvalde ziņo, ka nodibināts Saulaines izbūves fonds nometnes turpmākai izbūvei un izveidošanai. Draudzes locekļi, tāpat Saulaines labvēļi, aicināti fondam ziedot vai arī novēlēt mantojumus. Sakarā ar mazo bērnu nometni lielo dalībnieku skaitu, pārvalde aicina ziedot pirmajam projektam — mazo bērnu mītnes jaunbūvei. Tuvāka informācija un pieteikšanās anketes saņemamas baznīcas kancelejā un pie Saulaines pārvaldes priekšnieka L. Kinstlera — RR2 Woodbridge, Ont., tālr. 832-8959.

● Toronto studenšu korporāciju kopas prezidijs 1978./79. mācību gadam: seniore Silvija Plīse-Argue (Dzintra),, — 415 Parkside Dr., Toronto, M6R 2Z7, tālr. 766-5391, viceseniore Rasma Ruģele (Imerija), sekretāre Anitra Leksere (Varavīksne), audzinātāja Maija Asare (Dzintra), ekonome Ruta Kaļiņa (Imerija)

● Toronto Latviešu baptistu draudzes dievkalpojums 30. jūlijā pl. 11 Walmer Rd. baznīcā. Vadīs E. Straumers. Ar 10. septembri dievkalpojumi sāksies pl. 16 katru svētdienu.

Adelaides dziedātāji (no Austrālijas) Jāņu sarīkojumā Sidrabenē. Andris un Baiba Ābeles (labajā pusē) un Gatis Puide, pa kreisi. Foto: Aleksandrs Kalniņš

DV Toronto nodaļas valdes sēde

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 19. jūlijā DV namā, priekšsēža Z. Akota aicināti, sēdes dalībnieki ar klusuma brīdi pieminēja satiksmes nelaimē mirušos nodaļas biedrus: bij. valdes locekļi Rūdolfu Zīriņu un vanadžu koŗa Zīle solisti Mirjāmu Bērziņu. Saņemts pateicības raksts no TL-TA ģimnazijas direktrises V. Slaviešas par nodaļas veltēm ģimnazijas abitūrientu izlaidumā. Kasiere Aina Selga informēja, ka 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā līdz šim ienācis 3.196 dol. Lielākais individuālais ziedojums bijis 150 dol. Akcija vēl turpinās, tautieši aicināti atsaukties.

Sarīkojumu daļas vadītājs V. Kalniņš informēja par iecerētiem nodaļas sarīkojumiem. Rudens sezonu ievadīs ar biedru vakaru 30. septembrī DV namā, nodaļas gadasvētku sarīkojums 4. novembrī. Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē 19. augustā gadskārtējās nodaļas šaušanas meistarsacīkstes ar saviesīgu vakaru. Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojuma atlikums 80 dol. novēlēts Gaismas akcijai. Vanadžu kopa rīko 24. septembrī DV namā vanadžu pēcpusdienu: Latviešu tautas tērpi un latvietes tērpi. Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš 2. un 3. decembrī DV namā. Rīcības komiteju vadīs nodaļas priekšsēža vietnieks K. Markitants.

DV kluba pārzinis A. Šterns informēja par kluba darbību. Ontario provincē atkal paceltas alkoholisko dzērienu cenas, bet DV klubā dzērienu cenas līdzšinējās. J. Veckers rūpīgi piestrādā pie nodaļas biedru kartotēkas pārkārtošanas un adrešu maiņām. Atļāva nosūtīt uz Latviju divus palīdzības saiņus. Sekretārs V. Brasliņš apsveicis dzīves gadu jubilārus — DV Kanadas valdes priekšsēdi V. Plūdoni un agrāko valdes loc. L. Līdumu, tāpat nodaļas biedrus V. Viču un Br. Rapšu.

O. K.

SAIMNIECISKĀ UN SABIEDRISKĀ DARBA VAINAGOJUMS

Pazīstamais delikatešu veikala īpašnieks Laimons Līdums 8. jūlijā atzīmēja 60 dzīves gadu jubileju. Viņa dzimtā vieta ir Ranka. Tur uzsācis arī sabiedriskās dzīves gaitas, darbojoties skautu un aizsargu organizācijās. Kara dienestā, armijas štāba bataljonā, viņš Rīgas pilī piedzīvoja drūmo brīdi, kad sarkanie okupanti aizveda nezināmā ceļā mūsu pēdējo valsts prezidentu Kārli Ulmani. Kara laikā cīnījies austrumu frontē, bet tai virzoties uz rietumiem, vēlāk arī dzimtenē. Bijis laikraksta Daugavas Vanagi līdzstrādnieks. Laimoņa Līduma dzejoļi lasīti karavīru pusstundās Rīgas radiofonā. Pirmajos gados bēgļu nometnē Vācijā bijis līdzstrādnieks Vircburgas Latviešu Vēstīs. Vēlāk darbojies par administrātoru vienā no lielākajām latviešu bēgļu nometnēm — Traunšteinā, Vācijā, palīdzot izveidot slimnīcu, ģimnaziju, skautu un gaidu vienības, darbojoties arī DV nodaļā. Kanadā ieceļojis 1950. g., bijis DV nodaļas dibinātājos Sv. Katrīnās un tās pirmais priekšsēdis. Piedalījies arī DV Niagaras nod. dibināšanā; bijis LNAK pārstāvis Sv. Katrīnās. Kopā ar A. Sprudžu u.c. organizējis latviešu raidījumus. Piedalījies 12 Kanadas DV delegātu sapulcēs, 6 gadus bijis DV KV viceprieksšsēdis, vairākus gadus valdes un revīzijas kom. loceklis un laikraksta Latvija Amerikā līdzstrādnieks un redakcijas kollēģijas loceklis.. Savā laikā bija arī DV apgāda vadītājs, LNAK padomē un DV Toronto nodaļā. Arvienu bijis atsaucīgs latviešu lietai. Viņa uzņēmums ar labiem panākumiem darbojas jau 20 gadus. Šai darbā jubilāram lieli palīgi ir dzīvesbiedre Zenta un dēli Tālis ar Andri.

Osvalds Kļavenieks

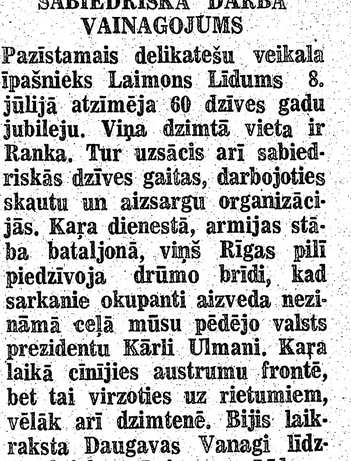

Laimons Lidums

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas gadskārtējais biedru un piederīgo izbraukums paredzēts sestdien, 19 augustā, uz Pēteŗa un Betijas Pabērzu lauku īpašumu Mount Forest tuvumā. Jābrauc līdz Mount Forest, tad par 89. ceļu Šelburnas virzienā apm. 5 jūdzes, pēc kam jāgriežas pa Nr. 20 Side Rd. Pa to jābrauc apm. 2½ jūdzes līdz Saugeen upei, kuŗas krastā ir Pabērzu īpašums, nebraucot pāri upes tiltam. Līdz ņemami groziņi, draugi un radi, jautrība, dziesmas un anekdoti. Paredzēta volejbola spēle, kā arī ugunskurs ar pašu priekšnesumiem. Līdz ņemami mūzikas instrumenti. Geislers redzēts Mount Forestā pērkam trompetes spodrināmo līdzekli, bet J. Gailītis Hamiltonas mūzikas veikalos meklē stīgas savai Stradivāri vijolei. Uz redzēšanos Mount Forestā pie Pabērziem.

J.J.

● Mednieku un makšķernieku kluba mašķerēšanas sacensības jaunajā vietā — Moon River — padevās teicami. Tās vadīja otrs labākais zivju lomu ieguvējs T. Jansons. Vislabāk veicās R. Mierkalnam, bet trešais lomu ieguvējs bija J. Brakmanis. Kluba internās šaušanas sacīkstes 29. jūlijā, pl. 10 kluba īpašumā Lielupē. O.K.

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs 9. jūlijā Gun šautuvē bija rīkojis internās šaušanas sacīkstes. Māla baložu individuālā šaušanā ar 47 no iespējamiem 50 p. uzvarēja R. Mierkalns, 2. v. O. Ivanovskis, bet 3. v. E. Rosts. Dubultbaložos (iesp. 50) 1. v. O. Ivanovskis (31), 2. v. R. Mierkalns sen. (29), 3. v. E. Rosts (28). Ar mazkalibra šauteni meistarklasē uzvarēja Ina Grīnberga ar 494 punktiem (iesp. 500); E. Grīnbergs sen. — 454 p., H. Šternbergs — 450. No jauniešiem labākos rezultātus guva Nora Grīnberga (37); Ēriks Grīnbergs (349) un Arnis Bērziņš (348). Baložu šaušanu vadīja J. Ivanovskis, mazkalibra — K. Klints. Uzvarētājiem balvas pasniegs nākamā kluba sarīkojumā. Kluba eksternās šaušanas sacīkstes 9. septembrī pl. 9 Gun šautuvē. Piedalīsies arī Toronto un Hamiltonas latviešu klubi un viesi no ASV latviešu klubiem. Pēc sacīkstēm saviesīgs vakars, balvu pasniegšana un deja, 101 Garnet St. (franču zālē) Sv. Katrīnās. O. K.

OTAVA

● Otavas Miera draudzes valde sarunās ar Sv. Pēteŗa draudzes pārstāvjiem, noskaidrojusi, ka latviešu draudzei baznīca būs pieejama dievkalpojumos svētdienās un atsevišķos gadījumos, kā 14. jūnijā un 18. novembrī. Baznīcas zālē pēc sazināšanās būs lietojama tikai svētdienas vakaros jauniešu grupu nodarbībām, bībeles stundām, gada sapulcei u.c. Latviešu skolai telpas būs pieejamas sestdienu pēcpusdienās. Miera draudzei šogad par telpu lietošanu būs jāmaksā 500 dol. vairāk nekā pag. gadā, t.i. 2000 dol.

● Carleton universitātē Otavā beigusi Linda Alberta, iegūstot B.A. gradu ar uzslavu tieslietās un politiskās zinātnēs. Viņai arī piešķirta stipendija tālākām studijām maģistra grada iegūšanai publiskā administrācijā.

A.R.

5. augustā pl. 9 Bērzainē Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā.

12. augustā pl. 10 Bērzainē TL MM kluba eksternās šaušanas sacensības. Vakarā balle. I. Ķipja deju mūzika. Ieeja brīva.

Piedāvāju vecākai māmuļai vai vecākam kungam (bij. karavīram) dzīvi un event. nepieciešamo apkopšanu **latviešu mājā Dundalkas rajonā. Zvanīt 1-519-923-2920 no pl. 9 — 10 vak.**

Pirmās latviešu laulības pēc 300 gadiem

KĀPĒC LATVIEŠI BRAUC UZ TOBAGO

Latviešu vēstures grāmatās lasām, kāpēc un kā Kurzemes hercoga Jēkaba laikā senie kurzemnieki brauca uz Tobago. Viens no iemesliem bijis ilgas pēc brīvības, jo kurzemnieki, kas brauca uz Tobago, kļuva brīvi no saviem kakla kungiem Kurzemē. Toreiz brīvība Tobago salā tomēr izrādījas nežēlīgāka nekā nebrīvība Kurzemē — viņi aizgāja bojā, cīnoties ar Tobago salas mežonīgo dabu, iedzīvotājiem, jūras laupītājiem un citu zemju Tobago salas kārotājiem.

Tagad Tobago sala kopā ar Trinidadu ir brīva zeme. Latvieši atkal brauc uz Tobago, un viens otrs jautās sev un citiem — kāpēc? Varbūt atbildei būtu jāskan: Cik braucēju, tik iemeslu. Esmu piedalījusies abos pēdējos Dr. Andersona organizētajos ceļojumos uz Tobāgo salu un tādēļ gribu uzrakstīt savas domas par šo „kāpēc"?

Eižens Dzelzkalējs šoreiz brauca uz Tobago ar savu sadarināto Irmgardi Berzinski, lai slēgtu mūža derību. Šīs bija pirmās latviešu laulības Tobago salā pēc 300 gadiem. Vai tās būs arī pēdējās? — šī klusā sala ir kā radīta laimīgajiem, vienalga kādā vecumā.... Lai paliek nepieminēta citas Dzelzkalēja intereses, kas saistās ar Tobago salu un tur celto pieminekli, viņa nopelniem un ziedošanos.

Māc. Romans R. Reinfelds brauca uz Tobago, lai vēstītu Dieva gribu. Latvieši bijuši liecinieki Tobāgo iedzīvotāju centieniem pēc brīvības. Viņi to ieguvuši ar pacietību un neatlaidību, bez kaŗiem un revolūcijām. Kopā ar Tobāgo tautu latvieši lūdza Dievu tai pašā vietā, kur priekš 300 gadiem Dievu lūdza senie kurzemnieki, lai Viņš saīsina bargo pārbaudījuma laiku latviešu tautai. Dieva tiesa ir taisna, tāpēc mums ir cerība. Ticībā klusēdami un ar pacietību gaidīsim mūsu tautai nolikto laiku. Tobago sala ar savu tautu ir pierādījums, ka verdzība nevar pastāvet mūžīgi. Runādami uz lielo tautu sirdsapziņām, un tas mums jārunā nerimstoši, vispirms pārbaudīsim katrs pats savu, vai esam īsti latvieši, vai patiešām gaidām brīvību savai tautai, vai apliecinām šo savu vēlmi ar savu dzīves veidu? Dievs redz mūsu sirdis — mēs brīvību iegūsim, kad būsim tai gatavi.

Dr. Edgars Andersons brauca uz Tobago, lai būtu klāt brīdī, kad viņa sapnis kļuvis par īstenību, kad seno kurzemnieku gaitas kļuvušas par mūsu gaitām, kad latvietis kopā ar Tobago iedzimto dzied dziesmu Dievam un brīvībai, kad īstenība ir kļuvis iecerētais piemineklis, kas celts seno kurzemnieku piemiņai.

Mākslinieks Jānis Mintiks, kas gatavojis piemineklja metu, brauca uz Tobāgo, lai pārliecinātos, vai padarītais darbs līdzinās modelim — Baltā vīra sapnis, melno vīru darbs, lai redzētu iznākumu, lai paklejotu vēlreiz pa Lielā Kurzemes līča smilšaino krastu un paklausītos okeana viļņu mūžīgajā dziesmā... Ir skaidrs, kāpēc uz Tobago māksliniekam līdz brauca viņa dzīvesbiedre un viņa tēvs un māte, jo ģimenes saites ir tikpat mūžīgas kā saules un zvaigžņu mirdzēšana, kā okeana dziesma, kā cilvēka ilgas pēc brīvības, jo visa pamatā ir mīlestība.

Dr. Ilgvars Spilners brauca uz Tobago, lai vadītu brīvās pasaules latviešu sabiedrisko vadītāju un darbinieku sanāksmi, lai samērā mazās grupas lielo darbu, kas saistījās ar piemineklja īstenošanu, atzītu par nozīmīgu visai mūsu tautai, lai izmantotu šo vēsturisko momentu, uz kuŗu pulcējušies visu zemju latviešu pārstāvji, lai pārrunātu mūsu centienus kā politiskā, tā izglītības un kultūras laukā.

Viegli uzminēsim arī, kāpēc uz Tobago brauca tik liels skaits rakstnieku, dzejnieku, reportieŗu, žurnālistu.

Rasma Aizstrauta uz šo teiksmaino salu brauc, lai godā celtu kurzemnieču namamātes spējas un mākslu. Citi, lai peldētos uz saulotos Rietumindijas visjaukākās salas piekrastē, Karaību jūras zaļajos viļņos, lai skatītu teiksmainās koraļļu klintis, pasaules skaistākos ziedus un putnus, pieticīga cilvēka dzīves veidu.

Latvieši ir solījušies braukt uz Tobago salu ik pa divi gadi, lielākās vai mazākās grupās. Ir izskanējušas balsis, ka šie ceļojumi turpmāk būtu jāorganizē Amerikas latviešu apvienībai vai pat Pasaules brīvo latviešu apvienībai.

Šodien aiz muguras ir nozīmīgais kopīgais un katra viena atsevišķais piedzīvojums Tobago salā. Ausīs skan vēl melno mūziķu orķestris, kas spēlēja Es redzēju jūriņāi un piemineklja atklāšanas ceremonijas nobeigumā mūsu tautas lūgšanu Dievs, svētī Latviju! Acs vēl redz Tobago salas kareivju goda sardzi un noenkuroto kaŗakuģi. Varbūt aizmirstas ir svētku runas, sarunas un ātrumā dotie solījumi, bet sirsnība, ar kādu mūs uzņēma šinā salā, nav aizmirstama — Tobago saule un turienes okeana zaļie viļņi ar savu mūžīgo stāstu par pagātni aicina atpakaļ katru, kas vienreiz šo salu apmeklējis...

Bebruleja

Rita Hilda G. Jaunzeme Toronto universitātē ieguvusi BA gradu angļu valodā un mākslās (Fine Arts).

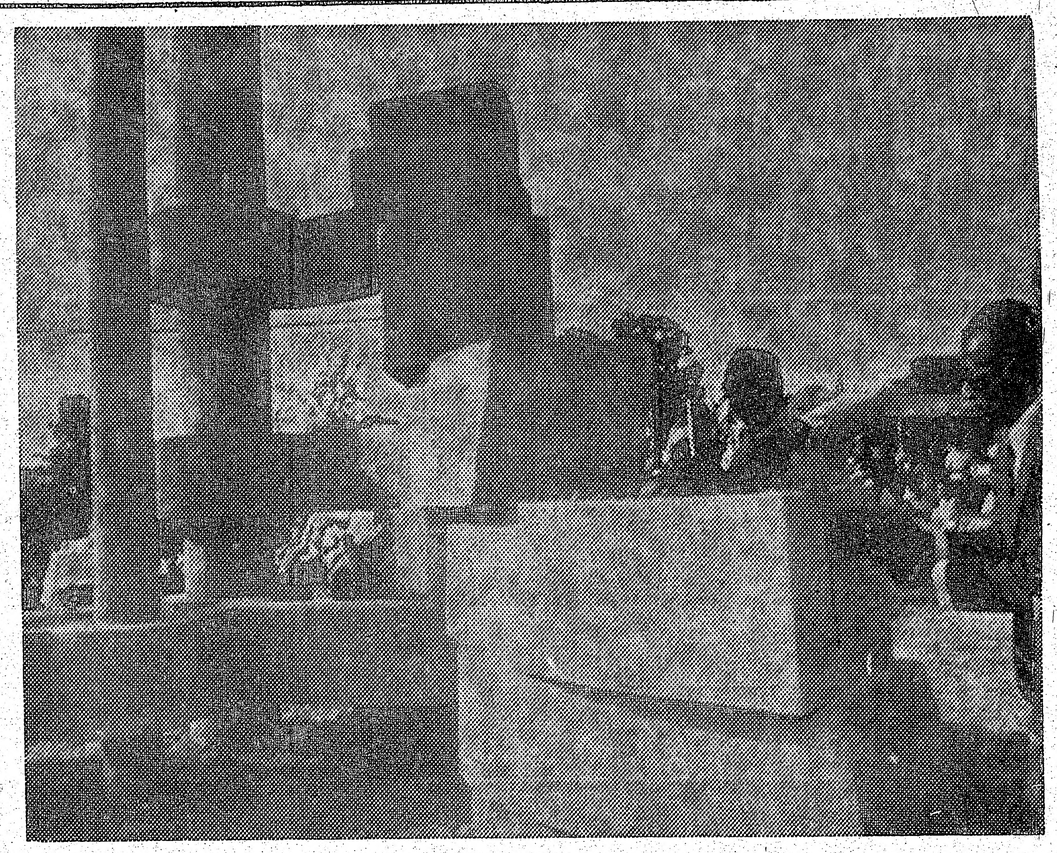

Piemineklis vecajiem kurzemniekiem Tobago salā, ko iesvētīja māc. R. Reinfelds. Tas veidots pēc skulptora J. Mintika meta.

Pārrunas un atzinumi

DV CENTRĀLĀS VALDES SĒDES TURPINĀJUMS UN BEIGAS

DV Centrālās valdes sēdē Bostonā N. Biseņieks informēja, ka Almēlijā, Anglijā, glabājas mūsu bijušo kaŗavīru pases un citi dokumenti. To vidū ir arī kaŗaklausības apliecības un mācības iestāžu dokumenti. Tie būtu pārvietojami uz Bratfordas nodaļas īpašumu Straumēniem. Archīva dokumentiem būtu īrējamas īpašas telpas. I. Kažociņš kā vēsturisku dokumentu ieskatīja arī 1944. g. izdoto Latvju jaunatnes žurnālu un norādīja, ka vēlas pievērstieš arī latviešu kaŗavīru studijām. Arī angļu vēsturnieki esot ieinteresēti mūsu Leģiona jautājuma pētīšanā.

J. Frišvalds ieskatīja, ka mūsu rīcībā esošie dokumenti sakomplektējami īpašā archīvā. Iespējams, ka daļu no tiem varēs novietot Kaŗavīru piemiņas mūzejā Toronto.. Par kaŗavīru dokumentu archīva pārzini apstiprināja I. Kažociņu. Pārrunās piedalījās arī DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons un DV ASV priekšsēdis J. Lācis, izteicoties par stingru nostāju pret mūsu dzimtenes okupantiem un par sakariem ar tautu dzimtenē. J. Leitītis savā pārskatā bija minējis Laiks, Telpa, Laudis 2. grāmatas noietu, izsakot pateicību grāmatas apgādā vadītājam K. Benconam. Grāmata aktīvāk izplatīta Kanadā un Zviedrijā, bet vājāk Anglijā. DV Vācijā grāmatu dāviņājuši ģimnazijas absolventiem. J. Frišvalds aicināja nodaļas un apvienības ziedot attiecīgu peļņas daļu saviem saimnieciskiem pasākumiem, jo dažas no tiem apgroza lielas summas. V. Plūdons ieteica DV sarīkojumu koordinēšanu.

Jaunatnes nozares vadītājs I. Kažociņš norādīja uz DV CV 1974. g. sēdē pieņemtajām vadlīnijām DV jaunatnes darbam, kas DV zemēs stipri atšķirīgs. Jāveicina jauniešu iesaistīšana amatos, jaunos darbiniekus sūtot uz delegātu sanāksmēm. V. Hāzners norādīja, ka jaunatnes audzināšanā galvenais uzdevums vecākiem. Jaunatni dažkārt kritizējam nevietā. Arī tagadējai vecākajai paaudzei jaunībā bijušas savas problēmas, bet arī tā necieta asas kritikas. Viņš norādīja arī uz latviešu jaunatnes stingro stāju dzimtenē. Pārrunās izskanēja doma, ka jādara iespējamais, lai cittautu presē parādītos ziņas par Gunāru Rodi, V. Kalniņu u. c., kas izkļuvuši no okupētās Latvijas. Jārūpējas par informācijas darbinieku kopu izveidošanu, kā tas jau notiek Kanadā. S. Lindiņš savā ziņojumā bija neapmierināts par zemēm, kur DV nodaļās vai apvienībās nav vēl izraudzīti informācijas vadītāji.

Virspulkv. A. Silgailis ieteica izdot vēsturisku grāmatu par mūsu kaŗavīriem angļu valodā, par ko izteikuši interesi arī daži apgādi. Tā būšot vēsturiska dokumentācija tai mūsu jaunajai audzei, kas latviski vairs nerunās. Sakarā ar Latvijas 60 gadu dibināšanas atceri nolēma izdot īpašu brošūru angļu valodā — Latvia and the Latvians, tāpat otrā izdevumā būtu papildināma DV rokas grāmata.

Sēdes turpinājumā otrā dienā pārrunāja Invalidu atpūtas mītnes Bērzaines jautājumu. S. Spurdziņš no Memingenas (Vācijā) rādīja krāsu diapozitīvus no Bērzaines ar A. Mežaļa ierunāto stāstījumu par Bērzaines iegādi un novietojumu. Īpašums atrodas Freiburgas pilsētas robežās, skaistā, bet augstā vietā, tādēļ invalidiem, kam traucējumi iešanā, ir zināmas grūtības. Īpašums atrodas arī patālu no lielākiem latviešu centriem. Pad. gadā to apmeklējuši tikai 97 ciemiņi. J. Platais informēja, ka pašreiz Bērzaiņē ir 8 iemītnieki, bet tās sākuma laikā bijuši 40. O. Kļavenieks (Kanada) paskaidroja, ka Bērzaines iegādes laikā, darbojoties DV Montrealas nodaļā, viņš aicinājis tautiešus neliegt ārtavu Invalidu nama iegādei, bet tagad ziedotāji par Bērzaini esot neziņā. Pēc ilgākām debatēm pieņēma J. Frišvalda priekšlikumu: DV CV ieteic DV Rietumvācijas valdei un delegātu pilnsapulcei apsvērt Bērzaines pārdošanu. Pieņēma arī

(Turpinājums 12. lp.)

Inga Sandra Ilona Bražus, dzimusi Bramane, beigusi Gvelfas universitāti ar BSc gradu (honours) ģenetikā. Viņa ir studenšu korporācijas Aurora locekle.

Sestdienas Rakstāmrs

TORONTO

16. septembrī pl. 19 Lietuviešu namā, 1021 College ielā, Sidnejas teātŗa ansambļa aktieŗa Ulža Siliņa jautrs feļetonu un pastāstu vakars.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas

KONCERTI

29. septembrī pl. 20 Jakmson Building, Walker Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Oseļiņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Jevas Graubiņas (vijole) koncerts.

24. septembrī pl. 15 DV namā Toronto vanadžu kopas sarīkojums „Latviešu tautas tērpi un latviskie tērpi."

21. oktobrī pl. 19.30 Bickford Park skolā Toronto latviešu teātris izrādīs L. Geršes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievināpojumu, aktu, teātŗa izrādi un balli dojumu.

SIDRABENE

28—30. jūlijam Sidrabenes jubilejas lielsarīkojums.

BĒRZAINE

19. augustā pl. 10 — DV Toronto nodaļas meistarsacīkstes šaušanā. Vakarā zaļumballe. Visi laipni ielūgti.

LATVIEŠU PAGASTS

12. augustā M. Kalniņa saimniecībā Druvas nod. rīkotās šaušanas sacensības un ZAĻUMBALLE.

IEROSINA NOBELA PRĒMIJU CILVĒKA TIESĪBU AIZSTĀVJIEM

Kanadas parlaments un senāts vienprātīgi pieņēmis rezolūciju par 5 Helsinku līguma cilvēka tiesību novērošanas grupu Pad. savienībā — Maskavā, Ukrainā, Grūzijā, Armēnijā, Lietuvā nominēšanu Nobela miera prēmijai. Kopš 1976. g. šīs grupas prasa, lai Pad. savienība pildītu Helsinku līgumu, ko pati parakstījusi, bet pastāvīgi pārkāpj cilvēka tiesības. Šo grupu vadītāji apcietināti, ieslodzīti un nosodīti no 5-10 gadiem ieslodzījumā un izsūtījumā par spīti demokratisko valstu protestiem.

Kanadas parlaments rezolūciju pieņēma 29. un 30. jūnijā, aizstāvot padomju disidentus. Līdzīgu akciju ievadījuši, Beļģijas un Norvēģijas parlamentārieši. Kanadas parlamenta akcija ir pirmā, kuŗu atbalstījušas visas politiskās partijas.

Kanadas rezolūcijas ierosinātāji bija kanadiešu parlamentāriešu Helsinku grupa, kuŗas priekšsēdis ir agrākais Kanadas darba ministrs Martins Okonels (liberālis), locekļi Andrjū Brevins (NDP), senātors Džins Maršands (liberālis), agr. darba ministrs un senātors Pauls Juziks (progr. konserv.). Šī grupa sponsorēja 19 Kanadas parlamentāriešu piedalīšanos Belgradas konferencē un turpinās cilvēka tiesību aizstāvēšanu Pad. savienībā un padomju bloka valstīs, kad savu sesiju 10. oktobrī atklās Kanadas parlaments.

(Press Release)

Nometņotāju grupa Sidrabenē. Nometni atklāja LNK valdes priekšsēdis T. Kronbergs (aizmugurē vidū), no viņa pa labi draudzes priekšnieks J. Pētersons un māc. J. Cālītis.
Foto: J. Liģers

Koplidojums uz Gotlandi

TAISISM TILTU PĀR PLAŠO JŪŖU

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienās Baltijas jūras krastā Visbijā, Gotlandē, 1979. gadā Jāņu nedēļā, no 19. līdz 22. jūnijam, latvieši no visām brīvās pasaules zemēm pulcēsies, lai celtu dziesmu tiltu pāri Dzintarjūrai uz Kurzemes krastu.

Gotlandes tūrismā pārvalde dod dziesmu dienu rīcības komitejai pirmtiesības uz visām Visbijā un tuvākā apkārtnē esošajām viesnīcu, pansionātu, izīrējamo dzīvokļu, atsevišķu istabu un vasaras māju vietām. Informācija par apmešanās vietām Visbijā pieprasāma un apmešanās rezervējama pie rīcības komitejas pārstāvja Kanadā Žaņa Šmita, 133 Colin Ave., Toronto, Ont. M5P 2C4, tel. (416) 488 — 9445. Pieteikšanās uz apmešanās vietām izdarāma līdz 1. oktobrim. Pieprasīto apmešanos rīcības komiteja izkārtos pieprasījumu ienākšanas secībā.

Nokļūšanai uz Gotlandi dziesmu dienu rīcības komiteja, sadarbībā ar Toronto latviešu kreditsabiedrību, organizē koplidojumu nākošā gada 16. jūnijā no Toronto un Montrealas ar iespējām atgriezties: pēc 2 nedēļām (2. jūlijā), pēc 3 nedēļām (8 jūlijā) un pēc 4 nedēļām (15. jūlijā).

Lidojumi paredzēti ar zviedru satiksmes lidojumu sabiedrības SAS līdmašīnu. Koplidojumam var pieteikties arī no citām Kanadas pilsētām ar attiecīgām piemaksām. Lidojumam jāpieteicas līdz 1. oktobrim, iemaksājot, 100 dol. „čartera' 'rezervēšanai. Kopējā lidojuma cena Kanadas dolaros būtu 475 no personas, ieskaitot jau iepriekš iemaksātos 100 dol. Minimālais dalībnieku skaits 200. Lidojuma pilna samaksa izdarāma līdz 1979. gada 1.martam. Ja ceļojuma plāni mainītos, iemaksātā summa saņemama atpakaļ.

Pieteikumi lidojumam un iemaksas uz ''CEĻOTĀJS" vārda sūtāmi uz LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LTD., 491 COLLEGE ST., TORONTO ONT. M6G 1A6, tel.: (416) 992 — 2551.

Tuvāka informācija pie lidojuma organizētāja: G. Kārkliņa, 3307 Nobleton Dr., Mississauga, Ont. L4X 2N7, tel. (416) 625 — 0500.

Pēc „čārteru" lidojumu noteikumiem visiem braucējiem jāpieder pie organizācijas, kas ceļojumu izkārto, šinī gadījumā pie Latviešu (Toronto) kreditsabiedrības. Nebiedriem jāpievieno 5 dol. biedru naudas maksai. Par organizācijas biedru jābūt tikai vienai personai no ģimenes.

Žanis Šmits

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienu rīcības komitejas uzdevumā

VĒL PAR NIEDRES APCIETINĀŠANU

Par Laimoņa Niedres apcietināšanu, par ko ziņojām Latvijas iepriekšējā numurā, pilnīgas skaidrības vēl nav. Ziņas no Stokholmas vēsta, ka Niedre apcietināts jau Tallinas viesnīcā un aizvests uz Rīgu. Atstātajā vēstulē viņš raksta, ka bijis spiests doties uz Rīgu pie mātes.

Niedre ieradies Tallinā 7. jūnijā kopā ar citiem tūristiem, bet tūlit nozudis. Kad 12. jūnijā neieradies atpakaļ braucienam, neviens par to neuztraucies, jo parasti tūristi satikušies Tallinā ar radiem. Kad Niedre tiešām kuģī neatgriezies, brauciena vadība par to informējusi attiecīgās zviedru iestādes. Tās savukārt par Niedri sākušas interesēties Pad. savienības ārlietu ministrijā. Intūrists no Maskavas pasteidzies paziņot, ka Niedre nopircis ceļojuma biļeti uz Rīgu un atrodas tur. Dažas dienas vēlāk Pad. savienības ārlietu ministrija atklājusi patiesību, paziņojot, ka Niedre arestēts 23. jūnijā par spiegošanu.

Tūlīt 27. jūnijā Zviedrijas ārlietu ministrija pieprasīja sava diplomātiskā pārstāvja tikšanos ar apcietināto Niedri. Sākumā Maskava klusēja, tikai uz otro pieprasījumu 3. jūlijā saņēma piekrišanu ļaut Niedrem satikties ar diplomātisko pārstāvi.

Kā jau ziņojām iepriekš, Zviedrijas konsuls Ļeņingradā Rīgā ieradies 7. jūlijā, kad arī tikās ar Laimonu Niedri.

Niedre ir 54 gadus vecs kara invalids, kopš 1955. gada Zviedrijas pavalstnieks. Taču Zviedrijas valdības iestāšanās nevarēs Niedri no tiešāšanas pasargāt, jo Pad. savienība visus Baltijas valstu trimdiniekus uzskata par saviem pavalstniekiem. Bez tam arī citu lielu valstu pilsoņus Pad. savienībā tiesā par dažādām neesošām spiegošanām.

Gadskārtējais sarīkojums Latviešu pagastā

Par patīkamu ik vasaras tradiciju kļuvušais DV Druvas un Bramptonas nodaļu brīvdabas sarīkojums notiks sestdien, 12. augustā Mārtiņa Kalniņa lauku īpašumā Laurelē pie Šelburnas. Pēcpusdienā varēs iegādāties vanadžu gatavoto azaidu un atspirdzinājumus. No pl. 10 — 16 šaušanas sacensības, vakarā sporta nodarbības un balle. Loterija sola neparastus pārsteigumus. Īpašumā atrodas peldētava, tur ir arī telšu novietošanas iespējas visai nedēļas nogalei. Ieeja 3 dol., bērniem brīva. Uz sarīkojuma vietu jābrauc pa 10. lielceļu, cauri Oranžvilei, tad jānogriežas pa otro sānceļu pa kreisi; krustojot vēl divus šķērsceļus, kreisajā pusē atrodas M. Kalniņa īpašums.

I. P.

Latviešu virsnieku apvienības Mičigenā Kalamazū un apkārtnes grupas sanāksmes dalībnieki sveica Dr. O. Evaldsonu viņa' 80 dzīves gadu atcerē Gaŗezerā. Attēlā pie jubilāra vasaras mājas 2. rindā no kr.: A. Dravenieks un A. Balcers, ceturtā — dāmu komitejas priekšniece Z. Bērziņa, sestais — Dr. O. Evaldsons. Trešajā rindā piektais — apvienības priekšnieks kpt. E. Bērziņš.
Foto: V. Namatēva

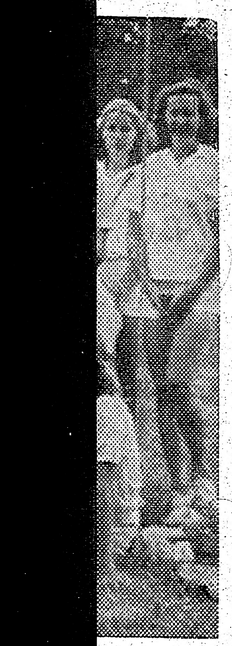

rau-
gers

astā

k vasaras
DV Druvas
odaļu brīv-
notiks sest-
Ārtiņa Kal-
ā Laurelē
usdienā va-
nadžu gata-
spirdzināju-
16 šaušanas
sporta no-
Loterija so-
rsteigumus.
peldētava,
pvietošanas
las nogalei.
niem brīva.
etu jābrauc
uri Oranžvi-
as pa otro
krustojot
s, kreisajā
Kalniņa īpa-

I. P.

s vecs kara
gada Zvied-
Taču Zvied-
šanās neva-
šanas pasar-
ienība visus
trimdiniekus
n pavalstrie-
rī citu lielu
d. savienībā
n neesošām

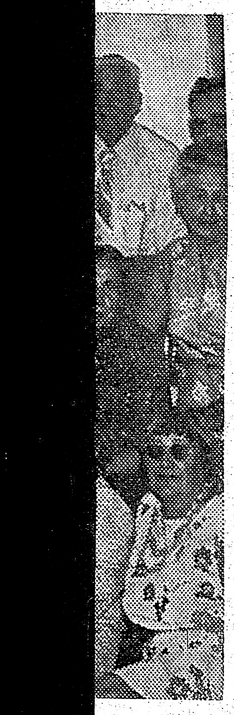

alībnieki
vasaras
niece Z.
kpt. E.
matēva

Benjamiņa filmu laboratorijai 25 gadi

Latviešu darbam un centībai spilgts piemērs ir Juŗa Benjamiņa filmu laboratorijas uzņēmums Toronto, kas 29. jūlijā atskatās uz 25 gadu ilgu darbību. Tajā pašā dienā firmas prezidentam Jurim Benjamiņam aprit 60 mūža gadi. Viņš dzimis 1918. gadā, kas ir arī Latvijas valsts dibināšanas gads. Atceres svinības risināsies firmas īpašnieku Juŗa un Johannas Benjamiņa mājā pilsētas ziemeļaustrumu daļā — Don Mills.

Vienā no Toronto pilsētas dzīvākajiem tirdzniecības rajoniem, 247 Richmond St. E., atrodas četras ēkas, viena pie otras. Galvenajā no tām, kur atrodas arī uzņēmuma administrācija un biroji, pāri visai fasādei lasāms: Benjamin Film Laboratories Limited. Tur izdodas satikt Johannu Benjamiņu, kas ir arī firmas viceprezidente un kuŗas galvenās rūpes bijušas par šī lielā uzņēmuma augšanu un attīstīšanos, šinī darbā vienmēr stāvot klāt savam dzīvesbiedram Dr. chem. Jurim Benjamiņam. Viņa atrod laiku, lai ar īstu latvisku laipnību īsumā pastāstītu mūsu laikraksta lasītājiem par šo latviešu uzņēmības, saimnieciskās izmaņas un zinātnisko pētījumu rezultātu. Īsā avīžu rakstā ierobežotas telpas dēļ, protams, nav iespējams plaši attēlot kāda liela saimnieciska pasākuma izaugšanu, attīstību un veikumus ceturtdaļgadsimta laikā, kādēļ jāapmierinās ar parasto reportāžu.

Juris Benjamiņš fotografijai pievērsies jau jaunībā, neatkarīgajā Latvijā, šai interesei vēlākajos gados izvēršoties par plašu zinātniskās pētniecības darbu, it sevišķi krāsu fotografijas laukā. Pirmais viņa krāsainais uzņēmums — Tulpes — parādījies jau trīsdesmito gadu sākumā illustrētajā nedēļas žurnālā Atpūta. Tas, līdz ar Emīlijas Benjamiņas Jaunākajām Ziņām, bija visplašākais izdevums Latvijā un pirmais žurnāls, kas reproducēja arī foto uzņēmumus krāsās.

Juris Benjamiņš krāsu filmai sevišķi pievērsās Anglijā, kur ieceļoja 1957. gadā, darbojoties ICI (Imperial Chemical Industries) krāsu filmas pētniecībā Mančestrā. 1952. gadā, ierodoties Kanadā, Benjamiņi jau tūliņ sākuši domāt par sava uzņēmuma nodibināšanu Toronto. Sākumā grūtības radījis apmācītu strādnieku trūkums jaunajā krāsu filmas laukā. Johanna Benjamiņa atminas, ka pirmos trīs mēnešus strādājuši tikai ar sešiem darbiniekiem, no kuŗiem trīs strādā vēl tagad. 25 gadu laikā uzņēmuma darbinieku skaits pieaudzis jau uz 200, no tiem lielāks skaits nostrādājis vairāk nekā 20 gadu.

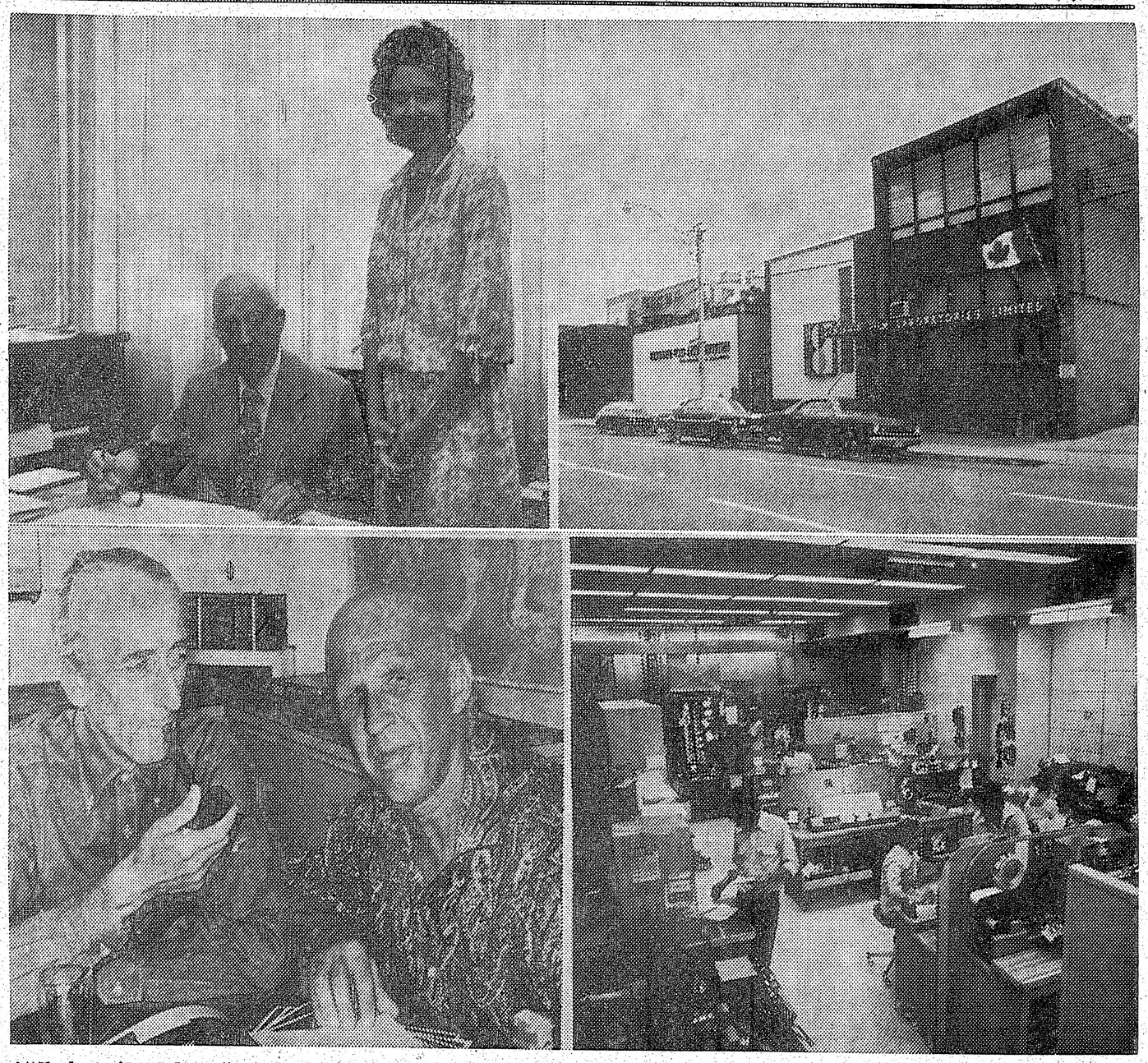

Attēla kreisajā stūrī, augšā — Benjamin Film Laboratories Ltd. prezidents Dr. chem. Juris Benjamiņš ar dzīvesbiedri Johannu savā darba kabinetā. Pa labi Benjamiņa filmu laboratorijas četras ēkas Toronto pilsētas veikalu un administrātīvo iestāžu rajonā. Apakšā pa kreisi Dr. chem. J. Benjamiņš sarunā ar prof. Džeku Kusto (Jaques Cousteau), — plaši pazīstamo zemūdens pētnieku, ar kuŗu risinājušās daudzas kopējas gaitas. Uz kuģa, kas kalpo šim darbam, nodarbināti 15 nirēji. Attēlā pa labi viena no Benjamiņa filmu laboratorijas telpām, kas pieblīvēta modernākajām mašīnām. Foto: J. Lejasīzaks

Uzņēmuma vadībā strādā arī Benjamiņu vecākais dēls Pēteris, kas ir viceprezidents un uzņēmuma organizātors. Jaunākais dēls Juris arī nodarbojas ar fotografēšanu, strādājot lielajiem žurnāliem. Vecākā ģimenē ir meita Ilze Stokvuda, kas arī strādā uzņēmuma administrācijā. Viņa dzimusi Rīgā. Benjamiņu ģimene var lepoties arī ar pieciem mazbērniem. Benjamiņu devīze vienmēr bijusi, ka „hobijs ir veikals" un otrādi, kam sekojuši arī viņu bērni. Šī gada janvārī Johanna un Juris Benjamiņi sešus mēnešus bijuši dienvidpolā, no kurienes pārveduši turpat 10.000 krāsaino uzņēmumu.

Nevar nepieminēt arī Juŗa Benjamiņa interesi dziļjūŗas pētīšanā, fotografējot zemūdens skatus un nirstot vairāk nekā 300 pēdu jūŗas dzelmē, tāpat Juri Benjamiņu junioru, kam priekš apm. desmit gadiem jau bija krāsaino zemūdens foto attēlu izstāde Ontario karaliskajā mūzejā Toronto. Izstādīti bija arī vairāki Juŗa Benjamiņa seniora uzņēmumi.

Benjamiņa firmas galvenā panākumu atslēga bijusi darba kvalitāte, viens no augstākajiem standartiem visā Ziemeļamerikā. To apliecina arī televīzijas izziņa, kuŗā no astoņām Toronto laboratorijām iesūtītiem negātīviem ar dažādiem apgaismojumiem, labāko darbu uzrādījis Benjamiņa uzņēmums, pie tam veicot pasūtinājumus parastā kārtā, nezinot, kādaŗn mērķim tie domāti. Rezultātus paziņoja CFTO televīzijas raidītājs 19. jūlijā. Tā bijusi labākā dāvana Benjamiņa jubilejā, atzīst uzņēmuma vadība.

Viceprezidentes Johannas Benjamiņas laipnā pavadībā bija iespējams ieskatīties uzņēmuma darba procesā, izstaigājot daudzās nodaļas, tā sakot, no A līdz Z, šo interesanto ekskursiju sākot un beidzot uzņēmuma iepirkumu nodaļas vadītāja J. E. Lejasīzaka kabinetā. Viņš ir vecākais firmas darbinieks, kas sācis strādāt jau 1953. gadā. Lai aprakstītu visu filmu apstrādāšanas procesu, vajadzētu uzņēmumā uzkavēties visu dienu. Pie daudzajām mašīnām strādā attiecīgie darbinieki, liels skaits sieviešu, kādu esot ap divas trešdaļas no visiem nodarbinātiem, to skaitā daudz latviešu ar lielu darba stāžu. Sevišķi pirmajās svešniecības gaitās daudz tautiešu atrada darbu Benjamiņu uzņēmumā. Benjamiņu firma atbalstījusi arī latviešu sabiedriskās ieceres ar vērtīgiem ziedojumiem.

Viceprezidente Johanna Benjamiņa, avīžnieku pavadot, apstājās pie saviem vecākajiem darbiniekiem latviešiem. Par katru viņai sakāms kāds atzinīgs vārds. Liekas, ka darbinieki mīl savus darba devējus un viņus atbalsta ar labu un apzinīgu darbu, kas nepieciešams katram veselīgam saimnieciskam uzņēmumam. Ar to gribētos izskaidrot arī darba ātrumu, piem., ka pl. 9 nodotās filmas jau gatavas pl. 14. Atzīmējams arī, ka latvieši par saviem pasūtinājumiem saņem atlaidi. Pusdienu pārtraukumos darbinieki pulcējas maltītēm glīti izbūvētajās ēdamtelpās, lai pēc tam atkal liktu mašīnām griezties un filmu spolēm ritināties.

Īpašs sarīkojums ar vecāko darbinieku apbalvošanu uzņēmuma sudraba jubilejā bija jau rīkots 24. jūnijā Prince viesnīcā, Don Millā, kur kopā ar piederīgajiem ieradās 350 cilvēku. Priekšnesumos dejoja tautas deju kopa Daugaviņa un Diānas Jablokovas-Vorpas baletskolas audzēkņi. Sapulcējušos uzrunāja Pēteris Benjamiņš, bet darbinieki Dr. Jurim Benjamiņam pasniedza eskimu gravējumu — rokdarbu, ko nodeva uzņēmuma vecākā darbiniece Zigrīda Zellere, kas strādā jau no 1954. gada. Firmas prezidents saņēma arī darbinieku ozollapu vainagu, bet Johanna Benjamiņa margrietiņu vainadziņu.

Uzņēmuma 25 gadu jubilejā apbalvoja vecākos darbiniekus, kas nostrādājuši vairāk nekā 10 gadu. Darbinieki, kas firmā nostrādājuši 20 un vairāk gadu, saņēma 50 gr zelta gabaliņu ar iegravētu vārdu un izdienas laiku. Tīra sudraba velti saņēma tie (100 gr), kas nostrādājuši 10 un vairāk gadu.

No 10 — 20 gadiem uzņēmumā nostrādājuši: Alīda Avotiņa, Asja Avota, Pēteris Benjamiņš, Mirdza Kārkliņa, Anna Kovace, Helga Lejasīzaka, Jozefs Lukacs, Valija Meiere, Lūcija Pālīte, Basile Rigopoulos, Anna Tīlupa, Berta Ziedara, Olga Zoreticha, Hasans Ali, Anna Altrena, Milda Balēvica, Karolīna Berija, Velta Ceimere, Elza Deklava, Eižens Kins, Elza Ozoliņa, Tilma Roti, Dzintra Simanovska un Henrijs Ūdris. 20 gadus un vairāk: Longins Bundze, Zenta Griķe, Marta Irbe, Jānis Lejasīzaks, Ēvalds Lejiņš, Džefrijs Luiss, Maiga Purēna, Valija Skuja, Alberts Švarcs, Irēne Vētra, Zigrīda Zellere un Augusts Ziedars. **Rd.**

JAUNA MODERNĀS MŪZIKAS KAPELLA

4. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresā š.g. 4. jūlijā pirmo reizi dzirdējām pag. gada rudenī nodibināto jauniešu modernās mūzikas grupu Akacis. Dalībnieku skaits ir tikai pieci, vecumā starp 19 un 20 gadiem, un te pieder Jānis Abenis, Aivars Šmits, Gatis Gaujinieks, Mārtiņš Štrauss un Laura Padega. Trīs no viniem piedalās arī ar dziesmām — Jānis Abenis, Gaitis Gaujinieks un vienīgā meitene Laura Padega.

Savā pirmajā debijā Akacis pārsteidza ar rūpīgi izraudzītu programmu, pie tam visas dziesmas bija pašu sacerētas. Ap 350 jauniešu programmai sekoja ar lielu interesi, tā ka nelikās neviena garlaicīga posma.

Jāpiemin Akaču techniski labais priekšnesums, tomēr zīmāmi trūkumi bija mūzikas amplifikācijā. Tā kā grupa uzstājās klausītāju priekšā tikai pirmo reizi, tas viegli izskaidrojams. Gods godam — pirmā debija bija izdevusies.

Raitis

Pārrunas un atzinumi

(Turpinājums no 9. lp.)

atzinumu — DV priekšniekam piedalīties attiecīgajā Vācijas DV delegātu pilnsapulcē, kur lemtu par Bērzaines pārdošanu. A. Silgailis iepazīstināja ar Latviešu kara invalidu apvienības darbinieka Bruņinieka krusta kavalieŗa Roberta Ancāna vēstuli par DV CV atbalstu apvienības rīkotai „Tautas loterijai" invalidu nama izbūves nodrošināšanai. Loterijas jautājumā cer sagaidīt no Invalidu apvienības oficiālu rakstu.

V. Rolavs sveicināja no Austrālijas DV zemes valdes priekšsēža un DV CV locekļa M. Bumbieŗa, un pakavējās pie nākamajām DV globālajām dienām Austrālijā. Vēlams jaunatnes salidojums, kaŗavīru pēcpusdiena, kur piedalītos arī DV vīru koris Kanadā. Tāpat būtu iecerami arī citi lielāki sarīkojumi. DV dienas varētu notikt martā vai aprīlī. Šinī laikā Melburnā notiktu arī DV CV sēde. Tai pašā laikā notiktu arī vanadžu salidojums. Uz Austrāliju būtu rīkojami grupu lidojumi.

DV CV prezidija piešķirto zelta nozīmi DV Kanadas valdes priekšsēdim V. Plūdonim pasniedza DV priekšnieks J. Frišvalds.

Trešās dienas darba sēdē, 3. jūlijā, pieņēma rezolūciju komisijas priekšsēža A. Puķītes nolasītās rezolūcijas. Iznīcināto Latvijas pilsoņu dokumentācijā un pretpārkrievināšanas jautājumā DV CV aicina koordinēti piedalīties visas lokālās organizācijas. PBLA būtu izstrādājami attiecīgi norādījumi aptauju ieguvējiem par Latvijā notiekošo pārkrievināšanu. DV zemju valdēm šajā jautājumā jāgriežas pie savu zemju centrālajām organizācijām, nodaļām un apvienībām, lai šo akciju pastiprinātu. DV CV arī atgādina, ka visos darbības jautājumos jāvadās no DV CV lēmumiem, deklarācijām un atzinumiem, kādi pieņemti DV CV sēdēs. Jautājumus globālajā apmērā DV CV kārtos ar PBLA un citām globālajām organizācijām. Apskatot un izvērtējot DV aizvadītā gada darbību, DV CV atzina to par sekmīgu un izteica DV visās darbības zemēs pateicību.

DV ASV valdes priekšsēdis J. Lācis paziņoja, ka DV ASV valde Gaismas akcijas atbalstam ziedojusi 500 dol. Sēde atvēlēja 1300 dol. Nacionālā fonda darbības atbalstam Zviedrijā.

DV priekšnieks J. Frišvalds sēdes beigās pateicās DV ASV valdei, DV Bostonas apvienībai, vanadzēm un vapagiem par atbalstu sēdes izkārtošanā, izsakot aicinājumu atkal tikties DV CV sēdē vistuvākā vietā dzimtenes krastam — nākamā gada dziesmu svētku laikā Gotlandē. Visi šķīrās ar DV dziesmu.

O. K.

Jaunās minimālās algu likmes

AR 1978. G. 1. AUGUSTU STĀSIES SPĒKĀ JAUNĀS MINIMĀLĀS ALGU LIKMES.

TĀS IR ŠĀDAS:

	Stājas spēkā ar **1978. g. 1. augustu
Vispārējā stundas alga	$2.85
Mācekļa stundas alga	2.75
Celtniecībā nodarbināto un būvniecības projektu uzraugu stundas alga	3.15
*Stundas alga darbiniekiem, kas pasniedz alkoholiskos dzērienu telpās ar licenci	2.50
*Studentu stundas alga	2.15
Ātrās palīdzības mašīnu vadītājiem un palīgiem nedēļas alga	136.80
Medību un zvejas pavadoņiem, strādājot mazāk nekā 5 nepārtrauktas stundas	12.50
5 vai vairāk stundas, vai nu ar vai bez pārtraukuma	25.00
*Istaba un pansija	
Turpmākās augstākās algas attiecas uz gadījumiem, kad istaba un pansija tiek ieskaitīta, aprēķinot viszemāko algu:	
Istaba nedēļā	11.00
Ēdiens vienai reizei	1.15
Ēdiens visai nedēļai	24.00
Istaba un ēdiens visai nedēļai	35.00

*nav pārmaiņu kā iepriekšējā likmē
**visa darba nedēļa, kuŗā iegadās 1. augusts

Jūs varat saņemt tuvāku informāciju par jaunajām minimālajām algu likmēm un darba standarta likumiem, rakstot vai zvanot pa tālruni:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Avenue
Toronto, Ontario
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario Ministry of Labour

Employment Standards Branch

Hon. Bette Stephenson, M.D., Minister

Lasītāju vēstules

JAUNLAIKU „DZEJA"

Trimdā augušie latviešu jaunieši biei vienž saņem pārmetumus par savu vājo latviešu valodu kā runāšanā, tā arī rakstu darbos. To var arī saprast, un viņiem daudz ko piedot, jo tie ir auguši svešā vidē, kuŗai arī liela ietekme viņu domāšanā un līdz ar to arī valodā.

Sakropļotā latviešu valoda nav vērojama tikai pie jauniešiem vien. Pie tā vainīgi arī daudzi vecākās paaudzes tautieši. Domāju, ka visi būsim novērojuši, ka jo kāds grib „gudrāk un smalkāk" izteikties, jo viņa latviešu valoda kļūst vājāka. Tiek lietoti daudzi pilnīgi nevajadzīgi un viegli aizstājami svešvārdi. Kalngalus, šķiet, sasniedzis J. Ķeniņš savā rakstā LA 17. jūnija numurā „Dzīves un domu kalngalā". Tas ir raksts, kuŗu bez svešvārdu vārdnīcas tiešām grūti saprast. Citēšu tikai dažus piemērus: „Ne tikai seno grieķu filozofija bija kosmocentriska, bet arī jaunlaiku filozofijas ievadītājs Dekarts vēl galvenokārt kavējās objektu pasaulē. Tā ka jaunlaiku lielākajam un oriģinālākajam filozofam — ziemeļnieciski introvertajam Kantam ir galvenokārt jāpateicas par „kopernikānisko apvērsumu" filozofijā, kas radīja „es filozofiju". Šī laicīgi — bezlaicīgās subjekta duplicitātes teze ir latviskā Kanta kritiskajā filozofijā tikusi ievirzīta visas filozofiskās problēmatikas centrā, radot grandiozu subjekta problēmātiku no kā izveidojās vācu dogmatiskais ideālisms, jaunkantianisms ar vērtību filozofiju un lielā mērā arī tagadnes eksistences filozofiju."

Vēl daži piemēri: „Subjektīvā un ārsubjektīvā ira", „filozofijas un tagadnes totālās kultūras krizes komplicētā problēmatika", „subjektīvās iras atsegtības un šīs iras pamatjoslu interpretācija", „subjekta antoloģija" u.c.

Izklausās gluži kā kāda jaunlaiku dzeja. Kad mana sieva bija minēto rakstu izlasījusi, viņa sprieda, ka rakstītājs noteikti neesot latvietis. Kad aizrādīju, ka rakstītāja uzvārds taču ir latvisks, viņa saskaitās, nosauca mani par subjektu un klusēja.

O. Zvirgzdgrauds Toronto

BAZNĪCA LATVIETĪBAS SARDZĒ

Archibīskaps A. Lūsis savā laikā norādījis uz mūsu baznīcas un latviešu skolas lielo nozīmi svešumā. Ikviena morālis-kais pienākums iesaistīt jaunatni baznīcas un draudzes darbā, kopēji celt un veidot draudzes dzīvi. Jaunieši pierādījuši savu piederību pie latviešu tautas, gatavību tai kalpot un kopīgi ar vecāko paaudzi stiprināt draudzes nacionālos un morālos pamatus. Ja kristieši kļūs neitrāli, kristīgās draudzes beigs eksistēt un ļaunums triumfēs. Ikvienai latviešu organizācijai un draudzei ne vien morāli un idejiski, bet arī materiāli jāstiprina mūsu nacionālie pasākumi un jauniešu rosme. Latviešu jaunatnes organizācijās aug jauna paaudze, kas turpinās mūsu ideālus un stiprinās latvietību brīvajā pasaulē. Lai minam arī latviešu skautu un gaidu organizāciju, kur darbs izpaužas mērķtiecīgi un disciplinēti. Mēs dzīvojam laikmetā, kad skarbais dzīves plūdums grib samīt mūsu svētumus un iznīcināt mūsu baznīcas. Mēs, kristieši, nedrīkstam būt vienaldzīgi, lai ļaunums uzvarētu un kristīgās draudzes beigtu eksistēt. Atcerēsimies mūsu dzimtenes baltos dievnamus, kur mūs pirmo reizi ieveduši mūsu vecāki. Mūsu vecākā paaudze, kaut tālu no tēvu zemes, tur bieži garā atgriežas. Tādēļ arī mūsu baznīca svešumā ir veidojusies uz dziļi kristīgiem pamatiem, stāvot latvietības sardzē. Latviskās baznīcas darbs kļuvis par latviskās kultūras, tautas dvēseles un mūžības ceļu sardzēm. **E. Auniņš Bostonā**

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

● Montrealas latviešu bērnu vasaras nometne, ko atklāja 16. jūlija ar dievkalpojumu prāv. A. Voitkus, sekoja karogu pacelšana. Šogad nometne ilgs 3 nedēļas, un tās atbildīgais vadītājs ir Jānis Mateus. Nometnes vadība vienojusies par telpu pārbūvi, kas izmaksās ap 600 dol. un dos papildus 8 guļamvietas. Tērvetes bērnu nometne šogad darbojas jau 13. g. Nometnes vadība aicina tautiešus ziedot nometnes pārbūvei līdzekļus, rakstot čekus uz Latvian Summer Camp Tērvete vārda un sūtot E, G. Hūnam, 8362 Pl. Chanceaux, Ville d'Anjou, Que., H1K 1M7, tālr. 352-1204. Nometnes laikā notiks četri dievkalpojumi: 23. un 30. jūlijā pl. 11 no rīta, svecīšu dievkalpojums 5. augustā pl. 19 un pl. 20. nometnes nobeiguma ugunskurs. Ugunskura vakari notiks arī 22. un 29. jūlijā.

● Montrealas latviešu biedrības gada sapulcē par priekšnieku ievēlēja līdzšinējo Mārtiņu Štauveru, tāpat visus līdzšinējos valdes locekļus — Anitu Porieti, Andu Hannu, Ilgu Štauveri, Jāni Birzi, Vilni Epneru un Arvēdu Bērzoni. Revizijas komisijā ievēlēti Elmārs Bārdiņš, Alberts Krievs un Voldemārs Ozols. Sapulci vadīja A. Spūrmanis, protokolēja E. Kajaks Biedrības priekšnieka M. Štauvera, kasieŗa A. Bērzona un revīzijas komisijas — E. Bārdiņa ziņojumus sapulce pieņēma vienprātīgi, izsakot pateicību priekšniekam un valdei. 1977./78. darbības gada ienākumi bijuši 6935 dol., atlikums — 1500 dol., kas kopā ar iepr. gada atlikumu sastāda 3998 dol., no kuŗa 1000 dol. ieguldīti Latviešu fondā. Valde iegādāsies jaunu rakstāmmašīnu biedrības mēnešrakstam Ziņotājs, kas iznāk rēgulāri un ar plašu saturu. Sapulce atstāja līdzšinējo iestāšanās maksu 1 dol. un biedru maksu 5 dol. gadā, pensionāri atbrīvoti no maksas. Budžetu jaunajam darbības gadam pieņēma 5500 dol. apmērā.

● Montrealas latviešu biedrības biļetens Ziņotājs ziņoja, ka Montrealas galvenajā pastā svešvalodu iespiedumdarbus bieži vien nomet pie malas un sadala iznēsāšanai tikai klusos darba posmos, tikai dažas reizes mēnesī, tāpēc abonenti arī latviešu laikrakstus saņem vēlu.

● Montrealas latviešu namā pārvēlētā pārvalde 1978./79. gadā sadalījusi amatus šādi: priekšsēdis Alberts Krievs vicepriekšsēde Lūcija Andersone, kasieris Jānis Vilnis, kasieŗa vietnieks Eduards Lāsums, sekretāre Spīdola Zariņa, nama pārvaldnieks Olģerts Strazdiņš, pārvaldnieka vietnieks Jānis Birze, biedrzinis Augusts Puškurs, biedrziņa vietnieks Voldemārs Ozols, mantzine Elizabete Kirstūkas. Telpas latviešu namā bez maksas var saņemt visas organizācijas savām sēdēm, tāpat sapulcēm.

● Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padome Montrealā sagatavojusi 2. Jaunatnes dziesmu svētku Ročestrā skaņu plati, ko izlaidusi tirgū. Plate maksā 7 dol., klāt 1.50 pasta izdevumiem. Septiņas svētku skaņu lentes ar svētku atklāšanu, tautas deju uzvedumu, dievkalpojumu, jaundarbu koncertu, svētku koncertu, rakstnieku rītu un paneli arī var pasūtināt pie padomes. Skaņu plati ieskaņojis Dainis Ķivlenieks, vāku zīmējis Uģis Nīgals Nujorkā. Tajā 14 dziesmu un 9 jaundarbu koncerta atskaņojumi. Pasūtinājumi adresējami LJDS padomei: priekšsēdis M. Štauvers, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Que, H9X 2R2, tālr. 697-8431.

M.Z.

Vēstis no lielās...

(Turpinājums no 6. lp.)

Tā kā ierobežoto metienu dēļ mācībgrāmatas arī privāti būs grūti dabūjamas (tikai ar skolas orderi), tad jau tagad ievadīta kampaņa mācībgrāmatu saudzēšanai. Tās būs sargājamas kā katrs valsts īpašums, kā kolchoza traktors vai sovchoza govs.

Pavisam novārtā paliek šo ilgi lietoto mācībgrāmatu lietderība no higiēnas viedokļa. Lielākās bibliotēkas biežāk lietotās grāmatas mēdz īpašā veidā dezinficēt. Vai to darīs jebkuŗa Padomijas skola, dezinficējot savu mācībgrāmatu fondu? Tā ir diezgan sarežģīta un garlaicīga procedūra. Atliek tikai cerēt, ka Padomijas skolēni būs tik labi audzināti, ka atvieglotai lappušu šķirstīšanai uz pirkstiem nespļaus un rādītājpirkstu pie mēles vai lūpām neslapinās. Teorētiski ņemot, kāds nelaimīgāks ar brīvām mācībgrāmatām aprūpētais skolēns vai beigt pat vidusskolas kursu, svaigu mācībgrāmatu neredzējis. Bet var arī inficēties ar kāda agrāka grāmatas lietotāja slimību, un tad skolu absolvēt ir jau problēma.

Tad vēl, — skolēnam ņemta iespēja uzkrāt savu mācībgrāmatu bibliotēku vēlākiem gadiem kādas matēmatikas formulas vai vēstures notikuma atsvaidzināšanai atmiņā. Citādi tik ļoti uzsvērtā pašizglītība atstāta novārtā.

Visu teikto apsveŗot, skaļi reklāmētā un skolotāju kongresā ar aplausiem sveiktā bezmaksas mācībgrāmatu izsniegšana var būt šo grāmatu lietotājiem ne vien problēmatiska, bet pat liktenīga.

Skolotāju Avīzes 28. n-rs sniedz Tass atreferējumu par skolotāju kongresa tālāko norisi un piemetina, kā „pēc izglītības ministra referāta izvērsās debates."

Tās nu gan nav jāsaprot Rietumu pasaulē pieņemtā izpratnē, kur debatēs skan arī kāda jauna un referenta tezēm pat pretēja doma, kas apšauba attiecīgās personas vai organizācijas darbības lietderību vai prasa skaidrāk formulēt kādu izvērstu priekšlikumu u.t.t. Nekas tamlīdzīgs nav lasāms Tass diezgan gaŗajā aprakstā. To lasot, nāk prātā kāds ļoti iztapīgs darbinieks vienā no mūsu ministrijām, kas pēc departamenta direktora ievadrunas mēdza „ņemt vārdu" un tad vienmēr iesāka ar frazi — „Kā jau direktora kungs to teica, arvien piebaisodams direktora priekšlikumiem.

Šī kongresa „debatēs" to pašu darīja vai sacīja, tikai citiem vārdiem, arī ar obligātajiem aplausiem visi dažādie runāt pieteikušies un atļauju saņēmušie delegāti, sākot ar Zinātņu akadēmijas prezidentu līdz kādam Kaškadarjinskasa apgabala skolas delegātam. Neviens neprotestēja pret mazgadīgo skolēnu nodarbināšanu fabrikās, lai tie tur apgūtu „profesionāla darba maņas", kas „sapuvušā kapitālisma" zemēs pat ar likumu aizliegts; neviens neprotestēja pret skolēnu izmantošanu kā kārtēju darba spēku, organizējot tos darba brigādēs; nedzirdēja arī neviena iebilduma pret skolotāju pārmērīgu nodarbināšanu dažādiem blakus uzdevumiem, kas nereti aizņem pusi no viņu „ārpusklases" laika, tā neatlicinot nekādu iespēju pašizglītībai un īstai atpūtai. Te jāpiezīmē, ka skolotāji gan iesūta pat Skolotāju Avīzes redakcijai savus iebildumus, ko tā arī publicē jūtami mīkstinātā veidā, lai tā demonstrētu „vārda brīvību", bet kongresā nevienam delegātam nebija drosmes aizkustināt šādus bīstamus iebildumus.

Visas „debates" bija tikai „Kā direktora kungs to jau sacīja", tikai direktora vietā liekot kompartiju, valdību, izglītības ministriju vai pat biedru Brežņevu.

Un tad nobeigumā kongresa kvēlais sveiciens partijai, valdībai un „Jums, dārgais Ļeoņid Iļjič. Tas jau arī bija labi pelnīts, jo „padomju skolotāji katru dienu un katru stundu jūt mīļotās komūnistiskās partijas un padomju valsts pastāvīgo gādību par jauno paaudzi, skolu un skolotāju." Un tāpēc „Vissavienības skolotāju kongress izsaka sirsnīgu pateicību partijai un valdībai un Jums personiski, dārgais Ļeonīd Iļjič".

Viss gaŗais mīlestības, pateicības un padevības apliecinājums noteikti rāda Staļina kulta atgriešanos Krievijā. Biedram Brežņevam trūkst vēl tikai „visu bērnu tēva" titula, kā tas bija Josifam Visarionovičam. Tas varbūt vēl nāks, — nevar taču tā visu reizi.

Jānis Kronlins

Inženieŗu sanāksme Bostonā

Latviešu inženieŗu apvienība ārzemēs Bostonas dziesmu svētku laikā bija rīkojusi brokastis ar sekojošu apvienības biedru sapulci. Bija ieradušies vairāk nekā 30 apvienības biedri ar kollēgam no Zviedrijas, Vācijas un Anglijas. Sanāksmi vadīja Inženieŗu apvienības ārzemēs prezidents A. Palejs. Viņš arī pastāstīja par apvienības darbību un žurnālu Technikas Apskats. Techniskās Terminoloģijas vārdnīcas galvenais redaktors Dr. inž. E. Dravnieks norādīja uz paveikto. Sagatavots trešais sējums, un materiāli daļeji jau sakārtoti ceturtajam. Spraigākas pārrunas izraisīja Techniskā zinātņu kongresa rīkošana. Piektais kongress, kas savā laikā bija iecerēts rīkot Vācijā, bet sakarā ar nākamā gadā dziesmu svētkiem, vistuvākā vietā dzimtenes krastam Gotlandē, tā rīkošanu uzņēmusies Latviešu inženieŗu un architektu biedrība Zviedrijā. Kongress notiks LIA protektorātā. Par dziesmu svētku un kongresa priekšdarbiem pastāstīja Zviedrijas viesis, Gotlandes dziesmu svētku rīcības komitejas pārstāvis inž. J. Ritums. Pie iecerētā kongresa jautājumiem tuvāk arī pakavējās viesis no Anglijas inž. E. Miks un citi sanāksmes dalībnieki.

O.K.

MONTREALA

● Montrealas Tervetē Jāņu svinēšana sākās 24. jūnijā ar 1500 metru skrējienu, kuŗā uzvarēja A. Ortmanis, iegūstot Tervetes ceļojošo kausu, ko pasniedza apvienības vadītājs A. Agrums. Līgotāji, kas bija ap 140, apciemoja Tervetē visus Jāņus. Paliepa vasaras mājā aplīgoja četrus Jāņus, kur bez tēva un dēla, vēl bija viesi — Tupešu Jāņi—tēvs ar dēlu no Viskonsīnas. Līgotājus pacienāja ar alu latviskos kausos. Līgotāju gājiens beidzās pie draudzes mītnes ar Ačkupa tautas dejām Jāņa Maeusa vadībā, pēc tam iededzināja lielo sārtu, turpinoties aplīgošanai un dejām.

● Montrealā 28. jūnijā pārpelnoja 25. jūnijā mirušo 67 g.v. Jāni Grundi, izvadot prāv. A. Voitkum. J. Grunde bēgļu laikā dzīvojis Vācijā, vēlāk iecelojis Kanadā, bijis aktīvs latviešu organizācijās Montrealā. Nelaikis atstāj sievu un dēlu ar ģimeni.

Pēkšņi un viegli 75 gadu vecumā aizgāja mūžībā...

Lidija Krueger

dzim. Kupics

dzimusi 1902. gada 28. jūlijā Jelgavā,

mirusi 1978. gada 11. jūlijā Brooklyn, N.Y.

Pasaules pilsone:
kas centās Dievu izprast,
mīlēt universālā nozīmē —
būt patiesam cēlam cilvēkam.

Mīlestībā un sīrsnībā atceras

dēls, radi un draugi

Pēc smagām un ilgām ciešanām aizsaukts mūžībā
mans mīļais vīrs un mans mīļais tētis

Pēteris Zaļakmens

dzimis 1922. gada 5. februārī Viesītē,

miris 1978. gada 24. jūlijā Toronto

Mīļo vīriņ, mīļo tētiņ,
Saldu dusu svešās zemes smiltājā.
Savās sirdīs klusi, klusi
Turēsim Tev' piemiņā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

sieva Elza, meita Ilona, brālis ar svaini
un pārējie radi Latvijā

Pauls Misbachs

dzimis 1904. gada 8. novembrī,

miris 1978. gada 5. jūlijā Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Mirjāma Bērziņa

dzimusi 1922. gada 22. janvārī,

mirusi 1978. gada 3. jūlijā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

(90. turpinājums)

Mirdzai brīžiem likās, ka arī viņa pati it kā kļuvusi Pastalnieka īpašums. Viņš jau rīkojās kā īsts boļševiks: atdāvina lietuviešiem Viļņu, bet vēlāk to panem līdz ar visu Lietuvu.

Mirdza gan no lielās politikas neko daudz nesaprata, tikai atcerējās, ka partorgs sapulcinātiem kolchozniekiem reiz sarkanajā stūrītī stāstīja, cik padomju vara pret mazajām tautām bijusi laba. Ko neesot iespējis neviens buržuju, to visu tautu tēvs un skolotājs izdarījis dažās stundās.

Jo Mirdza vairāk atmiņējā savu agrākā partorga gudrības, jo tai arvien vairāk likās, ka arī Pastalnieks ar savu dāvinājumu rīkojies apmēram līdzīgi. Arī viņš vispirms iedevis tai savu auto, kas patiesībā piederējis Lūcijai, bet nu uzskata arī viņu, Mirdzu, par savu īpašumu. No Pastalnieka bija jāraisās vaļā! Atdos viņa veco graustu un pati nopirks jaunu mašīnu.

„Kā, vai tev manējā vairs neder, nebūsi labi iemācījusies braukt?" Pastalnieks brīnījās.

„Neiet, spārdās kā nikīgs zirgs, uz grāvi vien velk. Kaut kas nebūs kārtībā ar stūri un bremzēm." Mirdza dāvināto mašīnu pamatīgi nomiecināja.

„Labi, lai brauc Lūcija." Pastalnieka izšķiršanās bija ātra. Ja Mirdza nebūs stāstījusi saltus melus, tad labāk, ja pie stūres sēž Lūcija. Viņam nebūs vairs jākvern pie vientulā galda birojā un jāskatās kailā sienā. Iespējams, ka Lūcija pavizina arī Priedulī.

„Tātad šī nebija vis iemācījusies braukt!" Lūcija iesaucās laimā priekā, kad Pastalnieks viņai izstāstīja visas Mirdzas likstas, bet tūliņ arī ieminējās:

„Naudu tu taču nebūsi viņai atmaksājis, norunu lauzusi Mirdza."

„Kur nu nauda, tā paliek mums," Pastalnieks nedroši atbildēja.

„Cik tad viņa tev īsti samaksāja?"

„Trīs simti dolaru ar centiem."

„Tos centus tu vari paturēt, bet tos trīs simtus tu atdosi man," Lūcija jau izstiepa savu gribīgo roku.

„Naudu nogrūdīju bankā, lai tūliņ pelna procentus."

„Vai tu nezini, ka mums katram savs konts?" Lūcija atgādināja.

Pastalnieks nekad tā nebija sapinies pats savos melos kā tagad. Nevajadzēja Mirdzai mašīnu dāvināt. Trīs simti nu būs jāmaksā Lūcijai no savas kabatas.

„Tu esi mani briesmīgi apvainojusi," Pastalnieks savai sekretārei žēlojās, kad bija apsēdies birojā pie viņas galda, nikni paskatīdamies uz Lūcijas ierādīto vietu kaktā.

„Kā tu to domā?" Mirdza ieplēta lielas acis. Šinī brīdī viņa izskatījās vēl skaistāka.

„Tur nav ko domāt. Tu esi atraidījusi manu dāvanu un mani pašu iedzinusi lielās nepatikšanās," Pastalnieks izstāstīja sarunu ar Lūciju.

„Tev nevajadzēja tik muļķīgi taisnoties."

„Taisnojies vai ne, Lūcija tos trīs simtus no manis prasa."

„Pieņemsim, ka es tev būtu šo naudu samaksājusi, bet tagad es mašīnu esmu tev atdevusi. Ar to viss nokārtots."

„Lūcija domā, ka tu esi lauzusi norunu. Tev tomēr vajadzēs samaksāt, ja Lūcija tā domā. No tavas puses tā būtu arī tāda maza sāpju nauda, ka esi mani apvainojusi, dāvanu nepieņemdama. Tu taču nevēlēsies, lai par savām ciešanām vēl samaksāju," Pastalnieks brīnījās.

„Un ja man šīs naudas tagad nebūtu?"

„Par to nebēdā, es aizlikšu. Tu būsi izkalpojusi divu nedēļu atvaļinājumu. Tur tie trīs simti sanāks. Ja tu atvaļinājumu neizmantosi, bet turpināsi strādāt, algas izmaksā nekādu pārtraukumu nebūs, tu neko neciētīsi." Pastalnieks sprieda.

Kad Mirdza šo sarunu ar Pastalnieku atstāstīja Priedulim, tas paķēra lielo virtuves nazi un izsteidzās pa durvīm. Nebija šaubu, ko viņš ar to nolēmis darīt — neies taču piemājas dārziņā nogriezt kāpostu galviņu. Tā varēja būt vienīgi Pastalnieka galva!

Mirdza padzinās vīram gabaliņu pakaļ, bet tas bija jau nozudis aiz stūra. Mārtiņam aizvien biežāk uznāca tumšie brīži, viņu nedrīkstēja uztraukt. Mirdza jau nožēloja, ka vīram izstāstījusi visus dzīves sīkumus kā šoreiz sarunu ar Pastalnieku. Varbūt ka viņš tikai aušojies, gribēdams pakircināties. Pastalnieks nemaz tik jauns neizrādījās. Viņu vajadzēja glābt, iekām Priedulis ar lielo tuteni ierodas.

Pastalniekam par lielajām briesmām, protams, nebija ne jausmas. Kad Mirdza izstāstīja savas nākšanas iemeslu, Pastalnieks aizdomīgi viņā paskatījās. Ka Priedulis brīžiem bija sajucis, to viņš jau zināja, bet nu arī Mirdza nebija labāka. Pastalnieks devīgi piepildīja lielu glāzi no savas zāļu pudeles un iespieda Mirdzai rokā:

„Nem, iedzer, tas velk un dziedē!"

Kā uz teātra skatuves šinī brīdī parādījās Lūcija.

„Nepietiek, ka darba laikā uzdzīvojat, tagad jāturpina arī mājās!" viņa iesaucās, bet nerādījās jauna.

„Mirdza atnāca brīdināt, ka Priedulis man galvu nogriezīšot." Pastalnieks steidzās sievu uzjautrināt.

„Tev tā jau lieka ir!" Lūcija iesaucās. „Dzer kā lopi, bez piekodām." To teikusi, viņa pavēra ledusskapja durvis un uzsvieda galdā prāvu lūkumu poļu desas un gabalu rupjmaizes.

„Vai tad tev vienam rantīs to galvu nost vai Mirdzai arī?" Lūcija pēc pāris glāzēm jau kļuva itin omulīga vēl piebilzdams: „Nopelnījuši jau būtu!"

Kāds grabinājās gar durvīm.

„Mārtiņš!" Mirdza izbailēs iesaucās un pielēca no krēsla. Durvīs stāvēja Priedulis ar garo nazi rokā.

Arī Pastalnieks blisināja acis:

„Nemulkojies ar aukstajiem ieročiem, vai tad diezgan jau nebiji izkāvies visus kara gadus!" Pastalnieks atvairījās ābām rokām, pēdīgi paceldams gaisā arī savu krēslu.

Priedulim nebija nāvētāja nolūka. Viņu vairāk interesēja pudele ar brango uzkodu. Uzsviedis galdā lielo nazi, viņš itin mierīgi teica:

„Nogrieziet arī man gabalu desas!"

Lūcija ar slīpu griezienu sadalīja desu vairākos gabalos un pastūma katram priekšā savu gabalu, brīdi pagrozīdama rokā spožo virtuves instrumentu ar brūno raga spalu.

(Turpinājums sekos)

Edvarts Tūters

SIENA LAIKĀ

Zāļu smaržu
Sajūtu atkal,
Ir siena laiks —
Jūlijs.

Maigā viesņa
Atlido teju,
Atnes smaržu
Kausu . . .

Aizved sirdi
Pie Abaviņas —
Kurzemītē
Mīļā.

Maigā viesņa,
Kas tevi sūta?
Jaužu atkal
Postu.

Posts un nāve
Sajaucā dienas,
Siens palika neplauts
Toreiz.

Austra Baloģe

NEAIZBĒRSIM AKAS

Neaizbērsim akas,
pirms ūdens āderes
ir tajās izžuvušas —
neaizbērsim tās.

Jo avoti, kas verd
zem zemes garozas
vēl dzīvi ir.

Vēl dzīvi ir ticības avoti —
mums tikai jātic
jauno siržu degsmei,
mums jātic
jauno, stipro roku spēkam,
kas dienu ritējumā raitā
no aizmūžiem nākot
un pārlaikos skanot,
tai noiemtības stundā
smelš ūdeni no akām šīm —
smelš dzīvības ūdeni
savai tautai.

Tādēļ:
neaizbērsim akas!

Alberts Spoģis

KALNGALI

Gribētos satvert
saulainos kalngalus
un sabāzt
manu iegribu tūtās —
būšu aizsniedzis visu . . .

Sēdēšu dīkdienībā
savu iegribu varā,
savācis kalngalus,
zaudējis zobus,
apsūnojis.

Un kalngali? —
Smaidīs par mani.

Varbūt labāk:
iztukšot tūtas,
kalngalos rāpties
saplēstām biksēm,
saules bagātībā,
dardedzes dzesinātam.

Valentīne Hermane

MEKLĒJOT ATCEĻU

Aizmiegot domu
Kamolu tinu
Meklējot ceļu
Pie tevis.

Atradu, satiku
Rītupes krastos,
Kur Jāņu
Vainagu viju . . .

Plakstos vēl
Sapnis aizķēries,
Kavējas. Negribu
Atmosties, atgriezties
Viena, bez tevis.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Baltās druvas

Redziet, es jums saku: paceliet savas acis un skataities druvās, jo viņas ir baltas pļaujai.

Jāņa ev. 4,35

Graudi ir nobrieduši. Druvas kļūst baltas. Pļauja var sākties. Un kad tā būs pabeigta, graudi pildīs apcirkņus. Bet ja pļaujas laiku nokavēs, graudi nobirs zemē un raža ies bojā. Tas visiem zināms, tādēļ pļaujas laiku ievēro un iekārto citus tā, lai tie nekavētu pļauju.

Pļaujas laiks — tā Jēzus pats mums paskaidro — ir pasaules gals (Mt. 13,39). Kad pļauja būs beigusies, tad vairs ne sēs, ne pļaus, jo ļaudis vairs neizsalks (Jāņa atkl. 7,16). Mēs esam vēl uz robežām. Vēl pļaujas laiks nav beidzies, vēl ir laiks iet baltajās druvās un ievākt gatavos augļus, dabūt algu mūžīgai dzīvei (Jāņa 4,36). Jēzus par sevi saka: "Man nākas strādāt tā darbus, kas mani sūtījis, kamēr ir diena; nāks nakts, kad neviens nevar strādāt" (Jāņa 9,4). Tik apzinīgam vajadzētu būt arī katram strādniekam. Un apzinīgi strādnieki ir vajadzīgi vēl un vēl (Mt. 9,37), jo druvas ir plašas bez gala. Tādēļ Jēzus izsūta strādniekus. Arī mani un tevi Viņš aicinājis.

Grauds, kas nokrīt zemē pļaujā neievākts, nenonāk apcirknī. Tāpat tas ir ar cilvēku, kas netop pievests Pļaujas Kungam. "Kas tic un top kristīts, tas taps svēts, bet kas netic, tas taps pazudināts" (Mr. 16,16). Kāda drausmīga patiesība! Jēzus ir nācis šos pazudušos glābt, iekams nav par vēlu (Lk. 19,10) un to Viņš spraudis arī mums par uzdevumu (Lk. 10,30 un sek.).

Cilvēki ir pacēluši savas acis un redzējuši nepļautās druvas. Reiz likās, ka nepļautas ir palikušas tikai pašas tālās druvas. Un pļāvēji, diemžēl, skaitā ne visai daudz, cēlās pāri jūrām un pielika pārcilvēciskas pūles, lai glābtu no pazušanas tos, kas vēl nebija kristīti. Šis darbs vēl nav galā, un šajās druvās patiesi vēl vajaga daudz strādnieku.

Tagad mēs redzam, ka nepļautas druvas ir arī mūsu pašu acu priekšā. Un ne viena vien druva! Bezdievība pieņemas plašumā, lauki aizaug. Darbs tajos ir vēl grūtāks kā tālajās zemēs, jo kultūras cilvēku sirdis ir pārgudras un vairāk apcietinātas kā koksnē pārauguši stiebri. Pazušana draud ne tikai tālajām tautām, kas nav kristītas — tām vēl ir attaisnojums, ka Dieva vārds tām nav sludināts (Rom. 10, 14-16). Pazušana vēl vairāk draud izglītotai cilvēcei, kas šo sludinājumu ir noraidījusi.

Pļaujas laikā mēs iedomājamies par dienišķo maizi un saliekam rokas, lai pateiktos Tam, kas šo maizi devis mums ievākt. Pēc bada gadiem gandrīz katrs to dara. Lai pļaujas laikā iedomājamies arī par garīgo maizi, par garīgo pļauju. Vai tavā apkārtnē nav kāds, kam šis dvēseles maizes trūkst? Droši vien ir. Tu to redzi un zini. Vai tu nevari šo cilvēku pievest Pestītājam? Viņš stiepj rokas pretī ikvienam nonīkušajam (Jāņa 6,35). Tu klūsi pļāvējs — viņa glābējs. Varbūt tu pats esi tas, kam pļauja draud paiet garām un kas var iznīkt kā grauds, ko nesakrāj apcirknī? Vēl ir laiks. Vēl pļauja nav beigusies. Kad pļaujamais laiks būs pagājis, tad vairs netiks pļauts un vairs netiks savākts šķūņos. Kas būs ārpusē, paliks ārpusē.

Ej pļaujā, druvas ir baltas!

(Edgars Ķiploks, 1907)

Akmeņogles

Tikai cilvēks pieliek savu roku cietajiem mežiem un izrakņā kalnus no pašiem to pamatiem.

Klintīs viņš izcērt ejas, un visādi dārgumi atklājas viņa acij.

Ījaba grāmata 28,9 — 10

Reiz auga brīnišķi mūža meži, kur vareni koku milzeņi pacēlās pret debesīm, bet retākās vietās ziedēja neredzētas puķes visspilgtākās krāsās. Milzīgo zvēru rēcieni tricināja gaisu, kas apklusa, uznākot vētrām un vareniem pērkona negaisiem. Šīs vētras dažkārt bija tik spēcīgas, ka izgāza koku milzeņus ar visām saknēm. Upēs un ezeros sagāzušies, tie pārvērtās par sīkstām siekstām. Vulkānu izvirdumi un dažādas dabas katastrofas dažkārt nopostīja no šiem mežiem veselus apgabalus, apbeŗot tos ar biezu zemju kārtu.

Pagāja gadu tūkstoši, auga citi meži un ziedēja citas puķes. Mežos mājoja citādākas zvēru sugas, un vēlāk parādījās arī cilvēks.

Pagāja vēl gadu tūkstoši, pienāca mūsu laiks. Tagad "cilvēks pieliek savu roku cietajiem mežiem un izrakņā kalnus no pašiem to pamatiem. Klintīs viņš iecērt ejas, un visādi dārgumi atklājas viņa acij." Viņš atrod pārakmeņojumus un akmeņogles, kas stāsta senatnes teiksmaino stāstu, ka reiz auguši brīnišķīgi mūža meži. . .

Kas palicis no visa tā pāri? — Par akmeņoglēm pārvērtušās milzīgo koku atliekas.

Kā masīvs smilšu kalns nākotne pamazām nogulstas arī par mūsu tagadni.

Kas paliks pāri no šī laika, no mums, no mūsu mīļās latviešu tautas, no visas cilvēces? — Ko nākošās paaudzes atradīs, rakdamās vēstures pagātnes slāņos? Dieva vārds saka, ka laicīgās mantas zūd, bet pāri paliek mūžīgās vērtības. Meklēsim tāpēc šīs paliekošās vērtības, lai nākošās paaudzes arī pie mums ierauga visādus dārgumus.

Bet Tu, varenais Dievs, pasaules laikmetu kārtotāj, kas mums esi licis dzīvot šajā laikā un piepildīt mūsu dzīves sūtību, liec, lai mēs to godam izdarām un lai atstājam pēc sevis nākošām paaudzēm paliekošas — laika ritumā pārakmeņojušās vērtības.

Kungs, paklausi mūsu lūgšanu!

(Alfrēds Goba, 1905)

Dziediet mūsu Dievam

Dziediet mūsu Dievam dziesmas, dziediet dziesmas mūsu valdniekam, jā, dziediet!

Jo Dievs ir valdnieks pār visu pasauli, dziediet Viņam slavas dziesmas!

Psalmi 47,7-8

Dziediet!

Dieva vārds mudina dziedāt, un tam, kas Dieva vārda mudinājumam paklausa, tam tiek svētība.

Mūsu tauta, kā mēdz sacīt, ir dziedātāju tauta. Tā bieži paklausījusi un arī vēl paklausa šādam aicinājumam.

Tautas daina skan:

"Dziedot dzimu, dziedot augu
Dziedot mūžu nodzīvoju;
Dziedot nāvi ieraudzīju
Paradīzes dārziņā."

Tauta dzied, un dziesmā balsis saplūst brīnišķīgā saskaņā, un paši dziedātāji arī.

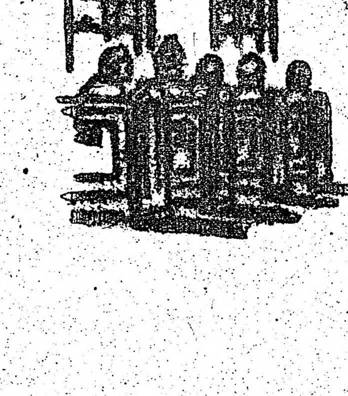

Dziedot darbam, visus vieno viena saite — darbs.

Dziedot priekam, visu sirdis tiek atbrīvotas no dienas smaguma un prieks kļūst kopējs, liels un tīrs.

Dziedot sāpēm, sāpju nasta tiek noņemta no atsevišķā cilvēka pleciem, pārvietota uz visas saimes pleciem un tā daudz vieglāk panesama.

Dziediet mūsu Dievam!

Tā tiekam aicināti. Dziediet Dievam, lai tiem, kas kļuvuši viena saime, saskaņota saime, būtu saskaņa tajā, kas tīkams Dievam un nevis saskaņa tajā, kas tīkams ļaunajam.

Tādēļ arī mēs katru svētdienu pulcējamies Dieva namā, paklausām, dziedam dziesmu Dievam, lai arī mūsu saskaņa, ko dziesma dod, nebūtu pēc tā prāta, kas ļaunajam, bet pēc tā prāta, kas patiesi labajam, kas Dievam.

Dziediet! Šī aicinājuma paklausītājiem tiek svētība. Vislielāka tad, kad dziesma skan Dievam.

Ļauji, Dievs, mums paklausīt Tava vārda aicinājumu — dziedāt dziesmu Tev, lai arī mums, ja tas Tavs prāts, tiktu svētība, kas Tevis dota.

(Eduards Putniņš 1909)

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide vasaras mēnešos būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālr. 766-5525, Saulainē — 1 (705) 424-1118 no 7. jūlija līdz 6. augustam vai draudzes kancelejā,, tālr. 921-3327 otrdienās un ceturtdienās no pl. 12 — 20, izņemot laiku no 24. jūlija līdz 15. augustam, kad kanceleja būs slēgta.

30. jūlijā pl. 10 dievkalpojums dievnamā, pl. 10.30 Saulainē.

6. augustā pl. 10 Bērnu svētku dievkalpojums Saulainē.

13. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē, pl. 19.30 dievnamā.

20. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā, pl. 10.30 Saulainē.

27. augustā dievkalpojums nenotiks, Draudžu dienas Gaŗezerā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Mācītājs no jūnija beigām līdz augusta beigām būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Sidrabenes tālr. 1-335-2030.

30. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē un jaunceltnes iesvēte.

6. augustā pl. 10 dievkalpojums baznīcā.

13. augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

20. augustā pl. 10 dievkalpojums baznīcā.

21. — 27. Draudžu dienas Gaŗezerā.

3. septembrī pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

30. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

16., 23. un 30. jūlijā dievkalpojumu **nebūs**; tāpat arī **6. augustā.**

13. augustā pl. 10 Kapu svētki Woodland kapsētā, dziesmu lapiņas.

20. augustā pl. 10 draudzes dievkalpojums baznīcā.

27. augustā pl. 19 draudzes dievkalpojums baznīcā.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

30. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tērvetē.. Dziesmu lap.

5. augustā pl. 19.30 nometnes slēgšanas dievkalpojums Tērvetē.

6. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

13. augustā pl. 11 Brīvības cīņu pieminas dievkalpojums Ezerkalnos. Dziesmu lapiņas.

20. augustā dievkalp. nebūs.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel 733-3906 Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā

30. jūlijā pl. 20 dievkalpojums baznīcā.

6. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Soo Greenwood kapos. Dziesmu lapiņas.

13. augustā pl. 11 Brīvības cīņu dievkalpojums Sprīdīšos. Pēc tam groziņu vakars.

20. augustā pl. 20 dievkalpojums baznīcā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 839-8126.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

18 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939

Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENAS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

R. Bērziņa mājās

Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS

Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT

Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus piešķaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP

Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI

Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI

Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām paredzēto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

Plašā izvēlē

latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8183

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6959
5385 Yonge St., Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont.

Saskaņa GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

LAIKRAKSTAM **LATVIJA**

125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$25.00
☐ 6 mēnešiem	$13.00
☐ 3 mēnešiem	$ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

Uzvarētāji baložu šaušanā

Toronto mednieku un makšķernieku kluba internās māla baložu šaušanas sacīkstes 8. jūlijā kluba īpašumā Bērzainē pulcināja 16 sacensību dalībniekus. Sacīkstes vadīja kluba sporta daļas vad. A. Mackars ar tuvākiem palīgiem M. Holcmani un Ingrīdu Leiti.

"A" grupā uzvarēja H. Leitis ar 50 baložiem (iesp. 50) K. Šverns (46) un G Vilmanis (44). "B" grupā: V. Veidemanis (45), E. Innis (41) un U. Veidemanis (40). Ar priekšādošanu (handikap) "A" grupā: H. Leitis ar 18 baložiem (iesp. 25) K. Šverns (17), A. Tropiņš (16). "B" grupā: G. Vilmanis (22), J. Muskats (22) un A. Mackars (22). Dubult baloži (iesp. 50) J. Muskats (41), A. Tropiņš (36), Z. Sproģis (36). "B" grupā: E. Innis (38), M. Paulēns (37), A. Mackars (28). Internacionālie baloži (iesp. 25) "A" grupā: G. Vilmanis (24), J. Muskats (21) un A.Mackars (19). "B" grupā: E. Innis (21), M. Paulēns (19), un Z. Sproģis (17). Šaušanā no torņa iesp. (25) H. Leitis (24), J. Muskats (23) un M. Paulēns (23). Uzvarētājiem balvas pasniedza kluba pr - ks J. Atmata.

Saviesīgajā vakarā par skaņu lenšu mūziku rūpējās K. Šverns, bet atspirdzinājumu bufeti pārzināja V. Jostiņš. Kluba rīkotās eksternās šaušanas sacīkstes māla baložu šaušanā ar 22. mazkalibra šauteni un pistolēm notiks 12. augustā pl. 9 no rīta Bērzainē. Piedalīsies arī Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubs. Savu līdzdalību pieteicis Longailendas klubs no Ņujorkas. Pēc sacīkstēm zaļumballe.

O. K.

GRAND RAPIDI

9. jūlijā uz 80 mūža gadiem atskatījās Sēlijas novada lauksaimnieks Arnolds Rupmejs. Viņš dzimis Biržu pagastā, beidzis Jākabpils pilsētas skolu, kur toreiz mācījies arī rakstnieks Jānis Veselis. A. Rupmejs darbojis vairākās sava pagasta saimnieciskās un sabiedriskās organizācijās, uzņemoties dažādus amatus. Grand Rapidos, sākot ar ieceļošanas sākuma gadiem, bijis Vienības draudzes padomes loceklis un ilgus gadus vada šīs draudzes bēru fondu. Jubilejā gavilnieku sveica draudzes māc. J. Lazda. Ansambļa Līča vēji no Kalifornijas viesošanās Grand Rapidos notika 7. jūlija vakarā Latviešu biedrības namā. Programmā vairākumā bija okupētās Latvijas komponistu un dzejnieku darbu. Bija pulcējušies ap 120 klausītāju, kas sniegumu uzņēma atsaucīgi.

V.Z.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
blīj viesību galdus
Tel. 922-2931

Bostonas laikraksts par dziesmu svētkiem

ASV laikrakstā Boston Herald American 4. jūl. numurā Mičels Kellers sakarā ar latviešu dziesmu svētkiem Bostonā ievietojis rakstu par senātora Dola runu:

„ASV senātors Roberts Dols (Republ. Kanzasā), kas ir visvairāk ceļojošais savas partijas paredzamais kandidāts 1980. gada prezidenta vēlēšanās, pa ceļam uz Ņūhampšeiru apstājās Bostonā, lai demonstrētu savu stingro pretkomūnistisko nostāju Amerikas latviešu sabiedrībai. Senātora Dola runa par krieviem," raksta Kellers, „atrada atsaucīgu audienci latviešos" un turpina: „Ko mēs redzam, ir amerikāņu koncesiju paraugi, kam tūliņ pa pēdām seko padomju arogance. Viss tas notiek tajā pašā laikā, kad prezidents Kārters apstiprina, ka ASV netiek bīdītas. Sav. Valstis uzskata par vājām tāpēc, ka mēs nerīkojamies pārliecinoši," sacījis Dols, uzrunājot latviešus no Bostonas pilsētas valdes ēkas balkona, kur bez Dola vēl atradies kardinālis Madeiros, Avi Nelsons, kas kandidē republikāņu senātora amatam un kongresa loceklis Roberts Drainens (Dem.-Ņūtona), Visu pilsētas nama laukumu esot piepildījuši latvieši, tērpušies savos tautas tērpos un turot plakātus, kuros prasīta Latvijas, Lietuvas un Igaunijas atbrīvošana.

Latvieši, kuŗu dzimteni 1940. gadā sagrābuši krievi, rīkojot ik pa 4 gadiem savus tradicionālos dziesmu svētkus dažādās ASV pilsētās, un šogad Bostonā, ierodoties no visas brīvās pasaules.

Pēc pilsētas valdes runas Dols savos izteicienos bija uzmanīgs attieksmē par saviem 1980.g. vēlēšanu gada plāniem: „Neesmu tieši kandidējis prezidenta amatam, bet man ir interese kļūt nominētam", viņš izteicies.

Jauns sinodes prezidents

Austrumkanadas sinodes gadskārtējā konferencē Vaterlū Lutheran Church un Amerika no latviešiem piedalījās māc. Juris Cālītis no Sv. Andreja draudzes un māc. Kārlis Kuškēvics no Hamiltonas Kristus draudzes, kā arī draudzes priekšnieks Vilis Dāboliņš un padomes loceklis Oskars Bērztīss. Par sinodes jauno prezidentu ievēlēja Toronto Adventa draudzes mācītāju 50 g.v. Viljemu Hurasu, līdzšinējam prezidentam Dr. Otto Reblem pēc 8 amata gadiem vairs nekandidējot. Dr. Otto Reble labi pazina latviešus un viņu problēmas. Viņam konference rīkoja atvadu banketu, kuŗā piedalījas arī LCA prezidents Dr. Roberts Maršals no ASV. Savā pārskatā Dr. R. Maršals pieminēja Pasaules luterāņu federācijas minoritāšu baznīcu departamenta vadītāja Dr. P. Hansena apmeklējumu Latjā, Igaunijā un Pievolgas vāciešus izsūtījumā Sibirijā. Mazās draudzes un kopas aprūpē laicīgie darbinieki, jo visos pēckaŗa gados neesot radies neviens jauns mācītājs. Pasaules luterāņu federācija panākusi, ka Pievolgas vācieši varēs studēt teoloģiju Rīgā. LCA prezidents savā ziņojumā runāja arī par baznīcas stāvokli Baltijas valstīs, jo pie sinodes pieder arī vairākas Kanadas latviešu un igauņu ev. lut. draudzes, kuŗu pārstāvji piedalījās konferencēs. Konferences forumā apskatīja arī cilvēka tiesību pārkāpumus Pad. savienībā.

—ls—

Bostonā . . .

(Pārnesums no 4. lp.)

tiešo svētku sarīkojumu laikā nebūtu vajadzīgi, jo vairākos gadījumos dejotāji un dziedātāji, blakus sarīkojumus apmeklējot, neieradās mēģinājumos.

Uz deju lielsarīkojumu un demonstrāciju pilsēta bija norīkojusi pazemja papildvilcienus, bet izeja bija tikai pa vienām virpuļdurvīm. Arī ieeja deju sarīkojumā lielajā Bostonas arēnā bija tikai pa divām ieejām, pie kam goda karšu īpašniekiem bija jāiet apkārtceļš pa citu ieeju pret „straumi". Kopkoncertā šie trūkumi bija novērsti.

Ar gandarījumu pieminams, ka rīkotāji bija rūpējušies par latviešu presi. Avīžu pārstāvjiem un preses fotografiem bija preses kartes. Ar Bostonas taksametru palīdzību izdevās apmeklēt gandrīz visus sarīkojumus, atskaitot DV Centrālās valdes sēdi, kur divu dienu sanāksmei bija norīkots cits pārstāvis. Dažos sarīņkojumos žurnālisti tomēr varēja uzkavēties tikai 10 minūtes, lai pēc tam skrietu atkal uz citu vietu. Avīžniekiem bija ne tikai brīvkartes, tie baudīja arī citas priekšrocības un viesmīlību. Pateicība rīkotājiem.

Svētku laikā bija arī pāris nopietnāku nelaimes gadījumu — viens ar auto, otrs ar pieslietām kāpnēm, viena sirdslēme, pāris nopietnu slimību gadījumu un, droši vien, arī citi sīkāki negadījumi, bet nebija lieku trokšņu pēc jautri pavadītām naktīm, nebija izdauzītu viesnīcu logu vai salauztas mēbeles. Latvieši Bostonā atstāja labu iespaidu un arī daudz dolaru. Tie mēdza ēst tikai dārgākajos viesnīcu restorānos, pirkt dārgākās ieejas kartes un, ja varēja dabūt, braukt ar taksametriem. Dienas Bostonā likās it kā īsākas, laiks skrēja septiņjūdžu zābakiem, par gulēšanu neiznāca domāt, jo uz dziesmu svētkiem brauc skatīties, klausīties, satikties, ne izgulēties.

V. Irbe

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

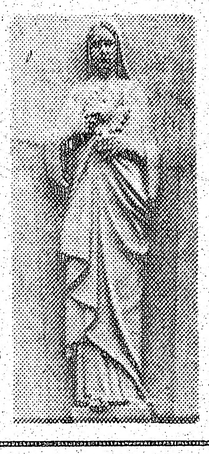

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19% mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinieties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

TEAKWOOD mēbeles

791-2355

Hwy 7

Airport Rd.

Pārdošana noliktavā

Yonge St.

Einar Clausen Ltd.

Steeles Ave.

Don Caster Ave.

881-0000

Ontario

VESELĪBAS KOPŠANAS KOMITEJA JAUTĀJUMOS PAR MAKSĀJUMIEM UN IZDEVUMIEM

Ir nodibināta īpaši izraudzīta likumdevēju komiteja, kuŗas mērķis ir pārbaudīt veselības kopšanas izdevumus un citas iespējas veselības kopšanas izdevumu financēšanai. Ieinteresētās personas, grupas vai organizācijas no komisijas ierēdņa var uzzināt atsauksmju iesniegšanas termiņu; atsauksmes viņam iesniedzamas rakstveidā līdz 1978. g. 27. jūlijam. Pieprasījumi aizstāvēt savus iesniegumus mutvārdiem jāiesniedz komisijas ierēdnim, lai tos komisija varētu tuvāk apspriest.

Mutvārdu iesniegumus komisija nolēmusi uzklausīt laikā starp pirmdienu, 1978. g. 31. jūliju un otrdienu, 1978. g. 22. augustu, ja pēc tādiem būtu pieprasījums.

Robert G. Elgie, MPP, MD,
Chairman.

Mr. Douglas Arnott,
Clerk of the Committee,
Room 110,
Legislative Building,
Queen's Park, Toronto,
M7A 1A2
(416-965-1406)

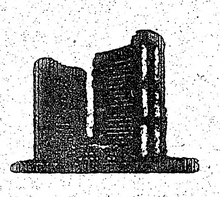

TORONTO PILSĒTAS ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS

Tā kā pirmdiena, 7. augusts, ir svinamdiena, tanī dienā atkritumus neaizvāks.

Pirmdienas savākšanu izdarīs otrdien un otrdienas savākšanu trešdien.

Trešdien, 9. augustā, neaizvāks laikrakstus un smagos priekšmetus, kā ledusskapjus, kokus, zarus u. c. Tos aizvāks trešdien, š. g. 16. augustā.

Jūsu sadarbību, novietojot atkritumus aizvākšanai noteiktā dienā, mēs atzinīgi novērtējam.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Māra un Arvīds Tīruni

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1405

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

Paula Strazdiņa KUNGU FRIZĒTAVA
812 Queen St. E. (dažus blokus uz austrumiem no Broadview Ave.). Pensionāriem un latviešiem atlaide. Atvērta no pl. 9.30 līdz 19, sestd. no 8 — 18. Pirmdienās slēgta.

JAUNAS GRĀMATAS
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic $6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.) $18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz. $5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi $6.00
Lietiškā māksla Nr. 11 $3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze) $21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības $11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom. $9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz. $10.00
Archīvs 17. sējums $10.00
H. Hartmanis — Dzīves krustceļos, atm. $10.00
J. Sārts — Dunču ciems, st. $5.50
Ad. Erss — Jautrās rīdzinieces, st. $6.00
Ed. Mednis — Pirmais pasaules karš $5.50
P. Rozītis — Nāves vižņi $4.50
Kalpošana garā un patiesībā: Archib. Dr. K. Kundziņa pieminai $6.00
Reiz kas citādāk (Hum) $6.25
P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gaitnieki 18.00
K. Kurzemniece — Izziemosim, dz. $5.00
V. Mežezers — Sirds ko dziļi iemīlēja, dz. $6.50
Rūgtais apinis Nr. 46 — 49, katrs $2.50
Dr. P. Cirsis — Neticīgā glābšana $8.00
H. Biezais — Ēnas pār torņiem $5.00
Z. Mauriņa — Zemes dziesma $9.00
M. Kovaļevska — Sentiments un mazliet sniega $8.00
Degsme — Dr. K. Ulmaņa atziņas un vēlēj. $22.50
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Bargs sods arī lietuviešu disidentam

Lietuviešu aktīvista Viktora Petkus tiesāšana Viļņā sākās vienā laikā ar Anatolija Ščaranska un Aleksandra Ginsburga tiesas prāvām. Pēc krievu didisenta Saharova informācijas Petkus atteicies ieiet tiesas zālē, kur bija sarīkota viņa tiesāšanas parodija, un karavīri viņu ar varu ievilkuši. Petkus, kas jau 12 gadus izcietis Gulaga nometnēs, ir Lietuvas Helsinku grupas loceklis. Šo grupu nodibināja 1976. gada novembrī. Sekoja preses konference tā paša gada decembrī, Petkus paziņoja par Helsinku grupas nodibināšanos Lietuvā un nolasīja paskaidrojumu, prasot, lai Helsinku līguma parakstītājas valstis atceras, ka tagadējās Lietuvas statuss ir padomju brunotās agresijas rezultāts. Grupa izdeva 12 dokumentus, kuros pieminēti Helsinku līguma pārkāpumi Lietuvā.

Trīs lietuviešu Helsinku grupas liecekļi bija uzaicināti tiesas prāvā par lieciniekiem Petkus lietā. Tie bija Lietuvas žīdu tautības aktīvists Eitanas Finkelšteins, katoļu priesteris Karolis Garuckas un dzejniece Ona Lakauskaite, kas ir padomju spaidu darba nometnes veterāne. Piektajam šīs grupas loceklim dzejniekam Tomasam Venclavam 1977. g. atļāva izceļot uz ASV.

Viktors Petkus dzimis 1929. g. Lietuvā. 1947. g. notiesāts uz 10 gadiem spaidu darbu nometnē par piedalīšanos lietuviešu katoļu jaunatnes aktīvitātēs, pēc 6 gadiem kā mazgadīgs atbrīvots. Studiju gados arestēts un notiesāts ar 6 gadiem par līdzdalību „Vienpadsmit inteliģences locekļu grupā", par ko ziņoja arī lietuviešu Samizdat izdevums Aušras. Lietuvā pašlaik iznāk 7 pagrīdes izdevumi. Čeka Petku apcietināja 1977. g. 23. augustā un gandrīz veselu gadu ieslodzīja cietumā bez tiesas izmeklēšanas.

Padomju tiesa 13. jūlijā sodīja Petku ar 10 gadiem ieslodzījumā par „pretpadomju aģitāciju un propagandu un pretpadomju aktīvitāšu organizēšanu". Lietuviešu Helsinku cilvēka tiesības grupas loceklis A. Finkelšteins pa tālruni no Viļņas informēja korespondentus, ka sods sadalīts: 3 gadus cietumā un 7 gadus spaidu darbu nometnē. Pēc soda izciešanas Petkum vēl jāizcieš pieci gadi trimdā Pad. savienībā.

(Lithuanian Information Service)

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

151 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

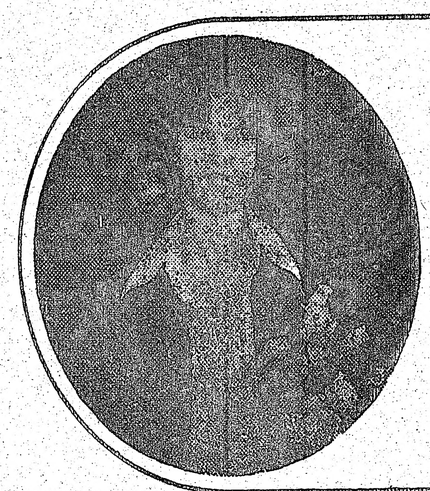

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1166

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

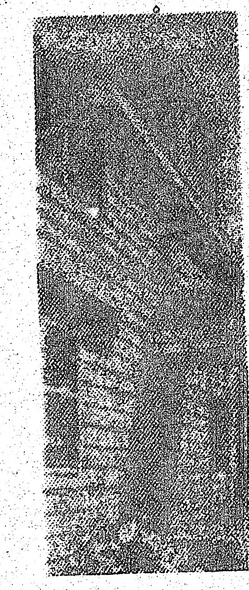

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2364 Īpašnieks Artūrs Mūne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

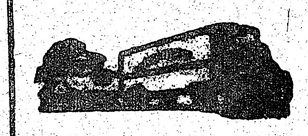

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

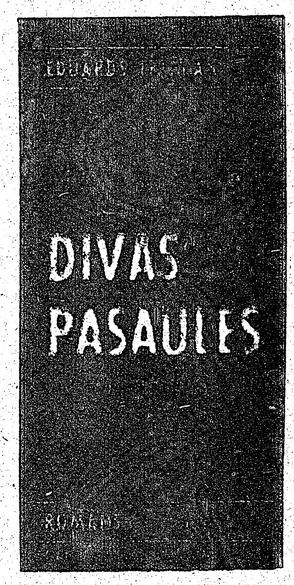

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Ja rietumi...

(Turpinājums no 1. lp.)

Nesekmīgos mēģinājumus samierināt Turciju ar Grieķiju Kipras domstarpību dēļ lieliski izmanto Gromiko. Kārteram nevarīgi bija jānoskatās, ka uz Maskavu dodas delegācijas gan no Atēnām, gan arī no Ankāras. Grieķijas un Turcijas izmanevrēšaņa no NATO radītu tiešus draudus Vidējiem Austrumiem, Vidusjūras telpai un arī visai Eiropai. Pēdējā brīdi amerikāņu likumdevēji paklausījuši Kārtera lūgumam un pa daļai atcēluši ieroču piegādes aizliegumu Turcijai. Labi, kā tā, bet galīgais atrisinājums vēl karājas gaisā.

Izraēlas un Ēģiptes sarunās Vašingtona cietusi jaunu neveiksmi. Vecīgais un slimais Begins pārvērties spītīgā, nepārkožamā riekstā. Arī Sadata pacietībai ir savas robežas. Runā, ka Kārters nopietni domājot aicināt bij. ārlietu ministru Kisingeru uzņemties īpaša sūtņa pienākumus Vidējo austrumu problēmu risināšanai.. Dzirdētas arī valodas, ka Kisingeram piedāvāta arī sūtņa vieta AN. Pagaidām tās ir tikai baumas, jo Kārters savam stulbajam tagadējam sūtnim Andrjū Jangam vilka pasi vēl nav iedevis.

Septiņu lielvalstu saimnieciskajā sanāksmē Bonnā Kārters gan apstiprināja savu karsto gatāvību aizstāvēt Veco kontinentu, bet reizē aicināja eiropiešus daudz vairāk ko darīt savas drošības labā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Mičigenas gubernātors V. Milikens 6. jūlijā parakstīja proklamāciju, izsludinot jūlija trešo nedēļu par Apspiesto nāciju nedēļu Mičigenā. Proklamācijā uzsvērts, ka brīvības ilgas komūnistiskās Krievijas apspiestajiem cilvēkiem nav zudušas un aicina visus iedzīvotājus ziedot laiku un pūles, strādājot brīvības ideāliem. Uzņēmumā gubernātors pasniedz proklamāciju Apspiesto tautu komitejas priekšsēdim S. Rudzītim. Aizmugurē no kreisās: J. Boročs un J. Ternaks (Ungārija), E. Barda (Albānija), G. Reijs (Polija), D. Griniks (Ukraina), Vanda Reija un R. Tralla (Igaunija), S. Simons (Kroātija), J. Urbonas, un A. Barauskas (Lietuva).

Ramaves saietā

Dziesmu svētku laikā Bostonā notika arī akadēmiskās organizācijas Ramave saiets ar lūgtajiem viesiem. Uzņēma 5 jaunus biedrus. Akadēmisko runu teica Ramaves (RAK,as) saimniece mag. phil. un stud. theol. Velta Zante-Šime. Viņa plašāk referēja par psihologu Kārli Gustavu Jungu kas pašreiz atkal nonācis psihiatru interešu degpunktā. Par viņa atvasinātām tezēm dvēseles stāvokļa pētījumu rezultātā radušās jaunas atziņas.

Jungs bija 10 gadus jaunāks par Sigmundu Freudu un savu zinātnisko gaitu sākumā šī vecākā psihologa līdzgaitnieks. Taču vēlāk, sekojot jauniegūtai pārliecībai, kļūst par Freuda pretpolu, novērojot, pētījot un sistēmatizējot gara dzīves parādības, ko Freuds nemaz nesaskata. Junga galvenā nozīme ir dvēseles neapzināto elementu pacelšana apziņas plāksnē, izlietojot arī sapņoto un vizionāri ieskatīto. Viņa darba lauks ir aizapziņa, ietverot tajā arī reliģijas, personisko ideālu īpatnības un vēl citus momentus, kamēr Freuds operē tikai ar zemapziņu.

Referente pakavējās arī pie t.s. achitipiem, kuru priekšstati atrodami visās tautās.. Tie vēstī par cilvēka gara dzīves būtiskām norisēm. Piem., personības augšanu dzīves grūtībās latviešu folklorā pārstāv pameitas tips, kamēr īstā meita rāda savtīgo, kūtro, skeptisko dzīves vērotāju, un no tā izriet viņas dzīves mērķu sabrukums. Šie Junga izformulējumi ir ar pārlaicīgas vērtības nozīmi, tomēr viņš it kā nav paredzējis mūsdienu intensīvos meklējumus pēc saskares ar pārlaicīgo spēku — dievziņu, ko raksturo gan pievēršanās citām reliģijām, gan kristīga charismatiskā kustība.

Pēc visai interesantā un pārdomas rosinošā referāta ramavieši un viņu viesi pakavējās pārrunās pie cienasta. Saietā piedalījās arī dažas ramavietes no Eiropas. Ramaves Amerikas kopa darbojas visumā neatkarīgi no Ramaves Eiropas kopas, kuŗas centrs ir Zviedrijā, uzturot biežu informājas apmaiņu. Ramave dibināta 1929. gadā pie Latvijas universitātes kā studentu biedrība, apvienojot abu dzimumu pārstāvjus, ar mērķi darboties latviešu kultūras laukā. Nākamo gadu Ramavei aprit piecdesmit kopīgā darbībā aizvadīti gadi.

Guna Ikona

Atbalsis kanadiešu presē

Par kādas etniskās grupas demonstrāciju, liekas, nekad tik dzīvi nebija atsaukusies kanadiešu prese kā par nesen notikušo demonstrāciju Toronto pret lietuviešu disidenta Viktora Petkus notiesāšanu ar desmit gadiem spaidu darbos. Demonstrācija iekrita vienā laikā ar Ščeranska un Ginsburga notiesāšanu, kas bija vēl gluži svaigs notikums. Domājams, ka tas mudinājis lielo presi plašāk izteiktiesarī par lietuviešu demonstrāciju. Toronto Sun, kas arvien bijis labvēlīgs etniskajām grupām, savā svētdienas izdevumā lietuviešu un citu baltiešu demostrācijai bija veltījis pat visu savu pirmo lappusi krāsās. Arī abi pārējie Toronto dienas laikraksti nebija skopojušies ar attēliem un tekstu.

The Globe and Mail rakstīja, ka demonstranti 20. jūl. vairākas reizes apstaigājuši ar plakātiem Toronto pilsētas valdes laukumu un noklausījušies ministra L. Grosmana un A. Malonija runas. Grosmans stāstījis par savu neseno Pad. savienības apmeklējumu, sacīdams: "Mani iebiedēja, pārmeklēja, sekoja un noklausījās manas telefona sarunas. Disidentus, kas vēlējās ar mani aprunāties, padomju policija sagrāba un aizveda manu acu priekšā." Viņš arī pieminēja savu piedalīšanos iepriekšējās demonstrācijās par Ščaranski un Ginsburgu, ko rīkoja Toronto žīdu tautības iedzīvotāji. A. Malonijs savukārt izteicies, ka Petkus tiesāšana bijusi maskarāde un kauna traips valstij, kas mēģina iekļauties civilizētā pasaulē.

The Toronto Star bija piezīmējis, ka demonstranti, kas demonstrējuši pret lietuvieša Petkus notiesāšanu, prasījuši, lai Kanadas premjērministrs rīkotos stingrāk pret Pad. savienību un pārmetuši, ka „Helsinkos cilvēka tiesības izturgotas". Ukraiņu pasaules kongresa ģenerālsekretārs Jurijs Šimko izteicies, ka „Helsinkos sagatavotas lamatas, kas palīdzējušas ieslodzīt arī Petkus, Ginsburgu un Ščaranski."

Ščaranskis un Ginsburgs notiesāti

Ignorējot daudzos protestus rietumos, padomju tiesa Maskavā 14 jūlijā notiesāja žīdu tautības disidentu 30 g.v. zinātnieku Anatolu Ščaranski ar 13 gadiem ieslodzījumā un spaidu darbu nometnē par valsts nodevību, spiegošanu un pretpadomju aģitāciju, par ko augstākais soda mērs paredzēts — nāves sods. Ščaranskim, kas vada žīdu emigrācijas kustību, piedēvē, ka viņš bijis amerikāņu slepenā dienesta aģents. ASV prezidents Kārters publiski aizstāvējis Ščaranski, paskaidrojot, ka viņš nekad nav strādājis amerikāņu slepenajā dienestā. "Mūs visus apbēdina, ka 20 g.s. beigās var notiesāt personu par cilvēka tiesību aizstāvēšanu", sacīja prezidents. Viņš nosūtījis Brežņevam personisku ziņojumu.

Otra prāva sākās 13. jūlijā Kalugā pret 41 g.v. cilvēka tiesību aizstāvi Aleksandru Ginsburgu, kuŗu apvainoja par "pretvalstisku elementu atbalstīšanu ar naudas līdzekļiem un pretpadomju aģitāciju", notiesājot ar 8 gadiem spaidu darbu nometnē ar sekojošu trīs gadu izsūtījumu Sibirijā. Ginsburgs bija Solžeņicina fonda līdzekļu pārzinātājs un sadalītājs ieslodzītiem disidentiem un viņu ģimenes locekļiem. Solžeņicins šajā fondā regulāri iemaksāja lielākas summas no savas grāmatas Gulaga archipelāgs honorāriem.

Ieslodzītā Ščaranska sieva Avitala aicināja Kanadu boikotēt 1980. olimpiadu Maskavā, kamēr viņas vīrs un citi disidenti tiek atbrīvoti no cietumiem un spaidu darbu nometnēm Pad. savienībā.

Kanadas ministru prezidents Trudo izteicies, ka padomju disidentu bargā sodīšana apdraud detenti. Trudo arī piedāvājis Ščaranskim ieceļošanu Kanadā, ja Pad. savienība atļautu viņam izceļot.

Ontario premjērs Viljams Dēviss savā vēstulē, ko piesūtījis padomju sūtnim Otavā, sacījis, ka „uz apsūdzēto sola atrodas visa padomju sistēma, ne disidenti." Disidenti nav izdarījuši nekādu noziegumu, ja izteikuši savas domas un meklējuši brīvību, ko garantē cilvēka tiesību deklarācija," izteicies Dāviss." Nekas nevarot būt ciniskāks, ka pēc Helsinku līguma parakstīšanas vajāt cilvēka tiesību aizstāvjus. Pāvests Pauls protestējis pret padomju disidentu vajāšanu un izteicies, ka sods esot par bargu.

Iekārtota arī militāras labošanas nometne

Latvijas žurnāls Liesma sniedz Ievas Ābolas reportāžu par „Rīgas pilsētas militāras labošanas nometni Dzintars zēniem no 12 — 16 gadiem", kas izdarījuši noziegumus. Nav teikts, kur nometne atrodas, bet jāpieņem, ka tā ir Rīgas tuvumā. Nometnes 260 zēni pakļauti stingrai militārai disciplīnai, sadalot tos rotās un vados, kur tos apmāca kā karakrievu armijas seržants, ur. arī pārējo komandieŗu vārdi ir krieviski. Zēnus, kas tērpti formas tērpos, žurnālā iespiestie uzņēmumi rāda ar automatiskiem ieročiem rokās. Līdzās militārajām apmācībām „labošanai" domātajiem zēniem jāstrādā arī kolchozā, veicot tur noteiktās normas. Nometne "izlabojot" ap 40 procentu iemītnieku, bet nav teikts, kas notiek ar pārējiem, ne arī, ko pēc nometnes atstāšanas dara „izlabotie".

Gaļauskas atkal notiesāts

Viļņā notiesāts ar 10 gadiem stingra režīma darba nometnē lietuviešu disidents Balins Gaļauskas. Viņš apsūdzēts pretpadomju darbībā. Gaļauskas, kas jau pavadijis darba nometnēs 25 gadus, palīdzēja A. Ginsburgam sadalīt Solžeņicina palīdzības fonda līdzekļus politiskajiem ieslodzītiem un to ģimenēm līdzekļiem.

„Ceļojums uz Gotlandi"

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienas rīcības komitejas priekšsēdis Jānis Muchks, priekšsēža biedrs un informācijas nozares vadītājs redaktors Jānis Ritums un administrātīvās daļas vadītājs Andrejs Leimanis pēc dziesmu svētkiem Bostonā vai pirms tam apmeklēja vairākus centrus ASV un Kanadā, lai informētu par šo nozīmīgo un izcilo notikumu Gotlandes salā 1979. g. vasarā.

Redaktors J. Ritums, ciemojoties Grand Rapidos, 10. jūlijā Latviešu biedrības namā stāstīja par Gotlandi, kādēļ šie svētki tieši tiek rīkoti tur, Visbijas pilsētu, dažāda veida sarīkojumiem, apmešanās iespējām, ceļojumiem no Amerikas kontinenta u.c. Viņš arī atbildēja uz daudzajiem jautājumiem un rādīja slīdītes no Gotlandes salas, Visbijas pilsētas un vietām, kur sarīkojumi notiks.

Piedalījās ap 60 klausītāju, vairumā vietējā koŗa ļaudis, kas ar dzīvu interesi sekoja stāstījumam un ainām uz ekrāna. Vairāki izteicās, ka redzētais un dzirdētais bijis kā jauks ceļojums, kuŗu vajadzētu atkārtot īstenībā nākošā gada vasarā.

Sapulcējušos sarīkojuma sākumā ar referentu iepazīstināja Latviešu biedrības sabiedriski kultūrālās daļas vadītājs J. Siliņš un nobeigumā viņam pateicās. Redaktors J. Ritums par šo jautājumu stāstīja Rietummičigēnas latviešu valodas kursa audzekņiem Kalamazū, Gaŗezera vidusskolas skolēniem un citiem interesentiem Gaŗezerā.

V.Z.